

**T.C
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TEMEL EĞİTİM ANABİLİM DALI
SINIF EĞİTİMİ PROGRAMI
YÜKSEK LİSANS TEZİ**

**SINIF ÖĞRETMENLERİNİN GÖRÜŞLERİNE GÖRE
OKUL ÖNCESİ EĞİTİMİN İLK OKUMA YAZMA
SÜRECİNE ETKİSİ**

Emel SALGUT

DENİZLİ - 2019

**T.C
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TEMEL EĞİTİM ANABİLİM DALI
SINIF EĞİTİMİ PROGRAMI
YÜKSEK LİSANS TEZİ**

**SINIF ÖĞRETMENLERİNİN GÖRÜŞLERİNE GÖRE OKUL ÖNCESİ
EĞİTİMİN İLK OKUMA YAZMA SÜRECİNE ETKİSİ**

Emel SALGUT

Danışman

Prof. Dr. Fatma SUSAR KIRMIZI

Ağustos, 2019

DENİZLİ

Bu çalışma BAP tarafından 2016EĞBE018 nolu Yüksek Lisans tez projesi olarak desteklenmiştir.

YÜKSEK LİSANS TEZİ ONAY FORMU

Bu Çalışma Temel Eğitim Anabilim Dalı, Sınıf Öğretmenliği Bilim Dalı'nda, yapılan tez savunma sınavında jürimiz tarafından Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan: Doç. Dr. Nevin AKKAYA

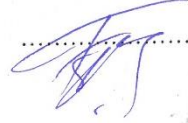
Üye: Doç. Dr. Orhan KUMRAL

Üye: Prof. Dr. Fatma SUSAR KIRMIZI

İmza

Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun 11/09/2019 tarih ve 39./5.. sayılı kararı ile onaylanmıştır.

Prof. Dr. Mustafa BULUŞ

Enstitü Müdürü

ETİK BEYANNAMESİ

Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, tez yazım kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmada;

- Tez içindeki bütün bilgi ve belgeleri akademik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- Görsel, işitsel ve yazılı tüm bilgi ve sonuçları bilimsel ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- Başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda ilgili eserlere bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunduğumu,
- Atıfta bulunduğum eserlerin tümünü kaynak olarak gösterdiğimi,
- Kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapmadığımı,
- Bu tezin herhangi bir bölümünü bu üniversitede veya başka bir üniversitede başka bir tez çalışması olarak sunmadığımı beyan ederim.

Emel SALGUT

TEŞEKKÜR

Bu alıŐma okul öncesi eğitimim ilk okuma yazma sürecine olan etkisi ile ilgili sınıf ğretmenlerinin görüşlerinin neler olduğunu belirlemek amacıyla yapılmıştır.

0-6 yaş dönemi, yapılan araştırmalar sonucunda ‘kritik dönem’ olarak uzmanlarca isimlendirilmiŐtir. Bu dönemin kritik dönem olarak nitelendirilme sebebi ise kişiliğin temellerinin atılmasıdır. Kişiliğin temellerinin atılmasının yanı sıra bu dönemde okuma yazma öğretiminin temellerinin de atıldığı dnemdır. Okul ncesi eğitimine başlayan ocuk aynı zamanda ilk okuma yazma öğrenmeye de hazırlanmaya başlar. Okuma yazma becerisinin kazanılmasının bireyin yaşamındaki belki de en önemli kazanımıdır.

Bu çalışmanın planlanması, uygulanması ve raporlaŐtırılmasında bilgisi, deneyimi, hoŐgörüsü ile her zaman beni destekleyen, tüm olumsuzluklara rağmen bana cesaret veren ve sınırsız sabır gösteren değerli hocam ve danıŐmanım Prof. Dr. Fatma SUSAR KIRMIZI’ya sonsuz saygı ve teŐekkürlerimi sunarım.

Çalışmanın her aŐamasında desteğini esirgemeyen sayın hocam Dr. İbrahim Halil YURDAKAL’a sonsuz teŐekkürlerimi sunarım.

Yüksek lisans eğitimim boyunca her zaman destek olan, yanımda olan kıymetli dostum Duygu ÇAĞ ADIGÜZEL’e, her zaman her durumda destekleriyle, sevgileriyle, ilgileriyle yanımda olan canım annem Hatice SALGUT ve canım babam Hüseyin SALGUT’a sonsuz teŐekkürlerimi sunarım.

Emel SALGUT

ÖZET

Sınıf Öğretmenlerinin Görüşlerine Göre Okul Öncesi Eğitimin İlk Okuma Yazma Sürecine Etkisi

Salgut Emel

Yüksek Lisans Tezi, Temel Eğitim ABD

Sınıf Eğitimi Programı

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Fatma SUSAR KIRMIZI

Ağustos, 2019, 108 sayfa

Okul öncesi eğitim ilk okuma yazmaya hazırlık açısından büyük bir öneme sahiptir. Ancak her öğrencinin okul öncesi eğitim almaması, bazı becerileri kazanamadan ilkokula başlaması okuma yazma sürecinde bir takım sorunların yaşanmasına sebep olmaktadır. Bu süreçte yaşanan sorunlar öğretmen, veli, okul öncesi eğitim almayan öğrenci ve sınıftaki diğer öğrenciler için eğitim öğretim faaliyetlerinden beklenen verimliliğin aksamasına da neden olabilmektedir. Bu araştırmanın amacı, Denizli ilinde MEB'e bağlı ilkokullarda görev yapan sınıf öğretmenlerinin okul öncesi eğitimin ilk okuma yazma sürecine etkisine ilişkin görüşlerini belirlemek, okul öncesi eğitim almamış öğrencilerle yaşadıkları sorunları saptamak, bu sorunların nedenlerini ve çözüm önerilerini tespit etmektir. Bu araştırma 2015-2016 eğitim-öğretim yılında, Denizli'nin merkez ilçelerindeki (Merkezefendi ve Pamukkale) ilkokullarda görev yapan 1. ve 2. sınıf öğretmenleri ile gerçekleştirilmiştir (n=246; kadın=132, erkek=114). Araştırmada karma yöntem çeşitlerinden açıklayıcı desen kullanılmıştır. Araştırmanın nicel boyutunda, tarama (survey) yöntemine, nitel boyutunda ise görüşme tekniğine başvurulmuştur (n=75; kadın=40, erkek=35). Verilerin elde edilmesinde araştırma kapsamında geliştirilmiş olan 'Sınıf öğretmenlerinin görüşlerine göre okul öncesi eğitimin ilk okuma yazma sürecine etkisi' ölçeğinden yararlanılmıştır. Ölçek okul öncesi eğitim alan ve almayan olmak üzere iki farklı ölçeği kapsamaktadır. Görüşmeler sırasında yarı yapılandırılmış görüşme formundan faydalanılmıştır. Elde edilen verilerin analizinde yüzde, frekans Mann Whitney-U, Kruskal Wallis testleri kullanılmıştır. Katılımcıların OÖE *alan* ve *almayan* ölçeğinden aldıkları puanlarda cinsiyet, kıdeme göre farklılık görülmezken, öğrenim gören öğrenci sayısına göre farklılık görülmüştür. Okul öncesi eğitim alan öğrencilerin almayan öğrencilere kıyasla okul ve sınıf kurallarına uyum sorunu yaşamadıkları saptanmıştır.

Anahtar kelimeler: Okul Öncesi Eğitim, İlk Okuma Yazma, Sınıf Öğretmeni, Öğrenci.

ABSTRACT

The Effect Of The Pre-School Education On The First Literacy Process According To Views Of The Class Teachers

Salgut Emel

Master Degree Thesis

Department Of Basic Education

Class Education Program

Thesis Advisor: Prof. Dr. Fatma SUSAR KIRMIZI

August 2019, 108 pages

Pre School Education have great importance for the preparation for the first literacy process. However, each students does not getting pre-school education and could not gain some of skills causes some problems at first literacy process. The problems experienced in this process may lead to disruption of the expected efficiency of education activities for the students who do not get pre-school education, teacher, parents and the other students in the primary school. The aim of this research is to determine the opinions of the primary school teachers, who is working at the primary schools that affiliated Ministry of Education in Denizli province, on the effect of pre-school education on the first literacy process, to determine the problems with the students in the first literacy process and to get the opinions of the teachers about the reasons of these problems and their solutions. This research was done in 2015/2016 with the first and second grade primary school teachers in the central districts of Denizli province (Merkezefendi and Pamukkale) (n=246; woman=132, man=114). In this research, descriptive pattern, one of the mixed methods, was used. In the quantitative dimension of the research, the survey method was used and the interview technique was used in the qualitative dimension (n=75; woman=40, man=35). According to the opinions of the primary room teachers who were developed with in the scope of the research, the effect of pre-school education on the first literacy process was used. The scale includes two different scales: pre-school education and non-preschool education. During the interviews, semi-structured interview form was used. Percent age and frequency Mann Whitney-U, Kruskal Wallis tests were used to analyze the data. The scores of the participants on the scale of pre-school and non-preschool education, while

there was no difference between the scores of gender, seniority, there was difference according to the number of students who got education. It was determined that the students who had pre-school education did not have any problems of adapting to the school and class rules compared to the students who did not.

Keywords: Preschool education, First literacy, Primary school teacher, Student

İÇİNDEKİLER

YÜKSEK LİSANS ONAY FORMU.....	iii
ETİK BEYANNAMESİ.....	iv
TEŞEKKÜR.....	v
ÖZET.....	vi
ABSTRACT.....	vii
İÇİNDEKİLER.....	iv
BİRİNCİ BÖLÜM: GİRİŞ.....	1
1. 1.Problem Durumu.....	1
1.2.Amaç.....	3
1.3. Araştırmanın Önemi.....	4
1.4. Sınırlılıklar.....	5
İKİNCİ BÖLÜM: KAVRAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR.....	6
2.1.Eğitim.....	6
2.2. Okul Öncesi Eğitim.....	6
2.2.1.Okul Öncesi Eğitimin Amaçları ve Temel İlkeleri.....	7
2.2.2.Okul Öncesi Eğitimin Önemi ve Çocuğa Kazandırdıkları.....	8
2.3.İlk Okuma Yazma Öğretimi, Amaçları ve İlkeleri.....	10
2.4. İlk Okuma Yazma Sürecinde Hazır Bulunuşluk.....	12
2.4.1. İlk Okuma Yazma Becerilerini Etkileyen Temel Beceriler.....	12
2.4.1.1.Sözel Dil Becerisi.....	13
2.4.1.2.Genel Kültür Bilgisi.....	13
2.4.1.3.Yazı Bilinci.....	13
2.4.1.4.Alfabe Bilgisi.....	13
2.4.1.5.Fonolojik Farkındalık (Ses Farkındalığı).....	13
2.4.2.İlk Okuma Yazma İçin Gerekli Olan Beceriler.....	14
2.4.2.1.İlk Okuma Yazma İçin Gerekli Olan Bedensel (Fiziksel) Beceriler.....	14
2.4.2.2.İlk Okuma Yazma İçin Gerekli Olan Bilişsel (Zihinsel) Beceriler.....	15

2.4.2.3. İlk Okuma Yazma İçin Gerekli Olan Dil Becerileri.....	15
2.4.2.4. İlk Okuma Yazma İçin Gerekli Olan Duygusal Beceriler.....	16
2.4.2.5. İlk Okuma Yazma İçin Gerekli Olan Sosyal Beceriler.....	16
2.5. İlgili Araştırmalar.....	17
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: YÖNTEM.....	20
3.1. Araştırma Deseni.....	20
3.2. Evren Örnekleme.....	21
3.3. Veri Toplama Araçları.....	22
3.3.1. Okul Öncesi Eğitimin İlk Okuma Yazma Sürecine Olan Katkısına İlişkin Öğretmen Eğilimleri Ölçeği (İLYE).....	22
3.3.2. Okul Öncesi Eğitimin İlk Okuma Yazma Sürecine Olan Katkısına İlişkin Öğretmen Eğilimleri Ölçeğinin Okul Öncesi Eğitim Alanlar Boyutu.....	24
3.3.3. Okul Öncesi Eğitimin İlk Okuma Yazma Sürecine Olan Katkısına İlişkin Öğretmen Eğilimleri Ölçeğinin Okul Öncesi Eğitim Almayanlar Boyutu.....	28
3.3.4. Açık Uçlu Soru Anketi Formu.....	32
3.4. Verilerin Analizi.....	32
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM: BULGULAR ve YORUM.....	34
4.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum.....	34
4.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum.....	38
4.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum.....	40
4.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum.....	43
4.5. Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum.....	45
4.6. Altıncı Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum.....	51
4.7. Yedinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum.....	57
BEŞİNCİ BÖLÜM: TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER.....	81
5.1. Tartışma.....	81
5.2. Öneriler.....	87
KAYNAKÇA.....	88
EKLER.....	92
Ek-1. Sınıf öğretmenlerinin görüşlerine göre okul öncesi eğitimin ilk okuma yazma sürecine etkisi ölçeği formu.....	92

Ek-2. Açık uçlu soru anketi formu.....	95
Ek-3. Anket uygulama izni belgesi.....	97
ÖZGEÇMİŞ.....	98

BİRİNCİ BÖLÜM

1.GİRİŞ

1. 1.Problem Durumu

İnsanların toplum içerisinde bir birey olabilmeleri için sosyalleşmeleri, o toplum kurallarına uymaları, o toplum tarafından kabul görmeleri gerekir. Bu kabul görüşü kolaylaştırma, kuralları öğrenme, uygulama ve uyum sürecini kısaltmada okulların rolü büyüktür. Yaşamları boyunca aile, çevre ve okul üçgeninde bir eğitim öğretim sürecinde yer alan bireyler yaşadıkları toplumun yazı dilini, kültürünü, kurallarını, bireyler arasındaki yardımlaşmayı, dayanışmayı, paylaşmayı ve daha birçok şeyi en etkili ve sistemli basamak olan eğitim kurumlarında öğrenir.

Okulöncesi eğitim ise bu kurumların başlangıcı olarak gösterilebilir. Eğitimciler tarafından kritik dönem, kişiliğin temellerinin atıldığı dönem olarak nitelendirilen 0-6 yaş dönemindeki çocukların okul öncesi eğitimine tabi olduklarını dikkate aldığımızda bu eğitimin ne derece önemli olduğu göz ardı edilemez. Ailesinden sonra belki de ilk kez başka bir ortama giriş yapan çocuk üzerinde okul öncesi eğitimin etkisi ve önemi tartışılmaz. Diğer taraftan ilk okuma yazma süreci de öğrencinin gerçek anlamda okulla ilk deneyimidir. Bu dönemde çocuk birçok kazanımı gerçekleştirmek zorundadır. Okul ve sınıf kurallarını kavramalı ve uygulamalı, harfleri tanımalı, rakamları bilmeli, doğru kalem tutma becerisine sahip olmalıdır, okumayı ve yazmayı öğrenmelidir. Yardımlaşmayı, grupla çalışmayı, paylaşmayı, kendini doğru ifade edebilmeyi ve daha birçok kazanımı gerçekleştirmeyi çabası içinde olmalıdır. Dolayısıyla ilk okuma yazma süreci zor olduğu kadar da stresli bir süreçtir. İlk okuma yazma çocuğun gereksinimi olan dinleme, konuşma, yazma, görselleri okuma-sunma gibi temel becerilerinin gelişimini sağlayan bir etkinliktir. Okuma yazma, bireyin sosyal yaşamında ve okul yaşamında önemli bir beceridir. Bu beceri ilkokulda kazanılır ve yaşam boyu kullanılır (Akyol ve Temur, 2008; Bay, 2008). Öğrencinin sağlıklı ve etkili bir ilk okuma yazma süreci geçirebilmesi için okul öncesi eğitimle bu sürecin desteklenmesi gerekmektedir. Tok'a (2001) göre eğitim programlarının birbirini izleyen ve tamamlayan bir zincir gibi hazırlanıp uygulanması gerekmektedir. Bu zincirin ilk halkası da okul öncesi eğitimidir. Kişide en kritik dönem olarak ifade edilen, tüm kazanımların, yeteneklerin, alışkanlıkların temelinin atıldığı zaman dilimi olan okul öncesi döneminde alınan eğitim kuşkusuz okuma yazma sürecinde de büyük öneme sahiptir. Okul öncesi eğitimle alınan

sağlam bir eğitim çocuğu diğer alanlarda olduğu gibi okuma yazma sürecinde de başarıyı ulaştırır. Çocuğa uygulanacak olan ilk okuma yazma öğretiminin niteliğini ve düzeyini her çocuğun okul öncesi eğitimle geliştirdiği dil becerilerinin düzeyi ve ilk okuma yazma deneyimlerinin ona sağladığı birikimler belirleyecektir. Bu anlamda ilk okuma yazma öğretimi, her çocuğun okul öncesi birikimini dikkate alan ve bu birikim üzerine inşa edilen 'bireyselleştirilmiş bir öğretim' olmalıdır (Çelenk, 2008, s.85).

Okul öncesi dönem beyin gelişiminin ve sinaptik bağlantıların kurulma oranının en yoğun yaşandığı dönemdir. Beyin gelişimi çocuğun bilişsel, dil, motor, sosyal ve duygusal gelişimi için güçlü bir zemin oluşturur. Erken yaşam deneyimleri çocuğun okula, öğrenmeye ve kendi becerilerine dair geliştireceği tutumları belirler ve okul başarısını etkiler. Çocuğun sağlıklı bir şekilde büyüebilmesi, gelişebilmesi ve öğrenmeye karşı olumlu tutumlar geliştirebilmesi için nitelikli bilişsel uyarıcıların, zengin dil etkileşimlerinin olduğu ve çocuğun bağımsızlığının desteklendiği bir çevrenin varlığına gereksinimi vardır (MEB, 2013).Okul öncesi eğitimde uygulanan etkinliklerle çocuğun okuma yazmaya bağlı alanlarının geliştirmesi ve okuma yazma ile ilgili olumlu güdünün oluşturması sağlanır (Wildova, 2014, akt. Wildova ve Kropackova, 2015). Okul öncesi eğitim çocuğun tüm gelişim alanlarını en üst düzeyde desteklemeyi hedefler. Çocukların dil ve zihin gelişimlerinin en hızlı olduğu okul öncesi dönemde yapılan okuma yazmaya hazırlık çalışmaları; çocukların düzgün konuşmaları, yeni sözcükler öğrenmeleri, kendilerini ifade etmeleri açısından çok önemli bir etkiye sahiptir (Tuğluk vd. 2008).Aynı zamanda okul öncesi eğitimde yer verilen kesme, yapıştırma, boyama, yazma gibi etkinlikler sayesinde çocuğun küçük kas gelişimi desteklenir (Seap ve Warburton'dan, (1994), akt. Curtis, 1998).

Okul öncesi dönem okula, okuma yazmaya hazırlık dönemidir. Çocuğa bu dönemde okuma yazma için gereken bilişsel, fiziksel ve duyuşsal beceriler kazandırılır. Bu becerileri kazanan öğrenci ilk okuma yazma sürecinde uyum sorunu yaşamaz.Okul öncesi eğitim yalnızca okuma yazmaya hazırlıkta değil, çocuğun kendini ifade edebilmesinde, özgüven duygusunun gelişmesinde, sosyalleşmesinde, toplum kurallarını öğrenmede ve uygulamada, eğitim öğretime yönelik motivasyonun artmasında oldukça etkilidir. Diğer taraftan okul öncesi eğitim velilerin de okul süreci hakkında bilinçlenmesine yardımcı olduğu gibi öğretmenlere de büyük bir kolaylık sağlamaktadır.

İlkokula başlama ise çocuğun değişen yeni çevresi ile önemli bir dönüm noktası olmaktadır. Eğer çocuk okul öncesi eğitim almamışsa ve yeterli sosyal becerileri

edinmemişse çocuğun okula uyumu açısından çeşitli sorunlar ortaya çıkmaktadır (Ülkü, 2007, s.19). Okullarda kurallara uymama ya da disiplin sorunu olarak nitelendirilen uyumsuzluk bazen eğitim öğretim sürecini kesintiye de uğratabilir. Okul öncesi eğitimle alınan sağlam bir eğitim çocuğu diğer alanlarda olduğu gibi okuma yazma sürecinde de başarıya ulaştırır.

Milli Eğitim Bakanlığının belirlediği okul öncesi eğitim programında yer alan okul öncesi eğitimin amaçları (MEB, 2013);

1. Çocukların beden, zihin ve duygu gelişimini ve iyi alışkanlıklar kazanmasını sağlamak
2. Çocukları ilkokula hazırlamak
3. Şartları elverişsiz çevreden ve ailelerden gelen çocuklar için ortak bir yetiştirme ortamı yaratmak
4. Çocukların Türkçeyi doğru ve güzel konuşmalarını sağlamak şeklindedir.

Bu amaçlar arasında yer alan ‘Çocukları ilkokula hazırlamak’ maddesi ilk okuma yazma eğitimi ile ilişkili olduğundan özel bir önem arz etmektedir. Çünkü ilk okuma yazma eğitimi temel eğitimin en önemli basamaklarından birisidir. Bu sürecin öğrenci açısından başarılı bir şekilde geçirilmesi eğitim öğretimin bütün yıllarına önemli ölçüde etki edecektir.

1.2. Amaç

Okul öncesi eğitim ilk okuma yazmaya hazırlık açısından büyük öneme sahiptir. Ancak her öğrencinin okul öncesi eğitim almaması bazı becerileri kazanamadan ilkokula başlaması okuma yazma sürecinde bir takım sorunların yaşanmasına sebep olmaktadır. Bu süreçte yaşanan sorunlar öğretmen, veli, okul öncesi eğitim almayan öğrenci ve sınıftaki diğer öğrenciler için eğitim öğretim faaliyetlerinden beklenen verimliliğin aksamasına neden olabilmektedir.

Bu araştırmanın amacı, Denizli ilinde bulunan MEB’e bağlı ilkokullarda görev yapan 1. ve 2. sınıf, sınıf öğretmenlerinin okul öncesi eğitimin ilk okuma yazma sürecine etkisine ilişkin görüşlerini belirlemektir.

Problem cümlesi

MEB’e bağlı ilkokullarda görev yapan sınıf öğretmenlerinin görüşlerine göre okul öncesi eğitimin ilk okuma yazma öğrenme sürecine ilişkin görüşleri nelerdir?

Araştırmanın amacı doğrultusunda alt problemler şu şekilde belirlenmiştir:

1. a) okul öncesi eğitim(oöe) alan öğrencilere yönelik, b) oöe almayan öğrencilere yönelik

olarak ilkökul 1. ve 2. sınıflarda görev yapan sınıf öğretmenlerinin okul öncesi eğitimin ilk okuma yazma sürecine olan katkısına ilişkin görüşleri nelerdir?

2. a) oöe alan öğrencilere yönelik, b) oöe almayan öğrencilere yönelik

olarak ilkökul 1. ve 2. sınıflarda görev yapan öğretmenlerin görüşleri ‘cinsiyet’ değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?

3. a) oöe alan öğrencilere yönelik, b) oöe almayan öğrencilere yönelik

olarak ilkökul 1. ve 2. sınıflarda görev yapan öğretmenlerin görüşleri ‘mesleki kıdem’ değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?

4. a) oöe alan öğrencilere yönelik, b) oöe almayan öğrencilere yönelik

olarak ilkökul 1. ve 2. sınıflarda görev yapan öğretmenlerin görüşleri ‘mezun olunan fakülte’ değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?

5. a) oöe alan öğrencilere yönelik, b) oöe almayan öğrencilere yönelik

olarak ilkökul 1. ve 2. sınıflarda görev yapan öğretmenlerin görüşleri ‘sınıflarında öğrenim gören öğrenci sayısı’ değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?

6. a) oöe alan öğrencilere yönelik, b) oöe almayan öğrencilere yönelik

olarak ilkökul 1. ve 2. sınıflarda görev yapan öğretmenlerin görüşleri ‘sınıflarında öğrenim gören okul öncesi eğitimi almış öğrenci sayısı’ değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?

7. Okul öncesi eğitim alan ve almayan öğrencilere yönelik olarak 1. ve 2. sınıflarda görev yapan sınıf öğretmenlerine göre okul öncesi eğitimin ilk okuma yazma sürecine katkısı nedir?

1.3. Araştırmanın Önemi

Okul öncesi eğitimin sadece okuma yazmaya hazırlıkta değil, çocuğun kendini ifade edebilmesinde, özgüveninin gelişmesinde, eğitim öğretime yönelik güdüsünün artmasında etkili olacağı düşünülmektedir. Bu araştırmanın sınıf öğretmenlerinde farkındalık oluşturmada etkili olacağı ön görülmektedir.

Bu araştırma Denizli ilindeki ilkökullerde görev yapan sınıf öğretmenlerini kapsamaktadır. Sınıf öğretmenlerinin okul öncesi eğitimine yönelik bakış açıları ilk okuma yazmaya hazırlık için çocuğa kazandırılması gereken becerilerin sağlanmasında oldukça önemlidir. Bu sebeple öğretmenlerin okul öncesi eğitimine ilişkin görüşleri,

okul öncesi eğitimde okuma yazmaya hazırlık amacıyla yer verilmesini istedikleri etkinlikler ve okul öncesi eğitiminde izlenecek plan ve politikalar hakkında fikir verebilir, yol gösterebilir.

Bu araştırmadan elde edilen sonuçlar okul öncesi eğitim alan ve almayan öğrencilerin ilk okuma yazma eğitimi sürecindeki farklılıklarının tespit edilmesine katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Ayrıca bu araştırmadan elde edilecek bulguların ve geliştirilen önerilerin alanda yapılacak olan bilimsel çalışmalara ışık tutacağı düşünülmektedir. Bu nedenle okul öncesi eğitimin ilk okuma yazma eğitimi sürecine etkisini araştırmak, verilerden yola çıkarak öneriler geliştirmek her iki alana anlamlı bir katkı sağlayabilir.

1.4. Sınırlılıklar

1. Bu araştırma 2015/2016 eğitim-öğretim yılı ile sınırlıdır.
2. Araştırma Denizli'nin merkez ilçeleri Merkezefendi ve Pamukkale'de belirlenen ilkokullarda görev yapan 1. ve 2. sınıf, sınıf öğretmenleri ile sınırlıdır.
3. Araştırma verileri 1 nitel, 1 nicel olmak üzere 2 ayrı ölçme aracı ile elde edilmiştir.

İKİNCİ BÖÜM

2.KAVRAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1.Eğitim

Öğrenme bireyin varlığı ile eş bir gereksinimdir. Aile ortamında başlayan, akranlarla aynı ortamlarda karşılanan bu öğrenme gereksinimleri, bireye verilen eğitimin niteliği ile açıklanabilir (EuropeanComission, 2011; akt. Kayhan ve diğ., 2012, s.262).Kelime anlamı olarak terbiye, yetiştirme, geliştirme olan eğitim insanın yaşamını her zaman her alanda etkileyebilen, değiştirilebilen geniş bir kavramdır ve birçok tanımı yapılmaktadır.

Türk Dil Kurumunun tanımına göre eğitim, çocukların ve gençlerin toplum yaşayışında yerlerini almaları için gerekli bilgi, beceri ve anlayışları elde etmelerine, kişiliklerini geliştirmelerine doğrudan ya da dolaylı olarak yardım etmektir.

Bir toplumun nitelikli olması nitelikli bireylerden yetiştirilmesi ile mümkündür Nitelikli bireyin yetişmesi ise nitelikli bir eğitimle gerçekleştirilebilir (Erbay, 2008, s.3). Gülerüz'e (2001, s:47) göre eğitimin oluşabilmesi için eğitilecek olan birinci sınıf öğrencisinin hazır bulunuşluk düzeyine göre eğitim yaşantıları düzenlenmeli, bu eğitim yaşantıları program amaçlarına uygun yöntemler kullanılarak oluşturulmalıdır.

2.2. Okul Öncesi Eğitim

Bireyin yaşamının ilk 6 yılını kapsayan, bedensel, zihinsel, duygusal ve sosyal açıdan gelişimini sağlarken ilk okuma yazma sürecine hazırlayan eğitim dönemidir (Cinkılıç, s.10, 2009). Okul öncesi eğitim, çevresini merak eden, öğrenmeye ve düşünmeye güdülenmiş çocuğun bu özelliklerini yönetme, teşvik etme ve geliştirme gibi çok önemli bir görevi üstlenmiştir (Senemoğlu, 1994, s:21).En geniş anlamıyla çocuğun doğumundan ilkokula başlama yaşına kadar olan döneme okul öncesi dönemi, bu dönemde yer alan eğitsel etkinliklere de okul öncesi eğitimi denir (Oktay, 1990).

Okul öncesi eğitim, bireyin cinsel kimlik kazanmasında, kendini ifade etmesinde, benlik kavramını geliştirmesinde, bağımsız bir kişilik kazanmasında ve özdenetimini geliştirmesinde etkili olmanın yanında ayrıca çevre uyarıcıları sunarak çocuğun akıl yürütme yeteneğini, yaratıcılığını ve hayal gücünün gelişimini sağlamada etkilidir (Günalp, s.7, 2007).

Erbay'a (2008, s.6-7-8) göre gelişim bir bütündür. Bu sebeple okul öncesi eğitimde uygulanacak bütün etkinlikler çocuğun gelişim alanlarını destekleyecek nitelikte ve kapsamda olmalıdır. Okul öncesi kurumlarında yapılan etkinliklerle çocuğun çevreyi tanıması, sosyal etkileşim içerisinde olması, araştırmacı yönünün desteklenmesi, merak duygusunun giderilmesi sağlanabilir. Aynı zamanda uygulanan etkinlikler sırasında çocuğun oynadığı oyuncaklar, arkadaşlarıyla iletişimi gözlemlenerek çocuğun iç dünyası anlaşılabilir. Bu gözlemler sonucunda varsa sorunlar, eksiklikler, yetersizlikler aile ile birlikte giderilebilir. Bu kurumlarda yapılan yılsonu etkinlikleri çocuğun takım çalışmasında yer almasına katkı sağlarken, özgüveninin gelişmesini de destekler. Okul öncesi eğitim almaya başlayan çocuk sınıfta yalnızca kendisinin olmadığını, sadece kendi duygu ve düşünceleri olmadığını fark eder. Kurallara uyma, sırasını bekleme, sabırlı olma, yardımlaşma, farklılıklara karşı hoşgörölü ve saygılı olma gibi sosyal becerileri öğrenme ve geliştirme olanağına sahip olur.

2.2.1.Okul Öncesi Eğitimin Amaçları ve Temel İlkeleri

Araştırmacılar tarafından kritik dönem olarak nitelendirilen, bireyin ileriki yaşantılarının temelini atıldığı dönem olarak kabul edilen 0-6 yaş döneminde alınan eğitimin kapsamı ve niteliği de kuşkusuz çok önemlidir.

Mialaret (1977, akt. Oktay, 1990) okul öncesi eğitimin amaçlarını şu şekilde belirlemiştir.

1. Toplumsal amaçlar;

- çalışan annelerin çocuklarına bakmak
- her sınıftan çocuğa eğitim imkanı oluşturmak
- çocuğun sosyalleşmesine katkıda bulunmak

2. Eğitsel amaçlar;

- iletişimin, duyu organlarının ve çevreye duyarlılığın gelişmesine yardımcı olmak
- çocuğun gelişim evrelerinin göz önünde bulundurarak, onun herhangi bir eksiklik duygusuna uğramamasını sağlamak.

Okul öncesi eğitimi yaşamın temeli olarak nitelendiren Milli Eğitim Bakanlığının Okul Öncesi Eğitim Programında (2013) yer alan temel ilkeler şunlardır;

1. Okul öncesi eğitimi çocuğun gereksinimlerine ve bireysel farklılıklarına uygun olmalı

2. Çocuğun motor, sosyal, duygusal, dil ve bilişsel gelişimini desteklemeli, öz bakım becerilerini kazandırmalı ve ilkokula hazırlamalı
3. Çocukların gereksinimlerini karşılamak amacıyla demokratik eğitim anlayışına uygun öğrenme ortamları oluşturulmalı
4. Çocukların ilgi, gereksinim, çevre ve okul olanakları göz önüne alınarak etkinlikler hazırlanmalı
5. Eğitim sürecinde çocuğun bildiklerinden başlanmalı ve deneyerek öğrenmesine olanak sağlanmalı
6. Çocukların Türkçeyi doğru ve güzel konuşması sağlanmalı
7. Çocukların sevgi, saygı, hoşgörü, işbirliği, sorumluluk, yardımlaşma, dayanışma, paylaşma gibi duyu ve davranışları geliştirilmeli
8. Eğitim, çocuğun kendine saygı ve güven duymasını sağlamalı
9. Bütün etkinlikler oyun temelli düzenlenmeli
10. Çocuklarla iletişimde baskı ve kısıtlamalara yer verilmemeli
11. Çocukların bağımsız davranışlar geliştirmesi desteklenmeli, yardıma gereksinim duyduklarında yetişkin desteği, rehberliği sağlanmalı
12. Çocukların kendilerinin ve başkalarının duygularını fark etmeleri sağlanmalı
13. Çocukların hayal güçleri, yaratıcı ve eleştirel düşünme becerileri, iletişim kurma ve duygularını ifade edebilme davranışları geliştirilmeli
14. Eğitim sürecine çocuğun ve ailenin etkin katılımı sağlanmalı
15. Okul öncesi eğitim süreciyle rehberlik hizmetleri bütünleştirilmeli

Çocuğun gelişimi ve okul öncesi eğitim programı düzenli olarak değerlendirilmeli ve değerlendirme sonuçları çocukların, öğretmenin ve programın geliştirilmesi amacıyla etkin olarak kullanılmalıdır.

2.2.2.Okul Öncesi Eğitimin Önemi ve Çocuğa Kazandırdıkları

Kişiliğin temellerinin atıldığı, kritik bir dönem olarak adlandırılan okul öncesi yıllarda verilen eğitimin, tüm eğitim kademelerini, hatta tüm yaşamı etkilediği düşünüldüğünde bu dönemde verilen eğitimin önemi bir kat daha artmaktadır. Bu dönem çocuklarına olumlu ya da olumsuz anlamda kazandırılanların, onları yetişkinlik yıllarında da etkileyeceği dikkate alındığında, okul öncesi dönemde verilen eğitimin toplum sağlığı açısından da ne kadar etkili olduğu da dikkate alınmalıdır (Kandır, 2001).

Okul öncesi eğitim aynı zamanda bireylerin sosyal becerilerindeki yetersizliklerin fark edilmesini ve bu konuda gerekli önlemlerin alınmasını sağlar. Yaratıcı, mutlu, sosyal, gelişime ve değişime açık yetiştirebilmek okul öncesi dönemde verilen eğitime bağlıdır. Bu dönemde kazanılan bilgi ve beceriler ilerleyen süreçlerde etkili olacaktır (Erbay, s.2-3, 2008).

Senemoğlu'na (1994) göre etkili bir okul öncesi eğitimi bireyde birçok beceri ve yeterliliği geliştirecek nitelikte olmalıdır. Bu beceriler;

- Kendisinin farkında olma
- Sosyal beceriler
- Başkalarıyla dostluk kurabilme
- İşbirliği yapabilme, çatışmaları çözümleyebilme
- Başkalarına karşı şefkatli olma, başkalarına sevgi duyma
- Dil becerilerinin gelişimi
- Müzik, hareket ve dans becerilerinin gelişimi
- Büyük kasların kullanımı (tırmanma, atlama, koşma gibi)
- Küçük kasların kullanımı (çatal- bıçak tutma, düğme ilikleme, diş fırçalama gibi)
- Algısal ve devimsel becerilerin gelişimi
- Analitik düşünme, problem çözme ve gözlem yapabilme becerisinin gelişimi
- Zamanın farkında olma becerisi
- Basit neden sonuç ilişkilerinin kurabilme becerisinin gelişimi
- Sıralama, sayı becerilerinin gelişimi
- Yaratıcılık ve estetik beceriler

Yukarıda sunulan becerilerin okulöncesi eğitim döneminde hazırlanacak eğitim programlarıyla sağlıklı bir şekilde kazandırılması, ileride kendini yeterlikleri ve yetersizlikleriyle tanıyan ve kabul eden, başkalarıyla etkili iletişim ve dostluklar kurabilen, merak eden, araştıran, bulan kısacası kendisiyle ve çevresindeki dünyayla barışık olarak yaşayan mutlu yetişkinlerin temellerini oluşturacaktır(Senemoğlu, 1994, s:30).

2.3. İlk Okuma Yazma Öğretimi, Amaçları ve İlkeleri

Eğitim çocuklara sağlıklı bir gelecek oluşturulması açısından önemlidir. Bu aşamada ilk okuma yazma da çocukların geleceğinin anahtarıdır. Okuma yazma bireyin öğrenme, gelişme ve geleceğine yön verme aracıdır. Bu yüzden küçük yaşlardan itibaren çocuklara okuma yazma öğretilmeye çalışılmaktadır (Güneş, 2013, s:281). Çocukların günlük hayatta anlamlı ve ilgi çekici yazma fırsatlarına ihtiyaçları vardır. Bu fırsatlar, okuma yazmanın sınıfıçi etkinliklerle bütünleşmesini içermelidir. Bu sayede çocukların okuma yazma becerilerini geliştirmelerine olanak sağlanacaktır (In The National Early Literacyreport, 2008, akt. Gerde, Bingham ve Wasik, 2012). Bu amaçla okul öncesi dönemden itibaren okuma yazmaya hazırlığa yönelik çalışmalar yapılmaktadır.

Okuma yazma, bireyin gerek sosyal yaşamındaki başarısında gerekse okul yaşamındaki başarısında oldukça önemli bir beceridir. Bu becerinin gerektiği gibi kazanılması ilkökul birinci sınıfta başlamakta; becerinin kullanılması ve geliştirilmesi ise yaşam boyu devam etmektedir (Akyol ve Temur, 2008, s: 80). Okuma yazma becerisi kazanımı ailede başlayan, okul öncesi eğitim kurumlarında devam eden, çocuk ilkökula başladığında da olgunlaşmaya devam eden bir süreçtir. Yani çocuğun içinde yer aldığı sosyal çevresi okuma yazma becerisi üzerinde etkili olur. Bu açıdan bakıldığında çocuk ilkökula başlamadan önce kitap, dergi, gazete gibi okuma yazma araçlarıyla ne kadar sık karşılaşır ise okuma yazma döneminde o kadar başarılı bir süreç geçirmelerini sağlamaktadır (Çelenk, 2003, s:76). Araştırmalara göre okuma yazma, çocukların aynı anda geliştirdikleri becerilerdir. Bu beceriyi desteklemek adına çocukların günlük yaşantılarına yazıları eklemek okuryazarlık gelişimini desteklemek için esastır (Benson, 2004, akt. Falconer, 2010).

Bay (2008, s:7)'a göre Okuma, evrensel anlamda duygu, düşünce, deneyim ve izlenimleri kalıcı hale getirme ve karşı tarafa aktarmak amacıyla, toplumlara göre belirlenmiş şekil, sembol ve resimlerin algılanması, algılanan öğeleri kendine özgü bir şekilde yeniden anlamlandırılarak zihinde yeniden yapılandırma sürecidir. Yazma ise evrensel anlamda duygu, düşünce, deneyim ve izlenimleri kalıcı hale getirmek ve karşı tarafa aktarmak amacıyla, toplumlara göre belirlenmiş şekil, sembol ve resimlerin kullanıldığı en etkili ve kalıcı iletişim etkinliğidir. Roskos, Christie ve Richgels'e göre ise (2003, akt. Falconer, 2010) okuma, yazma ile desteklenir ve geliştirilir. Okul öncesi dönemdeki çocukların yazmayı öğrenebilmeleri için okumaya ihtiyaçları, okuma hakkında bilgi sahibi olabilmeleri içinse yazmaları gerekir. Okul öncesi dönemde çocukların okuyup yazması için

çevresinde ilgisini çekecek materyaller olmaması okuryazarlık öğreniminin yaşanmamasına neden olmaktadır (Casbergve ve Strickland, 2016).

Kişisel gelişim açısından okuma önemlidir. İyi okuma bireyin kavramlar oluşturmasına, genellemeler yapmasına, fikirler arasında ilişki kumasına, çıkarımlarda bulunmasına katkı sağlar ve bireyin düşünme şeklini farklılaştırır. Yazma ise düşüncelerimizi ifade etmek için gerekli sembol ve işaretleri motorsal olarak üretebilmektir (Akyol, 2005, s:2-47). İlk okuma yazma öğretimi ise bireyin kendini gerçekleştirmesi, hayata hazırlanması, sosyal bir varlık olarak toplumla etkili bir iletişim kurabilmesi, var olan yazılı ve görsel materyalleri anlaması, kendini etkili bir şekilde yazılı ve sözlü olarak ifade edebilmesine olanak sağlayacak olan en temel gereksinimdir(Bay, 2008).

Gülyüz'e (2001, s:9-21) göre ilk okuma yazma öğretimi bir bütünlük içerisinde ve eşgüdümlü çalışmalarla yürütülmelidir. İlk okuma yazma öğretiminde çocuk yazma becerisiyle yeniden oluşmakta ve yeniden dünyaya gelmektedir. İlk okuma yazma çocuğun sesli dilden yazılı dilin işaretlerini kullandığı dönemdir (Aktürk, 2009, s:15). İlkokulda okuma becerisini uygun şekilde kazanamayıp yeterince geliştiremeyen birey sonraki öğretim dönemlerinde ve diğer alanlarda başarısız olabilmektedir (Akyol, 2005, s:2).

İlk okuma yazma öğretimi, temel düzeyde okuma ve yazma becerileri ile sınırlı değil, düşünme, anlama, sıralama, sorgulama, ilişki kurma, analiz yapma ve değerlendirme gibi zihinsel becerilerin geliştirilmesinde etkilidir. Bu doğrultuda Türkçeyi doğru, güzel ve etkili kullanmaya dönük becerilerin kazandırıldığı bir ilk okuma yazma öğretimi amaçlanmaktadır (MEB,2018).

Çelenk'e (1999) göre ilk okuma yazma öğretiminin amacı, dinleme ve konuşma gibi temel dil becerilerinden yola çıkarak bireyin yaşamı boyunca kullanacağı okuma yazma temel becerisini edinebilmesidir. İlk okuma yazmanın genel amaçları şu şekilde sıralanabilir:

- Düzeyine uygun olarak hazırlanmış metinleri anlamlandırarak okuyabilme
- Okuduğu ve dinlediği metinleri anlayabilme
- Duygu ve düşüncelerini sözlü ve yazılı olarak anlatabilme
- Çevresiyle etkili bir iletişim kurabilme
- Kurallara uygun ve işlek bir yazı yazabilme
- Türkçeyi öğrenmek ve kullanmaktan zevk alabilme

Çelenk (1999) İlk okuma ve yazma öğretiminin diğer ilkelerini ise şöyle sıralamıştır;

- İlk okuma ve yazma öğretimi Türkçe öğretiminin temelidir.
- İlk okuma ve yazma öğretimi, tüm derslerin temelidir.
- Okuma yazma eylemi aynı zamanda bir düşünce eylemidir.
- İlk okuma yazma öğretiminin amacını bilme, çocuğun öğrenmeye etkin katılımında ona yardımcı olur.
- İlk okuma yazma öğretiminde toplu öğretim ilkesine uyulmalıdır.
- İlk okuma yazma öğretiminde bireysel farklılıklar dikkate alınmalıdır.
- İlk okuma yazma öğretimine öğrencilerin etkin katılımı sağlanmalıdır.
- İlk okuma yazma öğretiminde görsel ve işitsel materyaller kullanılmalıdır.
- İlk okuma yazma öğretiminde planlı çalışma esastır.
- İlk okuma yazma öğretiminde oyundan yararlanma çocuğun içinde bulunduğu yaş özelliğinin bir gereğidir.

2.4. İlk Okuma Yazma Sürecinde Hazır Bulunuşluk

İlk okuma yazmanın gerçekleşebilmesi için bireyin okuma olgunluğuna gelmiş olması yani okuma yazmaya hazır olması gerekir. Bu hazır olmayı ‘hazır bulunuşluk’ olarak isimlendiren araştırmacılar çocuğun ilk okuma yazmaya hazır oluştta çevrenin, ailenin, sosyo-ekonomik düzeyin ve okul öncesi eğitimin etkili olduğunu belirtmişlerdir.

Okuma yazma ile ilgili ilk tecrübeler, merak ve keşfetme isteklerinin sonucunda kazanılmaya başlar (Oktay, 2002, Erkan ve Kırca, 2010, s:95). Okuma yazma tecrübelerinin kazanımı, ailede, toplumsal çevrede, yuvada, anaokulunda ve çocuk ilkokula alındığında da gelişme halinde olan bir süreçtir. İlk okuma ve yazma öğretiminde çocuğun okula gelmeden önce, yani okulöncesi dönemde, hem biyolojik, hem bilişsel, hem de duyuşsal ön yeterliklere sahip bulunması gerekir (Çelenk, 2008, s:84-85). Okul öncesi eğitimi çocukları ilkokuma ve yazma öğretimine hazırlamak bakımından güçlü bir etkiye sahiptir. Okul öncesi eğitimi ilk okuma yazma öğrenmenin önkoşulunu oluşturan davranışların kazandırılmasında önemli bir işlevi yerine getirir.Çocuğun evde doğal bir süreç içerisinde kazandığı dil becerilerinin ve okul öncesi eğitimle kazandığı ilk okuma yazma deneyimlerinin düzeyi, sınıfta uygulanacak ilk okuma yazma öğretiminin temelini oluşturmaktadır (Sulzby ve Teale, 1991, Burns ve Diğ., 1992, akt. Çelenk, 2008, s:85).

2.4.1. İlk Okuma Yazma Becerilerini Etkileyen Temel Beceriler

Sözel dil becerisi,

Genel kültür bilgisi,
 Yazı bilinci,
 Alfabe bilgisi
 Fonolojik duyarlılık,
 Yazı öncesi çalışmalarıdır.

2.4.1.1.Sözel Dil Becerisi: Okul öncesi dönemde çocukların dil gelişimi için okul öncesi öğretmenlerinin çocuklara iyi bir model olmaları, sınıfta zengin bir dil kullanmaları, çocuklarla düzgün cümlelerle dili basitleştirmeden konuşmaları, sohbetlerde betimlemelere fazlasıyla yer vermeleri, çocukları farklı sözcüklerle ve karmaşık cümle yapılarıyla konuşmaya özendirilmeleri önemlidir.

2.4.1.2.Genel Kültür Bilgisi: Çocukların genel kültür bilgilerini arttırabilmek için okul öncesi öğretmenlerinin, sınıf ortamlarını zengin materyallerle düzenlemeleri, farklı mekanlara geziler düzenlemeleri, çocukların soru sormaları ve düşündüklerini anlatmalarına olanak tanınmaları, farklı ve ilgi çekici konular aracılığıyla amaç ve kazanımlara ulaşmaları önemlidir.

2.4.1.3.Yazı Bilinci: Çocukların yazı bilincini arttırabilmek için okul öncesi öğretmenlerinin, çocuklara farklı türde yazılı materyaller sunmaları, sınıftaki nesnelere etiketlemeleri, yazının ne işe yaradığını ve amacını belirtecek etkinlikler yapmaları, okumak için büyük kitaplar seçmeleri ve okurken parmağıyla sözcüklere işaret etmeleri önemlidir (Sevinç, 2003, Üstün, 2007, akt. Uyanık ve Kandır, 2010, s: 123-124).

2.4.1.4.Alfabe Bilgisi: Çocukların alfabedeki harflerin adlarını tanımalarından farklı olarak yazılı materyalin ne söylediğini anlamalarıdır (Erdoğan, 2009, s:17).Çocukların alfabe bilgisini arttırabilmek için harflerin seslerini tanıtılması, alfabe harflerini sayıların asıldığı gibi sınıflara asılması, kabartma harflerin üzerinden parmakla gidilmesi, çocukların havada ve kum üzerinde harf şekillerini çizebilmelerini ve oyun hamurlarından harfler yapmalarının sağlanması önemlidir(Sevinç, 2003, Üstün, 2007, akt. Uyanık ve Kandır, 2010, s: 123-124-125).

2.4.1.5.Fonolojik Farkındalık (Ses Farkındalığı): Sözcüğü oluşturan sesleri tanıma, ayırma, maniple etme ve ortak seslerden oluşan sözcükleri fark etme ile ilgili bir beceridir(Anthony ve Francis, 2005,akt. Erdoğan, 2011, s: 163).Çocukların fonolojik farkındalığını arttırabilmek için ses farkındalığı ile ilgili oyunlar oynatılması, çocukların

verilen sözcükler arasından farklı sesle başlayan bulmalarının sağlanması, çocuklara bazı sözcüklerdeki ses uyumunun fark ettirilmesi, çocuklara, top sözcüğünün ‘t’ sesi ile başladığını ve bununla başlayan başka sözcüklerinde olduğunu bilincine varmalarının sağlanması, ses uyumlu şarkılar, tekerlemeler, şiirler söylenmesi önemlidir (Eliason ve Jenkins, 2003,akt. Uyanık ve Kandır, 2010, s:126).

2.4.2.İlk Okuma Yazma İçin Gerekli Olan Beceriler

Okumaya hazırlıklı olma, olgunlaşma ve öğrenme süreçlerinin bir sonucudur. Bu, bir yanda büyüme ve gelişmenin, diğer yanda da çocuğun yaşantılarının etkisi demektir. Bireyin yaşamının ilk yıllarındaki eğitimin, içinde bulunduğu fiziksel ve sosyal çevrenin onun gelişmesinde çok önemli rolü vardır. Çocuğun okulun isteklerini karşılamaya ve özellikle okuma yazma öğrenmeye hazır olması çok yönlü bir olaydır. Okuma yazmaya hazır oluşta rol oynayan temel faktörler; a) Bedensel, b) Bilişsel, c) Sosyal, d) Duygusal ve e) Dil becerileri şeklinde sıralamaktadır (Ergin; 2013).

2.4.2.1.İlk Okuma Yazma İçin Gerekli Olan Bedensel (Fiziksel) Beceriler: Bu dönemde erkek çocuklar kızlara göre fiziksel olarak daha hareketli olurlar. Okul öncesi dönemde büyük kaslarını çok iyi kullanan öğrenciler küçük kaslarını kullanmada yetersizdirler. Küçük kaslardaki gelişmeler devam ettiğinden okuma yazma çalışmaları sırasında el-göz koordinasyonunu sağlamada sorunlar yaşayabilirler. Öğrencilerin küçük kaslarını geliştirmek için makasla kâğıt kesimi, boyama, noktaları birleştirme, hamur oyunları gibi uygulamalar yapılabilir. Öğretmen çocuklara okuma yazma sırasında onların defterleri ve kitapları arasındaki göz uzaklıklarını ve gözleri ile ilgili bir sorunun olup olmadığını iyi gözlemlemelidir. Görme ve işitme problemi yaşayan çocukların okuma-yazma sürecinde benlik algılarının zedelenmemesi ve öğrenmeyi engelleyici olmaması için gereken önlemler alınmalıdır (Senemoğlu, 2005, Keskinılıç, 2002, akt. Erdoğan, 2009, s:20). Bu dönemdeki çocukların enerji düzeyleri yüksektir ve oldukça hareketlidirler. Çok hareketli oldukları için sık sık dengelerini kaybedebilirler ancak denge tahtasında ileri geri ve yanlara doğru yürüyebilirler. Okuma yazmayı öğrenmeye hazırdırlar, tanınabilir insan figürü çizebilirler, taşırmadan boyama çalışmaları yapabilir, harfleri yazabilirler. Oyun oynamak için gerekli fiziksel özellikleri kazanırlar (Ergin, 2013). Bu dönem çocukları uzağı daha iyi görmektedirler. Bu yüzden bazı öğrenciler ilk okuma yazmaya hazır olmayabilirler. İlk okuma yazma becerilerinin kazandırılması sırasında, kitap yazılarının puntolarının yaşa uygun bir biçimde olması, oturuşu

düzenleme ve gözleri koruma yönünden önemlidir(Keskinkılıç, 2006, akt. Tural, 2013, s: 31). Özetle bu dönemde çocuklara küçük kas gelişimlerini ve el-göz koordinasyonlarının gelişimini destekler nitelikte çalışmalara yer verilmelidir.

2.4.2.2.İlk Okuma Yazma İçin Gerekli Olan Bilişsel (Zihinsel) Beceriler: Somut işlemler döneminde olan çocukların bilişsel yapıları, bazı problemleri zihinsel olarak çözebilecek düzeye ulaşmıştır. Bir problemin çözülmesinde somut nesnelere olan bağlantı önem taşımaktadır. Bu yüzden görselliğin ön planda olduğu materyaller kullanılmalı ve çocuğun beş duyu organını içine alan etkinlikler düzenlenmelidir. Bu sayede hızlı ve kalıcı öğrenme gerçekleşir. Bilişsel gelişimle paralel olarak dil gelişimi de ilerlemektedir. Çevrenin bilişsel gelişime katkı sağlaması dil gelişimini olumlu yönde etkilerken, dildeki gelişme de bilişsel gelişimi etkilemektedir. Bilişsel gelişim açısından sözel dil gelişimi de önemlidir. Yeterli sözel dil gelişimi, okumaya hazırlık açısından oldukça önemli bir etkidir. Sözel dil gelişimi, çocuğun sözcük hazinesi ve cümle yapısının iyi bir şekilde kavranması yönünden önemlidir. İlk okuma yazma öğretimine yeni başlayan çocuğun sözcük kavramını anlaması ve buna paralel olarak da çevresinde gördüğü kavramları adlandırarak sözcük hazinesini geliştirmesi bilişsel gelişimin göstergesidir (Erden ve Akman, 2006, Akyol, 2007, akt. Erdoğan, 2009, s:20). Bu dönemde çocuğun dikkat süresi önemli ölçüde genişler, dikkatini başka yöne çevirebilir. Hayal ve gerçek dünyasını daha net bir şekilde ayırt eder. 1’den 10’a kadar olan sayıların isimlerini söyleyebilir, 20 nesneye kadar sayıp kaç tane olduğunu söyleyebilir, alfabenin harflerini sırayla söyleyebilir, en az 5 harfi isimlendirebilir, adını yazabilir, nesnelere sıra içindeki yerlerini birinci, ikinci, üçüncü olarak isimlendirebilir (Ergin, 2013).

2.4.2.3. İlk Okuma Yazma İçin Gerekli Olan Dil Becerileri: Dil gelişiminde aynı yaşlardaki çocuklar benzer özellikler göstermektedirler. Çocukların kullandıkları sözcük sayısı, kurdukları cümle yapıları, birbirlerine benzemektedir. Okul öncesi dönemde çocuklar, olaylar ve nesnelere arasındaki ilişkilere gönderme yapmada kullanılan bağlantı sözcüklerini (yer, yön, zaman bildiren) edinirler. Okul öncesi dönemin sonlarında ise kullanılan sözcük sayısı artarak, akıcı bir konuşma biçimi oluşmaya başlar. Bilişsel gelişimine de bağlı olarak önceden duyduğu halde dikkatini çekmemiş sözcükleri günlük konuşma diline eklemeye başlar (Erden ve Akman, 2006, Peçenek, 2002, akt. Erdoğan, 2009, s:21). Bu dönem çocuğu sözcükler ve resimlerin gerçek objeleri temsil ettiğini öğrenir. Bugün ve geçmiş olaylarla ilgili hikayelere ilgi gösterir; günlük

deneyimlerini anlatabilir, basit fıkralar anlatabilir. ‘Niçin, Eğer, İse, Ne olur?’ sözcüklerini içeren soruları cevaplayabilir. Benzerlikleri ve zıtlıkları kelimelerle ifade edebilirler (Ergin, 2013).

2.4.2.4.İlk Okuma Yazma İçin Gerekli Olan Duygusal Beceriler: Bu dönemdeki çocuklar için sevilmek, beğenilmek, önemsenmek, başarılı olmak ve takdir edilmek önemlidir. Çocuklar öğrenmeye karşı isteklidirler ve her şeyle ilgili sorular sorarlar. Onları yüreklendirici, merak etmeye, araştırmaya yönlendirici, teşvik edici cevaplar verilmelidir. Bu dönemdeki çocuklar yaşıtılarının duygu ve düşüncelerinin farkına varmaya başlarlar. Her çocuk okuma yazmayı kendi gelişim hızına göre öğrenir. Çocuğun başarısını, öğrenmeye olan bakışı ve yaşıtılarıyla uyumunun duygusal olarak sağlıklı olup olmadığı belirler. Okul öncesi dönemde ailedeki hoşgörölü ortam ve demokratik tutumlar, çocuğun okuma yazma becerileri için gerekli olan hazır bulunuşluğa ulaşmasına yardımcı olur ve çocuğu öğrenmeye istekli kılar (Yavuzer, 2002, Kılıç, 2003, akt. Erdoğan, 2009, s:21-22). Bu dönem çocukları kendileri ile ilgili kızgınlık, sevgi, mutluluk vb. duyguları ifade edebilir. Öğretmenin desteği ve beğenisi, bu yaşlardaki çocukların başarısı, olumlu arkadaş ilişki kurabilmesi ve kendisine olan saygısı açısından çok önemlidir. Okulu ve öğrenmeyi heyecan verici bir deneyim olarak görmeye açıktır ve okuldaki çalışmalara katılmaya gönüllüdür (Ergin, 2013). Benlik saygısı yüksek olan bir çocuk, kendisine gerçekçi hedefler koyabilen ve bunları gerçekleştirebilen yetenekli bir birey olacaktır. Benlik saygısı düşük olan ise okulda ve hayatının geri kalanında kapasitesinin daha altında başarılar hedefleme eğiliminde olacaktır (Yavuzer, 2012, akt. Tural, 2013, s: 36).

2.4.2.5.İlk Okuma Yazma İçin Gerekli Olan Sosyal Beceriler: Erden ve Akman’a (2006) göre bu dönemde kızlarla erkekler genelde ayrı ayrı oynarlar. Birlikte oynamaları cinsiyetlerinin kendilerine yükledikleri rolleri öğrenmeleri açısından yararlıdır. Bu dönemde çocuklar çevrelerindeki büyüklerini taklit ederler. Bu nedenle öğretmenin sınıfta ve sınıf dışında öğrencilere iyi bir rol model olması gerekir. Burns, Roe&Ross (1992)’a göre ise ilk okuma yazma becerisi için çocukların sosyal ve duygusal olgunluklarının geliştirilmesi önemlidir. Çocuklar grupla nasıl iş birliği yapacaklarını ve nasıl sosyalleşeceklerini öğrenmelidirler. Bu etkinlikler çocuklara olgunluğa ulaşma konusunda yardımcı olur ve okuma yazma başarılarını etkiler (akt. Erdoğan, 2009, s:22). Bu dönem çocuğu diğer insanları anlamaya ve onların bakış açılarını görmeye başlar, gözetim altında olmadan 4-5 çocukla paylaşarak oyun

oynayabilir. Paylaşır ve sırasını bilir. İşbirliğinin olduğu oyunlara katılır ve oyunun kurallarını açıklayabilir. Giyim, kuşam, dil vb. konularda yaşlılarla uyum içinde olmaya başlarlar, öğretmenlerinin kendi davranışları yoluyla ilettikleri sosyal tutumlardan haberdardır ve etkilenirler (Ergin, 2013).

2.5.İlgili Araştırmalar

Oktaç'ın (1990) araştırmasına göre okul öncesi kurumları ile ilköğretim arasında bir eş güdümün sağlanması, çocuk hakkında toplanan bilgilerin sınıf öğretmenine aktarılması, ilköğretim kademesindeki çocuğun daha kolay tanınmasına olanak sağlayacaktır. Bu sayede sınıf öğretmeni çocukların bireysel özelliklerinin gelişmesine daha fazla katkıda bulunabilir. Böylece okul öncesi eğitiminin başlattığı eğitim çabaları devamlılık kazanarak daha etkili ve kalıcı olur.

Pehlivan (2006) okul öncesi eğitim alan ve almayan öğrencilerin ilk okuma yazmaya geçiş sürecinin öğretmen ve öğrenci görüşleri doğrultusunda değerlendirilmesi konulu çalışması sonucunda okul öncesi eğitim almayan öğrencilerin ilk okuma yazmaya geçiş sürecinde kendilerini gergin hissettiklerini, bitişik eğik yazı çalışmalarının kendilerine zor geldiğini, bitişik eğik yazı yazarken bileklerinin ağrıdığını, sınıf içi etkinliklerde çekingen olduklarını ortaya koymuştur. Araştırmaya katılan öğretmenler okul öncesi eğitim alan öğrencilerin almayanlara göre daha dikkatli, daha katılımcı, daha yaratıcı olduklarını, daha çabuk algıladıklarını belirtmişlerdir.

Gül ve Bal'ın (2006) araştırması sonucuna göre okul öncesi dönemde çocuğun okuma yazma ile ilgili uygun deneyimler yaşaması okuma yazma öğrenmesini kolaylaştırır. Çocukların okuma yazmaya ilgisini artırır. Şarkı, şiir, tekerlemelerde seslerin kullanılması ve ses tekrarları çocuğun sesleri tanımasına yardımcı olarak okuma yazma öğrenimini destekler. Bu dönemde okuma yazmanın temel becerilerinin kazanılması yeterlidir.

Dağlı'nın (2007) çalışmasında okul öncesi eğitimi alan öğrencilerin okul öncesi eğitim almayanlara göre Türkçe ve Matematik derslerinde akademik açıdan daha başarılı olduğu belirlenmiş, okul öncesi eğitimin öğrenci başarısını arttırdığı tespit edilmiştir. Okul öncesi eğitimi alma süresi arttıkça öğrencilerin akademik başarılarının da arttığı gözlemlenmiştir.

Yangın'ın (2007) araştırmasının sonucuna göre okul öncesi almış öğrencilerin çoğunluğu kalem ve kağıdı doğru tutar, yeterli düzeyde el becerisi kazanırlar. Tuğluk ve diğ. (2008) araştırmasında ise okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan

öğretmenlerin okuma yazma etkinliklerinde kavramlardan sonra hikaye, masal gibi etkinliklere daha fazla yer verdikleri görülmüştür.

Arslan (2009) çalışmasında ilköğretim ikinci sınıf düzeyinde okuma ve dinleme eğitiminde okul öncesi eğitimin etkisini belirlemeyi amaçlamıştır. Çalışma sonucunda okul öncesi eğitim alan öğrencilerin okuma ve dinleme becerisinde okul öncesi eğitim almayan öğrencilere göre daha başarılı oldukları ortaya çıkmıştır. Yapıcı ve Ulu'nun (2010) ilköğretim 1. Sınıf öğretmenlerinin okul öncesi öğretmenlerinden beklentileri konulu araştırmasında okul öncesi öğretmenleri ile sınıf öğretmenleri arasındaki en önemli sorunun okuma yazma olduğu ortaya çıkmıştır.

Erkan ve Kırcı'nın (2010) çalışmasında okulöncesi eğitim alan çocukların okula hazır bulunuşluk düzeyleri, okul öncesi eğitim almayan çocuklara göre daha yüksektir. Erdoğan ve diğ. (2013) okul öncesi öğretmenlerinin okuma yazmaya hazırlığa yönelik yaptıkları çalışmaların incelenmesi başlıklı çalışmada okul öncesi öğretmenlerinin okuma yazmaya hazırlığa yönelik etkinliklere yeterince yer vermedikleri ortaya çıkmış, kelime dağarcığını geliştirme amaçlı en çok hikaye okuma etkinliğini tercih ettikleri görülmüştür. Araştırma sonucuna göre okul öncesi öğretmenleri okuma yazmaya hazırlık için yaptıkları çalışmalarda yazma becerisini geliştirmeye yönelik etkinlikler yaparken, sesbilgisel farkındalık, görsel algı, dinleme ve konuşma becerilerini geliştirmeye yönelik etkinliklere yeterince yer vermemektedirler.

Şahiner (2013) araştırmasında anasınıflarında okuma yazma değil okuma yazma öğrenimi için gerekli temel becerilerin kazandırılmasının, çocukların okuma yazmaya hazır duruma gelmeleri için parmak kaslarının gelişmiş, el-göz koordinasyonunun sağlanmış olmasının gerektiği sonucuna varmıştır. Avcı'nın (2015) yapmış olduğu çocukların matematik yetenek puanlarının okul öncesi eğitim alma durumuna göre değişimini inceleme çalışması sonucunda okul öncesi eğitim alan çocukların almayanlara göre daha yüksek puan alma eğiliminde oldukları görülmüş, okul öncesi eğitimin matematik yetenek puanı üzerinde önemli bir etkiye sahip olduğu belirtilmiştir.

McBryde, Ziviani ve Cuskelly'nin 2004 yılında yaptıklarında araştırmalarında okul olgunluğunu etkileyen faktörlerde ailenin ve okul öncesi öğretmenlerinin etkisi olup olmadığını incelemişlerdir. Çalışmada 215 okul öncesi çağındaki çocuk baz alınmıştır. Araştırma sonucunda çocukların okula başlamasında ve okul olgunluğunda hem ebeveynlerin hem de öğretmenlerin etkili olduğu ortaya çıkmış. Ayrıca karakteristik mizacın da okula başlamada etkili olduğu saptanmıştır.

Ljubica, Simona ve Katia'nın 2008 yılında yaptıkları TheEffect of Preschool on Children's School Readiness konulu çalışmalarında okul öncesi eğitimin okula hazır oluŖa etkisini araŖtırmıŖlardır. 68-83 aylık çocuklardan oluŖan örneklem sonucunda elde edilen bulgular ıŖıĖında okul öncesi eğitim alan çocukların dil gelişimlerinin ve zihinsel yeteneklerinin yüksek olduğu saptanmıŖtır. Guralnick, Neville, Connor ve Hammond (2003) okul öncesi dönemindeki çocuklarda ebeveynlerin, çocukların akranlarıyla ilişkilerindeki yeterliliğin etkisini inceledikleri çalışmalarında aile içerisinde stresli, gergin bir ortam varsa, aile fazla müdahaleciyse çocuğun akranları ile ilişkilerinde yetersiz olduğu saptanmıŖtır.

Welch ve White'ın 1999 yılında yaptıkları ilkokula hazırlık ve okul olgunluğu becerilerini okul öncesi öğretmenleri ve ailelerin beklentileri yönünden karŖılaŖtırmıŖlardır. 104 ebeveyn ve 25 okul öncesi öğretmeni araŖtırmanın örneklemine oluŖturmaktadır. AraŖtırma sonucunda aileler okul öncesi eğitimde farklı alanlarda etkinlik yapmak yerine sesleri (harfleri) öğretilmesinin daha önemli olduğunu belirtmiŖler. Okul öncesi öğretmenleri ise okula hazır oluŖta öğrencilerin bedensel sağlık, dengeli ve sağlıklı beslenme, kişisel ihtiyaçlarını giderebilme ya da iletebilme becerilerini kazanmıŖ olmanın önemini dile getirmişlerdir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. YÖNTEM

3.1. Araştırma Deseni

Sınıf öğretmenlerinin görüşlerine göre okul öncesi eğitimin ilk okuma yazma sürecine olan katkısını belirlemeye yönelik olarak yapılan bu araştırmada karma araştırma yöntemi kullanılmıştır. Araştırmada karma yöntem çeşitlerinden açıklayıcı desen kullanılmıştır. Bu yöntemde nitel ya da nicel yöntemlerden biri diğerine göre daha fazla ön plana çıkmaktadır. Araştırma büyük ölçüde nitel ya da nicel bir araştırmadır ancak elde edilen verilerin desteklenmesi, genellenmesi ya da açıklanması için alternatif yöntemle elde edilen verilere ihtiyaç vardır (Cresswell ve PlanoClark, 2007, akt. Yıldırım ve Şimşek, 2013). Açıklayıcı deseni yansıtan araştırmaların büyük çoğunluğunun nicel odaklı olduğu ve nitel yöntemlerin ikincil yöntem olarak kullanıldığı görülür (Yıldırım ve Şimşek, 2013). Bu araştırmada da nicel yöntemle elde edilen veriler nitel çalışmayla desteklenmektedir.

Araştırmanın nicel boyutunda, tarama (survey) yöntemi kullanılmıştır. İlköğretim okullarında görev yapan 1. ve 2. sınıf, sınıf öğretmenlerinin okul öncesi eğitimin ilk okuma yazma eğitimine olan etkisine yönelik görüşleri tespit edilmeye çalışılmıştır. Elde edilen veriler çeşitli değişkenler açısından inceleneceğinden bu araştırma betimsel tarama modeline göre yapılandırılmıştır. Var olan durumun betimlendiği ve araştırma konusu kendi koşulları içerisinde olduğu gibi tanımlanmaya çalışıldığı için tarama modelinin benimsenmesi uygun görülmüştür. Araştırma bulguları, ilgili literatürün taranması ve ölçeğe dayalı verilerden oluşmaktadır.

Örnekleme dahil okullardaki öğretmenlerin görüşlerine başvurularak, bununla ilgili bir ölçek geliştirilmiştir. Ayrıca geniş bir alan yazın taraması yapılarak araştırmanın amacı çerçevesinde kavramsal yapının kuramsal temele dayalı olarak ortaya konulmasına ve var olan durumun betimlenmesine çalışılmıştır.

Araştırmanın nitel boyutunda ise Öğretmenlerin görüşlerine baş vurulmuştur. Öğretmenlere “açık uçlu soru anketi formu” uygulanmış elde edilen verilerin içerik analizine tabi tutulmuştur. Çalışmanın nitel boyutu okul öncesi eğitimin ilk okuma yazma sürecine olan etkisini tespit etmek için gerçekleştirildiğinden öğretmenlerin konuya ilişkin görüşleri tespit edilmeye çalışılmıştır (Kuş, 2003; Ekiz, 2009; Büyüköztürk ve diğ. 2012; Yıldırım & Şimşek, 2013; Christensen, Johnson ve Turner,

2015). Araştırmanın nitel boyutunda durum çalışması desenine başvurulmuştur. Durum çalışmaları bir unsurun mekana ve zamana bağlı tanımlandığı ve özelleştirildiği araştırmalardır (Büyüköztürk ve diğ. 2012, s.21).

3.2. Evren Örneklem

Araştırmanın evrenini, Denizli İl Milli Eğitim Müdürlüğünden elde edilen bilgi doğrultusunda 2015-2016 eğitim öğretim yılında Denizli'nin merkez ilçelerindeki (Pamukkale ve Merkezefendi) tüm ilkokullarda görev yapmakta olan 856 (1. ve 2. Sınıf), sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmanınörneklemine ise tüm ilkokullardaki 246 sınıf öğretmenleri (122 1. sınıf ve 124,2.sınıf) oluşturmaktadır.Evrende yer alan öğretmen sayısı göz önüne alındığında örneklemin uygun büyüklükte olup olmadığı gösteren rakamlar Tablo 3.1'de verilmiştir.

Tablo 3.1.*Farklı Büyüklükteki Evrenler İçin Kuramsal Örneklem Büyüklükleri ve %95 Kesinlik Düzeyi*

Evren	%5	%4	%3	%2
100	79	85	91	96
500	217	272	340	413
1000	277	375	516	1622
5000	356	535	879	2290
50000	381	593	1044	705
100000	382	596	1055	2344
1000000	384	599	1065	2344
25000000	384	600	1067	2400

Kaynak: Andersen, 1990, akt. Balcı (2007).

Tablo 3.1'de görüldüğü gibi 1000 kişilik bir evrende en az 277 katılımcıya ulaşmak gerekmektedir. Bu orandan hareket edildiğinde 856 kişilik bir evrende en az 238 kişiye ulaşılması gerekmektedir. Bu araştırmada Evrende yer alan 246 katılımcıya ulaşılmıştır. Dolayısı ile örneklem evreni temsil edebilecek yeterliliktedir.

Örnekleme ilişkin betimsel istatistikler bilgiler Tablo 3.2'de verilmektedir.

Tablo 3.2.*Çalışma grubuna ilişkin betimsel istatistikler*

Cinsiyet	f	%
Kadın	132	53,7
Erkek	114	46,3
Toplam	246	100

Örneklemin tespitinde tabakalı örnekleme yöntemi temele alınmıştır. Denizli'deki bütün ilkokullar alt, orta ve üst sosyo-ekonomik düzeylerine göre ayrılmış ve her bir düzeyden dörder okul seçkisiz bir şekilde belirlenmiştir. Tabakalı örnekleme, uygulamada evren kendi içinde homojen tabakalara ayrılır. Tabakalardan örnek seçilir,

birleştirilir. Tabakalı örnekleme, sınırları belirlenmiş bir evrende alt tabakalar veya alt birim gruplarının var olduğu durumlarda kullanılır (Kılıç, 2013, s.45).

Araştırmanın nitel boyutunda ise örnekleme, 2015-2016 eğitim öğretim yılında Denizli merkez, ilçe ve köylerindeki ilkokullarda görev yapan araştırmanın nicel boyutunu oluşturan 246 öğretmen arasından rastgele seçilen sınıf öğretmenleri ile gerçekleştirilmiştir (n=75). Katılımcılardan 40'ı (%53) kadın, 35'i (%47) erkektir.

3.3. Veri Toplama Araçları

Araştırma verilerinin elde edilmesinde iki ayrı araç kullanılmıştır. 1. Okul Öncesi Eğitimin İlk Okuma Yazma Sürecine Olan Katkısına İlişkin Öğretmen Eğilimleri Ölçeği (İLYE) 2. Açık uçlu soru anketi formu.

3.3.1. Okul Öncesi Eğitimin İlk Okuma Yazma Sürecine Olan Katkısına İlişkin Öğretmen Eğilimleri Ölçeği (İLYE)

Araştırmada nicel verilerin elde edilmesinde 1. ve 2. Sınıf, sınıf öğretmenleri için geliştirilmiş olan “Okul Öncesi Eğitimin İlk Okuma Yazma Sürecine Olan Katkısına İlişkin Öğretmen Eğilimleri Ölçeği (İLYE)” kullanılmıştır. Pilot uygulaması Denizli’de gerçekleştirilen ölçek tez kapsamında geliştirilmiştir

Yapılan alan yazın taramasından sonra 59 yargıdan oluşan madde havuzu belirlenmiştir. Kapsam geçerliliğinin sağlanması için, oluşturulan ölçek maddeleri, alanında uzman üç öğretim elemanına, beş sınıf öğretmenine ve iki Türkçe öğretmenine sunularak uzman görüşü alınmıştır. Bu görüşler doğrultusunda maddelerde gerekli düzenlemeler yapılmış ve ölçekten bazı maddeler çıkarılmıştır. Aday ölçek 53 maddeden 5 madde çıkarılarak 48 madde halinde düzenlenmiştir. Ölçek “okul öncesi eğitim alan öğrencilere ilişkin görüşler” kısmı ve “okul öncesi eğitim almayan öğrencilere ilişkin görüşler” kısmı olmak üzere iki bölüm içermektedir. Aynı maddeler okul öncesi eğitim alan ve almayan öğrenciler için ayrı ayrı değerlendirilmiştir. Farklı bilimsel çalışmalar için bu şekilde geliştirilmiş ölçekler mevcuttur. Kılıç(2008), ‘İlköğretim Birinci Sınıf Öğretmenlerinin Görüşlerine Göre Okul Öncesi Eğitim Alan Ve Almayan Öğrencilerin Gelişim Becerilerinin Karşılaştırılması’ konulu yüksek lisans tezinde benzer bir ölçek kullanarak çalışmasını gerçekleştirmiştir.

Ölçe beşli likert şeklinde düzenlenmiştir. “Katılıyorum (5), Genel Olarak Katılıyorum (4), Orta Düzeyde Katılıyorum (3), Pek Katılmıyorum (2), Katılmıyorum (1)” puanlaması yapılmıştır.

Ölçek uygulandıktan sonra veriler değerlendirilirken her bir ölçek maddesi için katılma derecesine beşten başlayarak puanlama yapılmıştır.

Oluşturulan taslak ölçeğin güvenirlik çalışmaları Denizli'nin merkez ilçelerindeki (Pamukkale, Merkezefendi) alt, orta ve üst sosyo-ekonomik düzeydeki ilkokullarda görev yapan 1. ve 2. Sınıf öğretmenleri gerçekleştirilmiştir. Uygulamada örneklem belirlenirken tabakalı örnekleme yönteminden yararlanılmıştır. Milli Eğitim Müdürlüğünden elde edilen veriler ışığında Denizli il merkezindeki okullar alt, orta ve üst olmak üzere üç ayrı sosyo ekonomik düzeye ayrılmıştır. Aday ölçeğin uygulanması bu bölgelerden belli oranda seçkisiz bir biçimde tespit edilen okullarda gerçekleştirilmiştir. Uygulamalarda gönüllülük esası dikkate alınmıştır. Aday ölçek 250 öğretmene uygulanmıştır.

Örnekleme ilişkin bilgiler Tablo 3.3'de verilmektedir.

Tablo 3.3: Pilot çalışma grubuna ilişkin betimsel istatistikler

Cinsiyet	f	%
Kadın	136	54
Erkek	114	46
Toplam	250	100

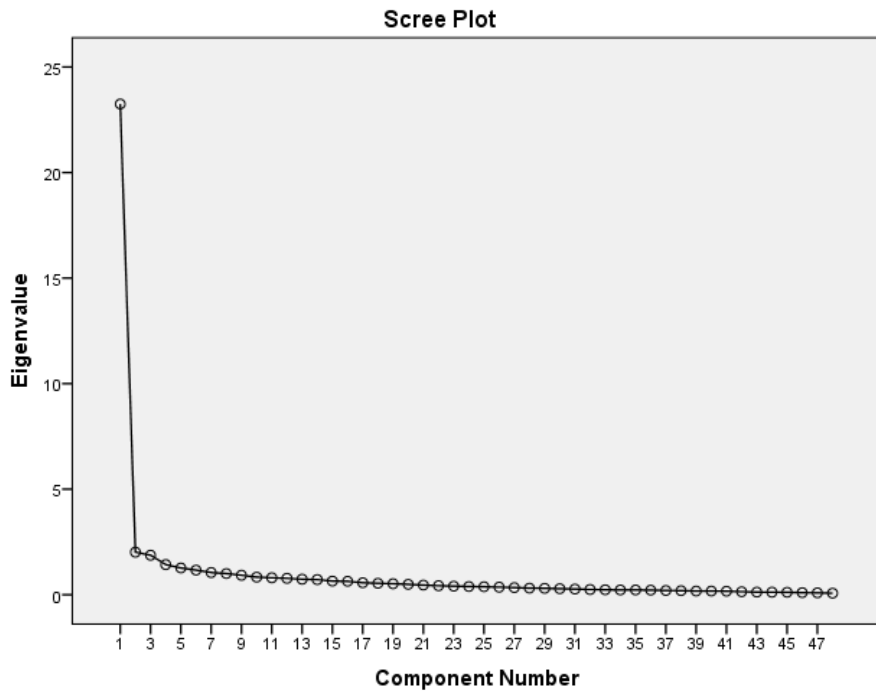
Tablo 3.3'de de görüldüğü gibi örnekleme oluşturan öğretmenlerin 136'sı kadın (%54) 114'ü ise erkektir (%46). Deneme çalışması toplamda 250 öğretmen ile gerçekleştirilmiştir.

Pilot uygulamada 250 öğretmen, ön uygulama için ölçekte bulunan madde sayısının 5 katına ulaşılma ölçütünü sağladığından faktör analizi için yeterli bulunmaktadır (Cohen, Manion, & Morrison, 2007). Elde edilen veriler bilgisayar ortamına aktarılırken olumlu soru maddeleri için katılma derecesine beşten, olumsuz soru maddeleri için ise birden başlayarak puanlama yapılmıştır. "Okul Öncesi Eğitimin İlk Okuma Yazma Sürecine Olan Katkısına İlişkin Öğretmen Eğilimleri Ölçeğinin" yapı geçerliliğini belirlemek için varimax döndürme, temel bileşenler analizi kullanılarak Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) uygulanmıştır. Faktör analizi, birbiriyle ilişkili olan çok sayıda değişkeni bir araya getirerek daha az sayıda ve kavramsal olarak anlamlı yeni değişkenler (faktörler, boyutlar) elde etmeyi amaçlayan çok değişkenli bir istatistik olarak tanımlanmaktadır. Açıklayıcı faktör analizinde araştırmacı, araştırdığı konuya ilişkin değişkenler arasındaki olası ilişkiyi belirlemeye çalışmaktadır. Böylece birbiriyle ilişkili faktörler keşfedilmektedir (Büyüköztürk, 2014; Tanrıöğen, 2014). Faktör analizi

yapılarak yapı geçerliği ile ilgili ölçekten elde edilen puanların testin ölçmeyi hedeflediği niteliği ölçüp ölçmediği hakkında fikir elde edilir.

3.3.2 Okul Öncesi Eğitimin İlk Okuma Yazma Sürecine Olan Katkısına İlişkin Öğretmen Eğilimleri Ölçeğinin Okul Öncesi Eğitim Alanlar Boyutu

Elde edilen verilerin faktör analizi için yeterliliğini test etmek için Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) testine bakılmıştır. KMO değeri 0.959 olarak bulunmuştur. Büyüköztürk'e (2014) göre bu değer 0.70'den büyük olması nedeniyle bu veriler üzerinden faktör analizi yapılabileceği sonucuna varılmıştır. Elde edilen bulgular anlamlı farklılık gösterdiği için faktör analizi yapmaya uygun olduğu belirlenmiştir. Scree Plot çizimi incelemeleri yapılmış ve buna ilişkin veriler şekil 3.1'de sunulmuştur.

Şekil 3.1: Ölçeğin okul öncesi eğitim alanlar boyutu

Şekil 3.1'de de görüldüğü gibi ScreePlot çiziminde dört ayrı kırılma olduğu, dördüncü faktörden sonra eğrinin yaklaşık olarak aynı doğrultuda ilerlediği tespit edilmiştir. Elde edilen bu veriler ışığında ölçeğin dört faktörlü olmasına karar verilmiştir. Bu çalışmada da faktör yük değerinde belirleyicilik sınırı 0.40 olarak belirlenmiştir (Büyüköztürk, 2014). Bu nedenle faktör yük değeri 0.40'ın altında olan maddeler ölçekten çıkarılmıştır. Analizler yapılırken faktör yapılarının açıklanmasında

kolaylık sağlaması ve birbiri ile ilişkili maddelerin bir araya getirilmesi için varimax döndürme tekniği kullanılmıştır.

Elde edilen verilerle gerçekleştirilen faktör analizinden sonra yük değeri 0,40'ın altında olan 4 madde elenmiş ve ölçeği oluşturmak için 44 madde kalmıştır. Yapılan analizler sonucunda ölçeğin okul öncesi eğitim alanlar boyutu için 4 alt boyut olduğu tespit edilmiştir. Dört faktörün ölçeğe ilişkin olarak açıkladığı varyans %48,43 şeklindedir.

Faktör analizinde okul öncesi eğitim alan öğrenciler ile ilgili olan maddelerin faktör yüklerine, ortak varyanslarına, aritmetik ortalamalarına, standart sapmalarına ilişkin değerler ve alt ölçeklere verilen isimler Tablo 3.4'te verilmiştir.

Tablo 3.4. Ölçeğe İlişkin Olarak Ortak Varyans, Aritmetik Ortalama, Standart Sapma ve Döndürülmüş Yük Değerleri

Alt Ölçekler	Maddeler	Döndürülmüş Yük Değerleri	Ortak Varyanslar	\bar{X}	Ss
1. Alt Ölçek: Kendini ifade etme ve yaratıcı becerileri	1. 19. İlk okuma yazma öğrenmek için heveslidir.	0,70	0,68	4,18	0,83
	2. 17. İlk okuma yazma sürecindeki çalışmalarda yaratıcıdır.	0,66	0,63	4,14	0,86
	3. 23. Karşılaştığı sorunlara çözüm üretme becerisi gelişmiştir.	0,64	0,68	4,11	0,79
	4. 15. Verilen ödevleri zamanında yapar.	0,61	0,67	4,00	0,90
	5. 16. Hayal gücü yeterince gelişmiştir.	0,61	0,62	4,17	0,84
	6. 12. Öğretmen ile gerekli düzeyde iletişim kurar.	0,60	0,69	4,35	0,76
	7. 5. İlk okuma yazma süreci için kelime hazinesi yeterlidir.	0,61	0,63	4,16	0,83
	8. 22. Düşüncelerini rahatlıkla ifade eder.	0,58	0,70	4,32	0,70
	9. 21. Arkadaşları ile birlikte çalışmayı bilir.	0,58	0,75	4,28	0,79
	10. 20. Arkadaşları ile paylaşmayı bilir.	0,58	0,67	4,25	0,83
	11. 11. Görselleri yorumlamada başarılıdır.	0,55	0,69	4,40	0,73
2. Alt Ölçek: Düşünce Becerileri	12. 31. Renk bilgisi gelişmiştir.	0,77	0,55	4,53	0,70
	13. 32. Temel geometrik şekil bilgisi (daire, üçgen, kare gibi) gelişmiştir.	0,75	0,76	4,51	0,72
	14. 36. Kullanacağı ders araç-gereçlerinin isimlerini bilir.	0,67	0,69	4,38	0,77
	15. 30. Görseller arası bağlantı kurmada başarılıdır.	0,66	0,72	4,32	0,77
	16. 35. Eşyalarını düzenli kullanır.	0,47	0,71	4,16	0,80
	17. 33. Sağlıklı beslenme alışkanlığına sahiptir.	0,44	0,54	4,13	0,80
3. Alt Ölçek: Dinleme ve yazma becerisi	18. 43. Noktalama işaretlerini yerinde kullanır.	0,76	0,77	3,99	0,90
	19. 44. Yazma çalışmalarında kelime ve satır aralarında gereken boşluğu bırakır.	0,75	0,77	4,01	0,91
	20. 38. Defterdeki çizgilere dikkat ederek harfleri doğru yerlere yazar.	0,64	0,71	4,12	0,85
	21. 45. Büyük kaslari ilk okuma yazma öğretimi çalışmaları için yeterince gelişmiştir(Kol çevirme gibi).	0,64	0,68	4,30	0,77
	22. 14. Çizgi çalışmalarında başarılıdır.	0,54	0,63	4,44	0,77
	23. 27. Yazma çalışmalarında beklenen hızda yazar.	0,46	0,65	4,16	0,83
	24. 13. Ses, hece, kelime ve cümleleri okuma çalışmalarında başarılıdır.	0,50	0,71	4,12	0,83

(devamı arkadadır.)

(devamı)

Alt Ölçekler	Maddeler	Döndürül müş Yük Değerleri	Ortak Varyans lar	\bar{X}	Ss
	25 42. Seslerden hece, hecelerden kelime, kelimelerden cümle oluşturma çalışmalarında başarılıdır.	0,64	0,74	4,07	0,83
	26 39. Öğretimi yapılan sesi -bir kelime içerisinde- diğer seslerden ayırt eder.	0,62	0,73	4,21	0,81
	27 26. İlk okuma yazma süreci için dinleme becerisi gelişimi yeterlidir	0,45	0,70	4,06	0,86
	28 41. Gerektiğinde dinlediği konulara ilişkin soru sorar.	0,60	0,61	4,20	0,77
	29 1. Kalem doğru tutar.	0,58	0,66	4,36	0,84
	30 2. Harfleri doğru yazar.	0,45	0,69	4,15	2,69
	31 18. Sesleri kolay hisseder.	0,59	0,72	4,28	0,84
	32 47. Sese ilişkin kelimelere örnek verir.	0,58	0,69	4,29	0,73
	33 8. Yazmayı beklenen sürede öğrenir.	0,56	0,64	4,13	0,95
	34 7. Okul fobisi yaşamaz.	0,75	0,73	4,35	0,85
	35 6. Özgüveni yeterince geliştirmiştir.	0,61	0,70	4,24	0,84
	36 48. Sebep sonuç ilişkisi kurar.	0,59	0,63	4,22	0,83
	37 46. Küçük kaskları ilk okuma yazma çalışmaları için yeterince geliştirmiştir gelişimi iyidir (Makas tutma gibi).	0,53	0,67	4,37	0,79
	38 3. Belirtilen bir alanı taşırmadan boyar.	0,57	0,67	4,43	0,78
	39 10. Zamanı verimli kullanır.	0,56	0,65	3,96	0,92
	40 9. Derse katılmak için dikkat süresi uygundur.	0,51	0,72	3,92	0,91
	41 40. Sırada doğru oturur.	0,58	0,68	4,16	0,84
	42 4. Kurallara uymada duyarlıdır.	0,51	0,67	4,20	0,92
	43 28. Okula uyum sorunu yaşamaz.	0,64	0,65	4,39	0,78
4. Alt Ölçek: Sınıf içi uyum becerileri	44 25. Sorumluluk almaya yatkındır.	0,53	0,67	4,27	0,79

Tablo 3.4'te de görüldüğü gibi hayal gücü, çözüm üretme, yorumlama, kendini ifade etme gibi maddelerin bir araya gelmesinden dolayı 1. alt ölçeğe “kendini ifade etme ve yaratıcı beceriler” ismi verilmiştir. Bu boyut şu şekilde tanımlanabilir: Bu boyutta yer alan maddeler incelendiğinde çoğunlukla çocuğun ilk okuma yazma sürecindeki hevesi ve yaratıcılığına yönelik yargılar yer almaktadır. Kendini ifade etme ve yaratıcı beceriler alt ölçeğinde yazma sürecindeki çalışmalarda yaratıcı olma, karşılaşılan sorunlara çözüm üretebilme, düşüncelerini rahatlıkla ifade edebilme, arkadaşlarıyla birlikte çalışabilme gibi tutumları içermektedir. Bu alt ölçekte toplamda onbir madde (19., 17., 23., 15., 16., 12., 5., 22., 21., 20. ve 11. maddeler) yer almaktadır. En düşük faktör yük değeri 0,55; en yüksek faktör yük değeri ise 0,70'dir. Cronbach's Alpha güvenilirlik katsayısı ise 0,93'dür.

Zihinsel bilgi ve beceri içeren maddelerin bir araya gelmesi sebebiyle ikinci alt ölçeğe “düşünce becerileri” adının verilmesi uygun görülmüştür. Bu boyut için şu tanımlama yapmak uygundur: Bu alt ölçek çocuğun ilk okuma yazma sürecindeki renk

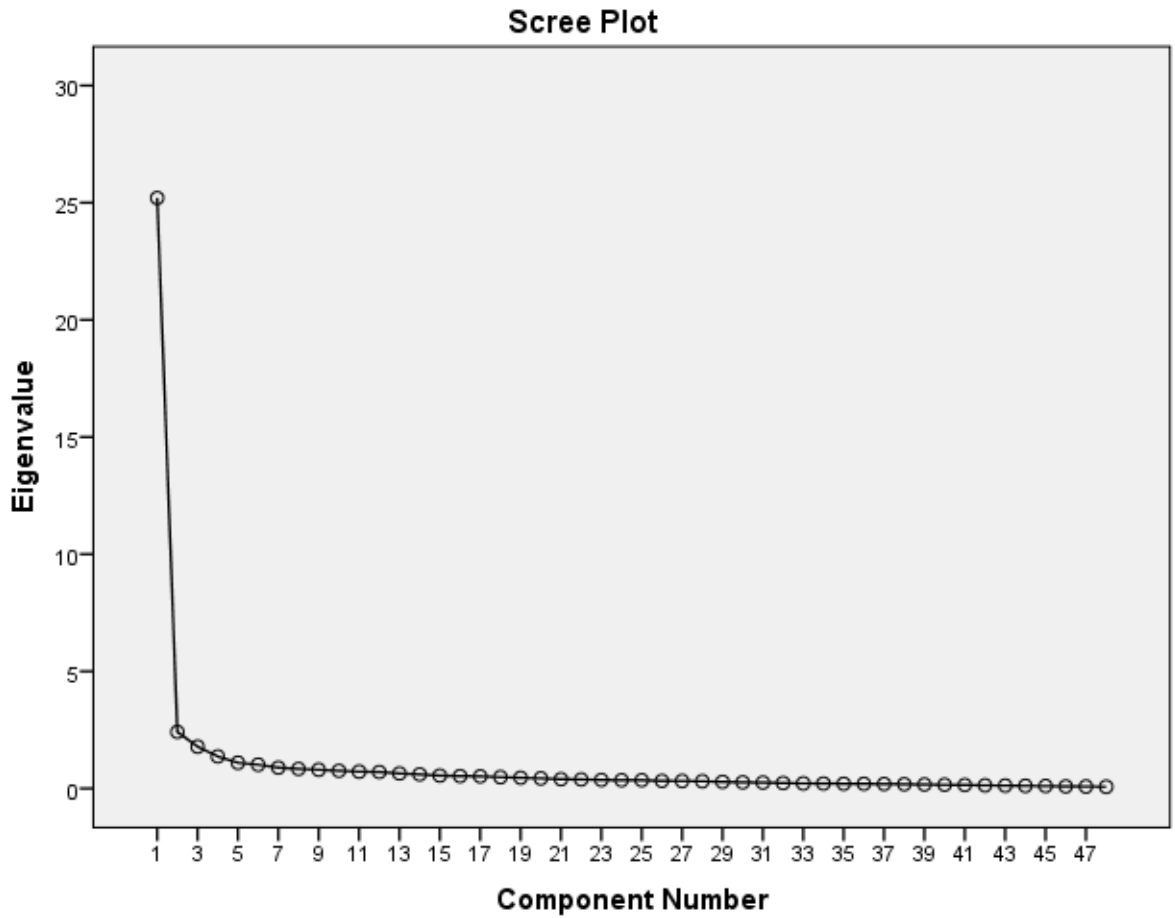
bilgisi, geometrik şekil bilgisi, ders araç-gereçlerinin isimlerini bilme, eşyalarını düzenli kullanma becerileri yer almaktadır. “Düşünce becerileri” alt boyutunda altı tutum maddesi (31., 32., 36., 30., 35. ve 33. maddeler) bulunmakta olup Cronbach’s Alpha güvenirlik katsayısı 0,88 şeklinde belirlenmiştir. “Düşünce becerileri” alt boyutunun en düşük faktör yük değeri 0,44; en yüksek faktör yük değeri ise 0,77’dir.

Yazma ve sesleri ayırt etme maddelerinin bir araya gelmesi sonucunda ise üçüncü alt ölçeğe “dinleme ve yazma becerisi” adı verilmiştir. Söz konusu boyut şu şekilde tanımlanmıştır: “Dinleme ve yazma becerisi” alt ölçeğinde ilk okuma yazma çalışmalarında önemli olan defterdeki çizgilere dikkat ederek yazma, noktalama işaretlerini doğru yerde kullanma, sese ilişkin kelimelere örnekler verme, kalemi doğru tutma, sesleri kolay hissetme gibi ifadeler bu alt ölçekte bir araya gelmiştir. “Dinleme ve yazma başarısı” alt ölçeği onaltı maddeden (43., 44., 38., 45., 14., 27., 13., 42., 39., 26., 41., 1., 2., 18., 47. ve 8. maddeler) oluşmuş, Cronbach’s Alpha güvenirlik katsayısı ise 0,88 şeklinde tespit edilmiştir. Bu alt boyut için en düşük faktör yük değeri 0,45; en yüksek faktör yük değeri ise 0,76’dır.

Okul ve sınıf hakkında bilgi sahibi olma ve sınıfa uyum sağlayabilme maddelerinin bir araya gelmesinden dolayı dördüncü alt ölçek “sınıf içi uyum becerileri” şeklinde adlandırılmıştır. Bu boyuta ilişkin tanım şu şekildedir: Tanım “Sınıf içi uyum becerileri” alt ölçeğinde yer alan maddeler genel olarak okulda kurallara uyma, sırada doğru oturma, zamanı verimli kullanma, okul fobisi yaşamamaya ilişkin tutumları ifade etmektedir. “Sınıf içi uyum becerileri” alt ölçeği toplamda onbir maddeden (7., 6., 48., 46., 3., 10., 9., 40., 4., 28. ve 25. maddeler) oluşmaktadır. Bu alt ölçeğin Cronbach’s Alpha güvenirlik katsayısı ise 0,91’dir. “Sınıf içi uyum becerileri” alt boyutunun en düşük faktör yük değeri 0,51; en yüksek faktör yük değeri ise 0,75 şeklinde tespit edilmiştir.

“Okul Öncesi Eğitimin İlk Okuma Yazma Sürecine Olan Katkısına İlişkin Öğretmen Eğilimleri Ölçeğinin (İLYE)” en düşük faktör yük değeri 0,44; en yüksek faktör yük değeri ise 0,77’dir. Gerçekleştirilen faktör analizi sonrasında ölçeğin tümüne ilişkin olarak Cronbach’s Alpha güvenirlik katsayısı 0,92 şeklinde tespit edilmiştir.

3.3.3 Okul Öncesi Eğitimin İlk Okuma Yazma Sürecine Olan Katkısına İlişkin Öğretmen Eğilimleri Ölçeğinin Okul Öncesi Eğitim Almayanlar Boyutu

Şekil 3.2: Ölçeğin okul öncesi eğitim almayanlar boyutu

Şekil 3.2’de de görüldüğü gibi Scree Plot çiziminde beş ayrı kırılma olduğu, beşinci faktörden sonra eğrinin yaklaşık olarak aynı doğrultuda ilerlediği tespit edilmiştir. Elde edilen bu veriler ışığında ölçeğin dört faktörlü olmasına karar verilmiştir. Verilerin faktör analizi için yeterliliğini test etmek için Kaiser- Meyer-Olkin (KMO) testine bakılmıştır. KMO değeri 0.839 olarak bulunmuştur.

Büyüköztürk’ün (2014) belirttiğine göre faktör yük değerinin 0.45 ya da daha yüksek olması iyi bir ölçüdür. Bu çalışmada da faktör yük değerinde belirleyicilik sınırı 0.40 olarak belirlenmiştir. Bu nedenle faktör yük değeri 0.40’ın altında olan maddeler ölçekten çıkarılmıştır. Analizler yapılırken faktör yapılarının açıklanmasında kolaylık sağlaması ve birbiri ile ilişkili maddelerin bir araya getirilmesi için varimax döndürme tekniği kullanılmıştır.

Elde edilen verilerle gerçekleştirilen faktör analizinden sonra yük değeri 0,40'ın altında olan 4 madde elenmiş ve ölçeği oluşturmak için 44 madde kalmıştır. Yapılan analizler sonucunda ölçekte 5 alt boyut olduğu tespit edilmiştir. Beş faktörün ölçeğe ilişkin olarak açıkladıkları varyans %52,50 şeklindedir.

Faktör analizinde okul öncesi eğitim alan öğrenciler ile ilgili olan maddelerin faktör yüklerine, ortak varyanslarına, aritmetik ortalamalarına, standart sapmalarına ilişkin değerler ve alt ölçeklere verilen isimler Tablo 3.5'te verilmiştir.

Tablo 3.5. Ölçeğe İlişkin Olarak Ortak Varyans, Aritmetik Ortalama, Standart Sapma ve Döndürülmüş Yük Değerleri

Alt Ölçekler	Maddeler	Döndürülmüş Yük Değerleri	Ortak Varyanslar	X̄	Ss
1. Alt ölçek: Okula uyum ve akademik başarı	1 27. İlk okuma yazma süreci için dinleme becerisi gelişimi yeterlidir.	0,73	0,71	2,52	0,84
	2 32. Temel geometrik şekil bilgisi (daire, üçgen, kare gibi) gelişmiştir.	0,67	0,67	2,40	0,93
	3 31. Renk bilgisi gelişmiştir.	0,65	0,74	2,53	0,95
	4 30. Görseller arası bağlantı kurmada başarılıdır.	0,63	0,68	2,62	0,89
	5 36. Kullanacağı ders araç-gereçlerinin isimlerini bilir.	0,57	0,62	2,52	1,01
	6 26. İlk okuma yazma sürecinde planlı çalışır.	0,55	0,61	2,60	0,85
	7 35. Eşyalarını düzenli kullanır.	0,55	0,67	2,56	0,90
	8 33. Sağlıklı beslenme alışkanlığına sahiptir.	0,50	0,57	2,61	0,87
	9 44. Yazma çalışmalarında kelime ve satır aralarında gereken boşluğu bırakır.	0,74	0,75	2,58	1,01
2. Alt ölçek: Ayrıntıları önemseme	10 43. Noktalama işaretlerini yerinde kullanır.	0,72	0,80	2,59	0,99
	11 2. Harfleri doğru yazar.	0,75	0,68	2,38	0,95
	12 42. Seslerden hece, hecelerden kelime, kelimelerden cümle oluşturma çalışmalarında başarılıdır.	0,68	0,77	2,66	0,96
	13 40. Sırada doğru oturur.	0,62	0,68	2,62	0,99
	14 39. Öğretimi yapılan sesi -bir kelime içerisinde- diğer seslerden ayırt eder.	0,61	0,78	2,68	0,99
	15 48. Sebep sonuç ilişkisi kurar.	0,57	0,75	2,53	0,96
	16 41. Gerektiğinde dinlediği konulara ilişkin soru sorar.	0,55	0,75	2,66	0,96
	17 18. Sesleri kolay hisseder.	0,46	0,74	2,58	1,01
	18 47. Sese ilişkin ilgili kelimelere örnek verir.	0,53	0,75	2,58	0,99
	19 38. Defterdeki çizgilere dikkat ederek harfleri doğru yerlere yazar.	0,42	0,27	2,53	0,93
3. Alt ölçek: İsteklilik	20 15. Verilen ödevleri zamanında yapar.	0,74	0,72	2,78	0,97
	21 19. İlk okuma yazma öğrenmek için heveslidir.	0,72	0,69	3,00	1,09
	22 13. Ses, hece, kelime ve cümleleri okuma çalışmalarında başarılıdır.	0,62	0,77	2,60	0,93
	23 16. Hayal gücü yeterince gelişmiştir.	0,55	0,68	2,70	1,01
	24 10. Zamanı verimli kullanır.	0,55	0,62	2,55	0,93
	25 9. Derse katılmak için dikkat süresi uygundur.	0,52	0,64	2,51	0,89
	26 17. İlk okuma yazma sürecindeki çalışmalarda yaratıcıdır.	0,50	0,67	2,56	0,95

(devamı arkadadır.)

(devamı)

Alt Ölçekler	Maddeler	Döndürülmüş Yük Değerleri	Ortak Varyanslar	\bar{X}	Ss
4. Alt ölçek: Olumlu benlik algısı	27 4. Kurallara uymada duyarlıdır.	0,72	0,65	2,56	0,95
	28 5. İlk okuma yazma süreci için kelime hazinesi yeterlidir.	0,72	0,64	2,46	0,94
	29 6. Özgüveni yeterince gelişmiştir.	0,71	0,68	2,51	0,94
	30 8. Yazmayı beklenen sürede öğrenir.	0,65	0,70	2,40	0,94
	31 7. Okul fobisi yaşamaz.	0,63	0,59	2,27	0,98
	32 28. Okula uyum sorunu yaşamaz.	0,64	0,66	2,38	0,99
	33 25. Sorumluluk almaya yatkındır.	0,49	0,64	2,65	0,86
5. Alt Ölçek: İletişim ve kas gelişimi	34 11. Görselleri yorumlamada başarılıdır.	0,63	0,75	2,59	0,96
	35 12. Öğretmen ile gerekli düzeyde iletişim kurar.	0,61	0,67	2,59	0,96
	36 22. Düşüncelerini rahatlıkla ifade eder.	0,57	0,76	2,59	1,02
	37 14. Çizgi çalışmalarında başarılıdır.	0,55	0,63	2,53	0,97
	38 45. Büyük kasları ilk okuma yazma öğretimi çalışmalarını için yeterince geliştirmiştir(Kol çevirme gibi).	0,54	0,65	2,64	1,16
	39 46. Küçük kasları ilk okuma yazma çalışmalarını için yeterince geliştirmiştir gelişimi iyidir (Makas tutma gibi).	0,53	0,67	2,49	0,97
	40 21. Arkadaşları ile birlikte çalışmayı bilir.	0,52	0,71	2,59	0,99
	41 3. Belirtilen bir alanı taşımadan boyar.	0,77	0,68	2,44	0,94
	42 1. Kalem doğru tutar.	0,61	0,55	2,44	1,03
	43 20. Arkadaşları ile paylaşmayı bilir.	0,56	0,71	2,68	0,93
	44 23. Karşılaştığı sorunlara çözüm üretme becerisi gelişmiştir.	0,46	0,67	2,59	0,87

Tablo 3.5'te de görüldüğü gibi çeşitli akademik bilgileri içeren maddelerin bir araya gelmesi sebebiyle 1. alt ölçeğe "okula uyum ve akademik başarı" ismi verilmiştir. Söz konusu boyuta yönelik olarak şu tanım yapılmıştır: Bu boyutta yer alan maddeler incelendiğinde renk bilgisi, geometrik şekil bilgisi, ders araç-gereçlerinin isimleri bilgisi, eşyalarını düzenli kullanma, planlı çalışma gibi çoğunlukla çocuğun ilk okuma yazma sürecinde gösterdiği başarıya yönelik yargılar yer almaktadır. Bu alt ölçekte toplamda sekiz madde (27., 32., 31., 30., 36., 26., 35. ve 33. maddeler) yer almaktadır. En düşük faktör yük değeri 0,50; en yüksek faktör yük değeri ise 0,67'dir. Cronbach's Alpha güvenirlik katsayısı ise 0,92'dir.

Okuma ve yazma ile ilgili ayrıntılara yönelik maddelerin bir arada toplanmasıyla ikinci alt ölçeğe "ayrıntıları önemseme" adının verilmesi uygun görülmüştür. Boyuta

yönelik olarak şu tanım ortaya konulmuştur: Bu alt ölçekte yazma çalışmalarında kelime ve satır aralarında gereken boşluğu bırakır, noktalama işaretlerini doğru yerde kullanır, öğretimi yapılan sesi -bir kelime içerisinde- diğer seslerden ayırt eder, sebep-sonuç ilişkisi kurma, harfleri doğru yazma gibi yargılar yer almaktadır. “Ayrıntıları önemseme” alt boyutunda onbir tutum maddesi (44., 43., 2., 42., 40., 39., 48., 41., 18., 47. ve 38. maddeler) yer almakta olup Cronbach’s Alpha güvenirlik katsayısı 0,93 şeklinde belirlenmiştir. “Ayrıntıları önemseme” alt boyutunun en düşük faktör yük değeri 0,42; en yüksek faktör yük değeri ise 0,75’tir.

Dikkat, heves, yaratıcı olma gibi maddelerin bir araya gelmesi sonucu üçüncü alt ölçğe “isteklilik” adı verilmiştir. İsteklilik boyutuna ilişkin olarak şu tanım yapılmıştır: “İsteklilik” alt ölçğinde ilk okuma yazma öğrenmek için hevesli olma, ödevleri zamanında yapma, zamanı verimli kullanma, ilk okuma yazma sürecinde yaratıcı olma gibi ifadeler bu alt ölçekte bir araya gelmiştir. “İsteklilik” alt ölçği yedi maddeden (15., 19., 13., 16., 10., 9. ve 17. maddeler) oluşmuş, Cronbach’s Alpha güvenirlik katsayısı ise 0,91 şeklinde tespit edilmiştir. Bu alt boyut için en düşük faktör yük değeri 0,50; en yüksek faktör yük değeri ise 0,74’dür.

Sorumluluk bilinci, özgüven, uyum kavramlarını içeren maddelerin bir arada toplanması dolayısıyla dördüncü alt ölçek “olumlu benlik algısı” şeklinde adlandırılmıştır. Bu boyuta yönelik olarak şu tanım yapılmıştır: “Olumlu benlik algısı” alt ölçğinde yer alan maddeler genel olarak okulda kurallara uyma, okula uyum sorunu yaşamama, özgüveninin gelişmiş olması, okul fobisi yaşamamaya ilişkin tutumları ifade etmektedir. “Olumlu benlik algısı” alt ölçği toplamda yedi maddeden (4., 5., 6., 8., 7., 28. ve 25 maddeler) oluşmaktadır. Bu alt ölçğin Cronbach’s Alpha güvenirlik katsayısı ise 0,88’dir. “Olumlu benlik algısı” alt boyutunun en düşük faktör yük değeri 0,49; en yüksek faktör yük değeri ise 0,72 şeklinde tespit edilmiştir.

Kendini ifade etme, çözüm üretme, çizgi çalışmaları gibi maddelerin oluşturduğu beşinci alt ölçğe “iletişim ve kas gelişimi” ismi verilmiştir. Söz konusu boyut şu şekilde tanımlanmıştır: Bu boyutta yer alan maddeler incelendiğinde küçük kas gelişimi, büyük kas gelişimi, öğretmen ile gerekli düzeyde iletişim kurma, düşüncelerini rahatlıkla ifade edebilme gibi çoğunlukla çocuğun ilk okuma yazma sürecinde sahip olması gereken becerileri içeren yargılar yer almaktadır. Bu alt ölçekte toplamda onbir madde (11., 12., 22., 14., 45., 46., 21., 3., 1., 20. ve 23. maddeler) yer almaktadır. En düşük faktör yük değeri 0,46; en yüksek faktör yük değeri ise 0,77’dir. Cronbach’s Alpha güvenirlik katsayısı ise 0,91’dir.

“Okul Öncesi Eğitimin İlk Okuma Yazma Sürecine Olan Katkısına İlişkin Öğretmen Eğilimleri Ölçeğinin (İLYE)” en düşük faktör yük değeri 0,42; en yüksek faktör yük değeri ise 0,77’dir. Gerçekleştirilen faktör analizi sonrasında ölçeğin tümüne ilişkin olarak Cronbach’s Alpha güvenirlik katsayısı 0,96 şeklinde tespit edilmiştir.

Ölçekten elde edilen veriler üzerinde gerçekleştirilen faktör analizi sonrasında iki yarı test güvenirliliği incelenmiş ve Cronbach Alpha güvenirlik kat sayıları hesaplanmıştır. Bu hesaplamalar yapılırken ölçek 23 ve 21 madde olmak üzere iki gruba ayrılmıştır. Analizler sonucunda birinci grupta yer alan maddelerin (23 madde) Cronbach Alpha güvenirlik katsayısı 0,92 olarak belirlenirken; ikinci grupta yer alan maddelerin (21 madde) Cronbach Alpha güvenirlik katsayısının ise 0,96 olduğu ortaya çıkmıştır. Her iki grup arasındaki korelasyon katsayısı 0,84’tür. Yapılan analizler sonucunda “Okul Öncesi Eğitimin İlk Okuma Yazma Sürecine Olan Katkısına İlişkin Öğretmen Eğilimleri Ölçeğinin (İLYE)” geçerli ve güvenilir olduğunu söylemek mümkündür. (Son hali için bkz. EK-1).

3.3.4 Açık Uçlu Soru Anketi Formu

Çalışmanın nitel boyutuna ilişkin olarak araştırma konusu kapsamında açık uçlu soru anketi formu geliştirilmiştir. Form hazırlanırken konuyla ilgili literatür taraması yapılmış, yapılan literatür taraması sonucunda ölçeğe ilişkin sorular oluşturulmuştur. Hazırlanan açık uçlu sorular alanında uzman 2 öğretim üyesi, 1 müfettiş ve 5 sınıf öğretmenin görüşüne sunulmuştur. Son hali ile açık uçlu soru anketi 8 açık uçlu soru ve kişisel bilgiler formundan oluşmaktadır (Formun son hali için bkz. EK-2). Öğretmenlerle yapılan görüşmelerin 40 dakikayı geçmemesine özen gösterilmiştir.

3.4 Verilerin Analizi

Araştırmada kullanılan ölçek uygulaması için Denizli İl Milli Eğitim Müdürlüğünden gerekli izinler alınmış, ölçek 1. ve 2. Sınıf öğretmenlerine ders saatleri dışında uygulanmıştır. Ölçek uygulanmadan önce araştırmanın amacı ve kullanılan ölçme araçlarının nasıl cevaplandırılacağı konularında gerekli açıklamalar yapılmış ve öğretmenlerden ölçeği doldurmaları istenmiştir. Pilot uygulama analizleri sonucunda ölçeğin okul öncesi eğitim alanlar boyutu araştırma ölçeği olarak belirlenmiş asıl uygulamaya yönelik veriler elde edilmiştir. Araştırma sonucu elde edilen veriler frekans dağılımı ve yüzdeler şeklinde özetlendikten sonra, ölçekteki maddelere verilen cevapların dağılımları gösterilmiştir. Bununla birlikte, öğretmenlerin okul öncesi

eğitimin ilk okuma yazma sürecine olan katkısına ilişkin görüşlerinin cinsiyet gibi değişkenlere göre farklılığını test etmek amacıyla Mann Whitney U testi kullanılmıştır. Öğretmenlerin görüşlerinin kıdem, mezun olunan fakülte, öğrenci sayısı değişkenlerine göre farklılığının test edilmesinde ise Kruskal Wallis kullanılmıştır. Elde edilen verilerin çözümlenmesinde anlamlılık düzeyi 0,05 şeklinde alınmıştır. Çözümlemeler, SPSS 17 paket programından yararlanılarak gerçekleştirilmiştir.

Araştırmanın nitel verilerinin elde edilmesinde öğretmenlerin görüşlerine başvurulmuştur. Öğretmenlerden elde edilen veriler içerik analizi yapılarak değerlendirilmiştir. Anket formunun uygulanmasıyla elde edilen nitel veri seti bilgisayar ortamına aktarılmış ve araştırmacı tarafından öğretmenlerin görüşleri satır satır okunmuştur. Veriler içerik analizine uygun bir şekilde değerlendirilmiş, araştırmacı tarafından ayrı ayrı kodlar belirlenmiştir. Ortaya çıkan kodlar karşılaştırmış daha sonra Miles ve Huberman'ın (1994) güvenilirlik formülü kullanılarak “Güvenirlik = Görüş Birliği/ (Görüş Birliği +Görüş Ayrılığı)” görüş birliği yüzdesi hesaplanması yapılmıştır. Hesaplamalar sonucunda soruların tümünün görüş birliği yüzdesinin 84,60’ın üzerinde olduğu tespit edilmiştir. İlişkili olduğu düşünülen kodlar bir araya getirilerek temalara (kategorilere) ulaşılmıştır. Öğretmenlerin kodlara ilişkin görüşleri ve frekansları ortaya koyulurken ortak ifadeler belirlenmiş bunlar tablolar halinde sunulmuştur. Tablolarda ‘Okul Öncesi Eğitimi’ kavramı ‘O.Ö.E.’ şeklinde kısaltılarak yer almıştır. Tablolara yönelik olarak yapılan yorumlarda ise birebir alıntılara ve parantez içinde öğretmenlerin kişisel bilgilerine yer verilmiştir. Rakamlar öğretmenlerin sıra numarasını, Harfler ise cinsiyetini belirtmektedir. Örneğin (67, E), “67. Sırada yer alan erkek öğretmen” anlamına gelmektedir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

4.BULGULAR ve YORUM

Bu bölümde öğretmenlere uygulanan ölçekten elde edilen veriler analiz edilmiş ve ortaya çıkan bulgular tablolar haline getirilmiştir. Oluşturulan tablolara ilişkin yorum ve açıklamalara yer verilmiştir.

4.1.Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın birinci alt problemini yanıtlamak için okul öncesi eğitim alan öğrencilere yönelik olarak ilkökul 1. ve 2. sınıflarda görev yapan sınıf öğretmenlerinin okul öncesi eğitimin ilk okuma yazma sürecine olan katkısına ilişkin görüşlerini değerlendirmek amacıyla elde edilen puanların aritmetik ortalama ve standart sapmaları hesaplanmıştır. Bulgular Tablo 4.1’de sunulmuştur.

Tablo 4.1: *Okul Öncesi Eğitim Alan Öğrencilere Yönelik Olarak İlkokul 1. Ve 2. Sınıflarda Görev Yapan Sınıf Öğretmenlerinin Okul Öncesi Eğitimin İlk Okuma Yazma Sürecine Olan Katkısına İlişkin Görüşlerinden Elde Edilen Puanların Aritmetik Ortalama Ve Standart Sapma Sonuçları*

Madde No	Madde	X	SS	Düzey
14	Çizgi çalışmalarında başarılıdır.	4,59	2,02	Katılıyorum
30	Renk bilgisi gelişmiştir.	4,54	,70	Katılıyorum
31	Temel geometrik şekil bilgisi (daire, üçgen, kare gibi) gelişmiştir.	4,49	,71	Katılıyorum
37	Öğretimi yapılan sesi –bir kelime içerisinde- diğer seslerden ayırt eder.	4,45	3,32	Katılıyorum
3	Belirtilen bir alanı taşımadan boyar.	4,41	,70	Katılıyorum
35	Kullanacağı ders araç-gereçlerinin isimlerini bilir.	4,41	,72	Katılıyorum
27	Okula uyum sorunu yaşamaz.	4,37	,78	Katılıyorum
7	Okul fobisi yaşamaz.	4,35	,85	Katılıyorum
12	Öğretmen ile gerekli düzeyde iletişim kurar.	4,35	,74	Katılıyorum
43	Büyük kasları ilk okuma yazma öğretimi çalışmaları için yeterince gelişmiştir (kol çevirme gibi).	4,35	,74	Katılıyorum
29	Görseller arası bağlantı kurmada başarılıdır.	4,34	,75	Katılıyorum
22	Düşüncelerini rahatlıkla ifade eder.	4,34	,70	Katılıyorum
11	Görselleri yorumlamada başarılıdır.	4,34	,70	Katılıyorum
21	Arkadaşları ile birlikte çalışmayı bilir.	4,33	,74	Katılıyorum
18	Sesleri kolay hisseder.	4,32	,72	Katılıyorum
1	Kalemi doğru tutar.	4,32	,92	Katılıyorum
44	Küçük kasları ilk okuma yazma çalışmaları için yeterince gelişmiştir (makas tutma gibi).	4,31	,81	Katılıyorum
20	Arkadaşları ile paylaşmayı bilir.	4,27	,81	Katılıyorum
19	İlk okuma yazma öğrenmek için heveslidir.	4,26	,75	Katılıyorum

(devamı arkadadır)

(devamı)

<i>Madde No</i>	<i>Madde</i>	<i>X</i>	<i>SS</i>	<i>Düzye</i>
36	Defterdeki çizgilere dikkat ederek harfleri doğru yerlere yazar.	4,26	,79	Katılıyorum
24	Sorumluluk almaya yatkındır.	4,43	3,31	Katılıyorum
32	Sağlıklı beslenme alışkanlığına sahiptir.	4,21	,83	Katılıyorum
39	Gerektiğinde dinlediği konulara ilişkin soru sorar.	4,20	,75	Katılıyorum
6	Özgüveni yeterince gelişmiştir.	4,20	,82	Katılıyorum
38	Sırada doğru oturur.	4,20	,79	Katılıyorum
45	Sese ilişkin ilgili kelimelere örnek verir.	4,19	,82	Katılıyorum
28	Yazma çalışmalarında beklenen hızda yazar.	4,18	,84	Katılıyorum
4	Kurallara uymada duyarlıdır.	4,17	,85	Katılıyorum
26	İlk okuma yazma süreci için dinleme becerisi yeterlidir.	4,17	,74	Katılıyorum
13	Ses, hece, kelime ve cümleleri okuma çalışmalarında başarılıdır.	4,16	,77	Katılıyorum
23	Karşılaştığı sorunlara çözüm üretme becerisi gelişmiştir.	4,15	,78	Katılıyorum
40	Seslerden hece, hecelerden kelime, kelimelerden cümle oluşturma çalışmalarında başarılıdır.	4,14	,75	Katılıyorum
46	Sebep sonuç ilişkisi kurar.	4,13	,83	Katılıyorum
16	Hayal gücü yeterince gelişmiştir.	4,13	,84	Katılıyorum
34	Eşyalarını düzenli kullanır.	4,13	,83	Katılıyorum
25	İlk okuma yazma sürecinde planlı çalışır.	4,12	,77	Katılıyorum
17	İlk okuma yazma sürecindeki çalışmalarda yaratıcıdır.	4,11	,78	Katılıyorum
33	Cümleye büyük harfle başlanacağını bilir.	4,10	,86	Katılıyorum
42	Yazma çalışmalarında kelime ve satır aralarında gereken boşluğu bırakır.	4,08	,82	Katılıyorum
2	Harfleri doğru yazar.	4,06	,94	Katılıyorum
15	Verilen ödevleri zamanında yapar.	4,04	,80	Katılıyorum
5	İlk okuma yazma süreci için kelime hazinesi yeterlidir.	4,04	,82	Katılıyorum
10	Zamanı verimli kullanır.	4,04	,88	Katılıyorum
8	Yazmayı gereken sürede öğrenir.	4,01	,99	Katılıyorum
41	Noktalama işaretlerini yerinde kullanır.	4,00	,84	Katılıyorum
9	Derse katılmak için dikkat süresi uygundur.	3,97	,82	Katılıyorum

Tablo 4.1'e bakıldığında 1. ve 2. sınıf, sınıf öğretmenlerinin görüşlerine göre ilk okuma yazma sürecinde okul öncesi eğitim alan öğrencilere yönelik 'Çizgi çalışmalarında başarılıdır; Okul fobisi yaşamaz; Okula uyum sorunu yaşamaz; Temel geometrik şekil bilgisi gelişmiştir; Öğretmen ile gerekli düzeyde iletişim kurar; Düşüncelerini rahatlıkla ifade eder' gibi yargıları içeren maddeler tablonun ilk sıralarında yer alırken, 'Noktalama işaretlerini yerinde kullanır.', 'Derse katılmak için dikkat süresi uygundur.' gibi yargıları içeren maddeler ise tablonun sonunda yer bulmuştur. Tabloya göre 1. ve 2. sınıf öğretmenlerinin görüşlerine göre okul öncesi eğitim alan öğrencilerin ilk okuma yazma sürecinde okul fobisi ve okula uyum sorunu

yaşamadıkları, kendilerini rahatlıkla ifade edebildikleri, renk bilgisi, geometrik şekil bilgisi kazanımlara sahip oldukları söylenebilir.

Araştırmada okul öncesi eğitim almayan öğrencilere yönelik olarak ilkökul 1. ve 2. sınıflarda görev yapan sınıf öğretmenlerinin okul öncesi eğitimin ilk okuma yazma sürecine olan katkısına ilişkin görüşlerini değerlendirmek amacıyla elde edilen puanlara aritmetik ortalama ve standart sapma çözümlemesi uygulanmıştır. Ortaya çıkan bulgular Tablo 4.2’de sunulmuştur.

Tablo 4.2:Okul Öncesi Eğitim Almayan Öğrencilere Yönelik Olarak İlkokul 1. Ve 2. Sınıflarda Görev Yapan Sınıf Öğretmenlerinin Okul Öncesi Eğitimin İlk Okuma Yazma Sürecine Olan Katkısına İlişkin Görüşlerinden Elde Edilen Puanların Aritmetik Ortalama Ve Standart Sapma Sonuçları

Madde No	Madde	X	SS	Düzye
19	İlk okuma yazma öğrenmek için heveslidir.	3,15	1,92	Genel olarak katılıyorum
15	Verilen ödevleri zamanında yapar.	3,02	1,09	Genel olarak katılıyorum
20	Arkadaşları ile paylaşmayı bilir.	3,02	1,11	Genel olarak katılıyorum
14	Çizgi çalışmalarında başarılıdır.	2,97	1,36	Genel olarak katılıyorum
12	Öğretmen ile gerekli düzeyde iletişim kurar.	2,96	1,19	Genel olarak katılıyorum
16	Hayal gücü yeterince gelişmiştir.	2,95	1,14	Genel olarak katılıyorum
13	Ses, hece, kelime ve cümleleri okuma çalışmalarında başarılıdır.	2,95	1,15	Genel olarak katılıyorum
30	Renk bilgisi gelişmiştir.	2,95	1,25	Genel olarak katılıyorum
24	Sorumluluk almaya yatkındır.	2,95	1,12	Genel olarak katılıyorum
21	Arkadaşları ile birlikte çalışmayı bilir.	2,94	1,14	Genel olarak katılıyorum
40	Seslerden hece, hecelerden kelime, kelimelerden cümle oluşturma çalışmalarında başarılıdır.	2,93	1,10	Genel olarak katılıyorum
22	Düşüncelerini rahatlıkla ifade eder.	2,92	1,20	Genel olarak katılıyorum
38	Sırada doğru oturur.	2,91	1,13	Genel olarak katılıyorum
4	Kurallara uymada duyarlıdır.	2,91	1,21	Genel olarak katılıyorum
39	Gerektiğinde dinlediği konulara ilişkin soru sorar.	2,89	1,15	Genel olarak katılıyorum
3	Belirtilen bir alanı taşımadan boyar.	2,89	1,24	Genel olarak katılıyorum
35	Kullanacağı ders araç-gereçlerinin isimlerini bilir.	2,89	1,19	Genel olarak katılıyorum

(devamı arkadadır)

(devamı)

<i>Madde No</i>	<i>Madde</i>	<i>X</i>	<i>SS</i>	<i>Düzey</i>
18	Sesleri kolay hisseder.	2,88	1,22	Genel olarak katılıyorum
11	Görselleri yorumlamada başarılıdır.	2,87	1,21	Genel olarak katılıyorum
26	İlk okuma yazma süreci için dinleme becerisi gelişimi yeterlidir.	2,87	1,14	Genel olarak katılıyorum
34	Eşyalarını düzenli kullanır.	2,86	1,08	Genel olarak katılıyorum
25	İlk okuma yazma sürecinde planlı çalışır.	2,86	1,11	Genel olarak katılıyorum
32	Sağlıklı beslenme alışkanlığına sahiptir.	2,86	1,15	Genel olarak katılıyorum
17	İlk okuma yazma sürecindeki çalışmalarda yaratıcıdır.	2,85	1,08	Genel olarak katılıyorum
45	Sese ilişkin ilgili kelimelere örnek verir.	2,84	1,16	Genel olarak katılıyorum
9	Derse katılmak için dikkat süresi uygundur.	2,83	1,05	Genel olarak katılıyorum
43	Büyük kasları ilk okuma yazma öğretimi çalışmaları için yeterince geliştirmiştir(kol çevirme gibi).	2,83	1,21	Genel olarak katılıyorum
23	Karşılaştığı sorunlara çözüm üretme becerisi geliştirmiştir.	2,81	1,12	Genel olarak katılıyorum
6	Özgüveni yeterince geliştirmiştir.	2,81	1,18	Genel olarak katılıyorum
42	Yazma çalışmalarında kelime ve satır aralarında gereken boşluğu bırakır.	2,80	1,16	Genel olarak katılıyorum
37	Öğretimi yapılan sesi –bir kelime içerisinde- diğer seslerden ayırt eder.	2,80	1,11	Genel olarak katılıyorum
2	Harfleri doğru yazar.	2,80	1,24	Genel olarak katılıyorum
46	Sebepler sonuç ilişkisi kurar.	2,80	1,17	Genel olarak katılıyorum
29	Görseller arası bağlantı kurmada başarılıdır.	2,79	1,18	Genel olarak katılıyorum
10	Zamanı verimli kullanır.	2,79	1,11	Genel olarak katılıyorum
36	Defterdeki çizgilere dikkat ederek harfleri doğru yerlere yazar.	2,78	1,14	Genel olarak katılıyorum
5	İlk okuma yazma süreci için kelime hazinesi yeterlidir.	2,76	1,12	Genel olarak katılıyorum
44	Küçük kasları ilk okuma yazma çalışmaları için yeterince geliştirmiştir(makas tutma gibi).	2,76	1,23	Genel olarak katılıyorum
1	Kalemi doğru tutar.	2,74	1,26	Genel olarak katılıyorum
41	Noktalama işaretlerini yerinde kullanır.	2,73	1,14	Genel olarak katılıyorum
31	Temel geometrik şekil bilgisi (daire, üçgen,kare gibi) geliştirmiştir.	2,73	1,28	Genel olarak katılıyorum

(devamı arkadadır.)

(devamı)

<i>Madde No</i>	<i>Madde</i>	<i>X</i>	<i>SS</i>	<i>Düzye</i>
27	Okula uyum sorunu yaşamaz.	2,71	1,20	Genel olarak katılıyorum
8	Yazmayı gereken sürede öğrenir.	2,71	1,13	Genel olarak katılıyorum
7	Okul fobisi yaşamaz.	2,70	1,27	Genel olarak katılıyorum
28	Yazma çalışmalarında beklenen hızda yazar.	2,69	1,13	Genel olarak katılıyorum
33	Cümleye büyük harfle başlanacağını bilir.	2,45	1,02	Genel olarak katılıyorum

Tablo 4.2'ye bakıldığında 1. ve 2. sınıf, sınıf öğretmenlerinin görüşlerine göre ilk okuma yazma sürecinde okul öncesi eğitim almayan öğrencilere yönelik 'Kalemi doğru tutar', 'Okul fobisi yaşamaz', 'Okula uyum sorunu yaşamaz' gibi yargıları içeren maddelerin sıralamada tablonun sonlarında 'Okuma yazma öğrenmek için heveslidir', 'Verilen ödevleri zamanında yapar' gibi yargıları içeren maddelerin de tablonun üst sıralarında yer aldığı görülmektedir. Buna göre 1. ve 2. sınıf, sınıf öğretmenlerinin görüşlerine göre okul öncesi eğitim almayan öğrencilerin ilk okuma yazma sürecinde okul fobisi ve okula uyum sorunu yaşadıkları söylenebilir.

4.2.İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Grup puanlarının dağılımının normalliğe uygunluğunu incelemek adına Kolmogorov-Smirnov testi yapılmıştır (n=246). Testin sonuçları Tablo 4.3'te verilmiştir.

Tablo 4.3.Okul Öncesi Eğitim Alan Ve Almayan Grup Puanlarının Normalliğe Uygunluğu Kolmogorov-Smirnov Testi Sonuçları

	<i>Kolmogorov-smirnov</i>			<i>Shapiro-Wilk</i>	
	<i>Statistic</i>	<i>N</i>	<i>p</i>	<i>N</i>	<i>p</i>
Oöe alan toplam	,078	246	0,00	246	0,00
Oöe almayan toplam	,037	246	0,02	246	0,00

Tablo 4.3'e bakıldığında analiz sonucunda istatistiksel olarak 0,05 anlamlılık düzeyinde puanların normal dağılımdan sapma gösterdiği görülmüştür (p=0,05).

Okul öncesi eğitim alan öğrencilere yönelik olarak ilkökul 1. ve 2. Sınıflarda görev yapan öğretmenlerin görüşleri 'cinsiyet' değişkenine göre değerlendirilmiş ve Mann Whitney U-testi yapılmıştır. Elde edilen sonuçlar Tablo 4.4'de verilmiştir.

Tablo 4.4. Okul Öncesi Eğitim Alan Öğrencilere Yönelik Olarak İlkokul 1. Ve 2. Sınıflarda Görev Yapan Öğretmenlerin Görüşlerinin 'Cinsiyet' Değişkenine Göre U-Testi Sonuçları

Boyutlar	Cinsiyet	N	Sıra ortalaması	Sıra toplamı	U	p
Ölçeğin Toplamı	Kadın	124	119,85	14861,0	7111,0	0,41
	Erkek	122	127,21	15520,0		
Kendini ifade etme ve yaratıcı beceriler	Kadın	124	117,57	14579,0	6829,0	0,18
	Erkek	122	129,52	15802,0		
Düşünce becerileri	Kadın	124	119,61	14832,0	7082,0	0,38
	Erkek	122	127,45	15549,0		
Dinleme ve yazma becerisi	Kadın	124	125,26	15532,0	7346,0	0,69
	Erkek	122	121,71	14849,0		
Sınıf içi uyum becerileri	Kadın	124	118,16	14651,5	6901,5	0,23
	Erkek	122	128,93	15729,5		

Tablo 4.4 ayrıntılı bir şekilde incelendiğinde katılımcıların cinsiyete göre görüşleri bütün alt boyutlar için istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir farklılık göstermemektedir. Kendini ifade etme ve yaratıcı beceriler alt boyutu incelendiğinde 1. ve 2. sınıf öğretmenlerinin cinsiyete göre görüşleri istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir farklılık göstermemektedir (U=6829,0, p>.05).

Düşünce becerileri alt boyutu incelendiğinde katılımcıların cinsiyete göre görüşleri istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir farklılık göstermemektedir (U=7082,0, p>.05). Dinleme ve yazma becerisi alt boyutu incelendiğinde katılımcıların cinsiyete göre görüşleri istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir farklılık göstermemektedir (U=7346,0, p>.05). Sınıf içi uyum becerileri alt boyutu incelendiğinde katılımcıların cinsiyete göre görüşleri istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir farklılık göstermemektedir (U=7082,0, p>.05).

Okul öncesi eğitim almayan öğrencilere yönelik olarak ilkökul 1. ve 2. sınıflarda görev yapan öğretmenlerin görüşleri 'cinsiyet' değişkenine göre karşılaştırılmış, elde edilen verilere U-testi çözümlenmesi uygulanmıştır. Ortaya çıkan bulgular Tablo 4.5'de sunulmaktadır.

Tablo 4.5. Okul Öncesi Eğitim Almayan Öğrencilere Yönelik Olarak İlkokul 1. ve 2. Sınıflarda Görev Yapan Öğretmenlerin Görüşlerinin 'Cinsiyet' Değişkenine Göre U-Testi Sonuçları

Boyutlar	Cinsiyet	N	Sıra ortalaması	Sıra toplamı	U	P
Ölçeğin	Kadın	124	121,25	15035,5	7285,5	0,61
Toplamı	Erkek	122	125,78	15345,5		
Okula uyum	Kadın	124	120,77	14976,0	7226,0	0,54
ve akademik başarı	Erkek	122	126,27	15405,0		
Ayrıntıları önemseme	Kadın	124	120,73	14970,5	7220,5	0,53
	Erkek	122	126,32	15410,5		
İsteklilik	Kadın	124	123,34	15294,5	7544,5	0,97
	Erkek	122	123,66	15086,5		
Olumlu benlik algısı	Kadın	124	122,13	15144,0	7394,0	0,76
	Erkek	122	124,89	15237,0		
İletişim ve kas gelişimi	Kadın	124	122,25	15158,5	7408,5	0,78
	Erkek	122	124,77	15222,5		

Tablo 4.5 ayrıntılı bir şekilde incelendiğinde katılımcıların cinsiyete göre görüşleri bütün alt boyutlar için istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir farklılık göstermemektedir. Okula uyum ve akademik başarı alt boyutu incelendiğinde 1. ve 2. sınıf öğretmenlerinin cinsiyete göre görüşleri istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir farklılık göstermemektedir (U=7226,0, p>.05).

Ayrıntıları önemseme alt boyutu incelendiğinde katılımcıların cinsiyete göre görüşleri istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir farklılık göstermemektedir (U=7220,0, p>.05). İsteklilik alt boyutu incelendiğinde ise katılımcıların cinsiyete göre görüşleri istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir farklılık göstermemektedir (U=7544,0, p>.05). Olumlu benlik algısı alt boyutu incelendiğinde katılımcıların cinsiyete göre görüşleri istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir farklılık göstermemektedir (U=7394,0, p>.05). İletişim ve kas gelişimi alt boyutu incelendiğinde ise katılımcıların cinsiyete göre görüşleri istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir farklılık göstermemektedir (U=7408,0, p>.05).

4.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Okul öncesi eğitim alan öğrencilere yönelik olarak ilkökul 1. ve 2. Sınıflarda görev yapan öğretmenlerin görüşleri 'mesleki kıdem' değişkenine göre değerlendirilmiş

ve verilere Kruskal-Wallis testi yapılmıştır. Elde edilen sonuçlar Tablo 4.6'da sunulmaktadır.

Tablo 4.6. Okul Öncesi Eğitim Alan Öğrencilere Yönelik Olarak İlkokul 1. ve 2. Sınıflarda Görev Yapan Öğretmenlerin Görüşlerinin 'Mesleki Kıdem' Değişkenine Göre Kruskal-Wallis Testi Sonuçları

Boyutlar	Mesleki Kıdem	N	Sıra ort.	Sd	\bar{x}	P
Ölçeğin Toplamı	0-10 yıl	34	131,43	3	2,987	0,39
	11-20 yıl	85	131,65			
	21-30 yıl	106	116,16			
	31-40 yıl	21	114,71			
Kendini ifade etme ve yaratıcı beceriler	0-10 yıl	34	128,04	3	1,985	0,57
	11-20 yıl	85	130,79			
	21-30 yıl	106	117,06			
	31-40 yıl	21	119,17			
Düşünce becerileri	0-10 yıl	34	135,24	3	2,361	0,50
	11-20 yıl	85	127,74			
	21-30 yıl	106	118,84			
	31-40 yıl	21	110,86			
Dinleme ve yazma becerisi	0-10 yıl	34	139,10	3	3,719	0,29
	11-20 yıl	85	128,64			
	21-30 yıl	106	117,01			
	31-40 yıl	21	110,21			
Sınıf içi uyum becerileri	0-10 yıl	34	122,82	3	4,955	0,17
	11-20 yıl	85	136,76			
	21-30 yıl	106	114,09			
	31-40 yıl	21	118,43			

Tablo 4.6 ayrıntılı bir şekilde incelendiğinde katılımcıların mesleki kıdemlerine göre görüşleri bütün alt boyutlar için istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir farklılık göstermemektedir. Kendini ifade etme ve yaratıcı beceriler alt boyutu incelendiğinde 1. ve 2. sınıf öğretmenlerinin mesleki kıdemlerine göre görüşleri istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir farklılık göstermemektedir (\bar{X} =1,985, $p>.05$). Düşünce becerileri alt boyutu incelendiğinde katılımcıların mesleki kıdemlerine göre görüşleri istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir farklılık göstermemektedir (\bar{X} =2,361, $p>.05$). Dinleme ve yazma becerisi alt boyutu incelendiğinde katılımcıların mesleki kıdemlerine göre görüşleri istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir farklılık göstermemektedir (\bar{X} =3,719, $p>.05$). Sınıf içi uyum becerileri alt boyutu incelendiğinde katılımcıların mesleki kıdemlerine göre görüşleri istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir farklılık göstermemektedir (\bar{X} =4,955, $p>.05$).

Okul öncesi eğitim almayan öğrencilere yönelik olarak ilkokul 1. ve 2. Sınıflarda görev yapan öğretmenlerin görüşleri 'mesleki kıdem' değişkenine göre karşılaştırılmış ve elde edilen verilere Kruskal-Wallis çözümlemesi uygulanmıştır. Elde edilen sonuçlar Tablo 4.7'de sunulmaktadır.

Tablo 4.7. Okul Öncesi Eğitim Almayan Öğrencilere Yönelik Olarak İlkokul 1. ve 2. Sınıflarda Görev Yapan Öğretmenlerin Görüşlerinin 'Mesleki Kıdem' Değişkenine Göre Kruskal-Wallis Testi Sonuçları

Boyutlar	Mesleki Kıdem	N	Sıra Ort.	Sd	\bar{X}	P
Ölçeğin Toplamı	0-10 yıl	34	121,56	3	2,492	0,47
	11-20 yıl	85	122,85			
	21-30 yıl	106	120,07			
	31-40 yıl	21	146,60			
Okula uyum ve akademik başarı	0-10 yıl	34	122,03	3	2,775	0,42
	11-20 yıl	85	120,88			
	21-30 yıl	106	121,18			
	31-40 yıl	21	148,19			
Ayrıntıları önemseme	0-10 yıl	34	122,37	3	1,670	0,64
	11-20 yıl	85	123,25			
	21-30 yıl	106	120,36			
	31-40 yıl	21	142,19			
İsteklilik	0-10 yıl	34	120,43	3	2,588	0,46
	11-20 yıl	85	122,36			
	21-30 yıl	106	120,70			
	31-40 yıl	21	147,21			
Olumlu benlik algısı	0-10 yıl	34	117,28	3	1,295	0,73
	11-20 yıl	85	125,72			
	21-30 yıl	106	120,94			
	31-40 yıl	21	137,50			
İletişim ve kas gelişimi	0-10 yıl	34	120,79	3	3,423	0,33
	11-20 yıl	85	122,70			
	21-30 yıl	106	119,64			
	31-40 yıl	21	150,60			

Tablo 4.7 ayrıntılı bir şekilde incelendiğinde katılımcıların mesleki kıdemlerine göre görüşleri bütün alt boyutlar için istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir farklılık göstermemektedir. Okula uyum ve akademik başarı alt boyutu incelendiğinde 1. ve 2. sınıf öğretmenlerinin mesleki kıdemlerine göre görüşleri istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($\bar{X} = 2,775$, $p > .05$). Ayrıntıları önemseme alt boyutu incelendiğinde katılımcıların mesleki kıdemlerine göre görüşleri istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir farklılık görülmemektedir ($\bar{X} = 1,670$, $p > .05$). İsteklilik alt boyutu incelendiğine sınıf öğretmenlerinin mesleki kıdemlerine göre görüşleri arasında istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir farklılık olmadığı görülmüştür ($\bar{X} = 2,588$, $p > .05$). Olumlu benlik algısı alt boyutu 1. ve 2. sınıf öğretmenlerinin mesleki kıdemlerine göre görüşleri istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($\bar{X} = 1,295$, $p > .05$). İletişim ve kas gelişimi alt boyutu ($\bar{X} = 3,423$, $p > .05$) incelendiğinde katılımcıların mesleki kıdemlerine göre görüşleri istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir farklılık göstermemektedir. Sonuç olarak 1. ve 2. sınıf, sınıf öğretmenlerinin okul öncesi eğitim almayan

öğrencilerin ilk okuma yazma sürecine olan etkisine ilişkin görüşleri mesleki kademelerine göre farklılık göstermemektedir.

4.4.Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Okul öncesi eğitim alan öğrencilere yönelik olarak ilkökul 1. ve 2. Sınıflarda görev yapan öğretmenlerin görüşleri 'mezun olunan fakülte' değişkenine göre değerlendirilmiş ve Kruskal-Wallis testi uygulanmıştır. Elde edilen sonuçlar Tablo 4.8'de sunulmaktadır.

Tablo 4.8.Okul Öncesi Eğitim Alan Öğrencilere Yönelik Olarak İlkokul 1. ve 2. Sınıflarda Görev Yapan Öğretmenlerin Görüşlerinin 'Mezun Olunan Fakülte' Değişkenine göre Kruskal-Wallis Testi Sonuçları

Boyutlar	Fakülte	N	Sıra Ort.	Sd	\bar{X}	P
Ölçeğin Toplamı	Eğitim fak.	199	126,73	2	4,267	0,11
	Fen-Edebiyat	12	84,00			
	Diğer	35	118,70			
Kendini ifade etme ve yaratıcı beceriler	Eğitim fak.	199	125,09	2	4,542	0,10
	Fen-Edebiyat	12	81,29			
	Diğer	35	128,91			
Düşünce becerileri	Eğitim fak.	199	127,06	2	4,701	0,09
	Fen-Edebiyat	12	82,96			
	Diğer	35	117,19			
Dinleme ve yazma becerisi	Eğitim fak.	199	127,94	2	4,340	0,11
	Fen-Edebiyat	12	95,92			
	Diğer	35	107,69			
Sınıf içi uyum becerileri	Eğitim fak.	199	125,41	2	2,510	0,28
	Fen-Edebiyat	12	92,04			
	Diğer	35	123,40			

Tablo 4.8 ayrıntılı bir şekilde incelendiğinde katılımcıların mezun olduğu fakülteye göre görüşleri bütün alt boyutlar için istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir farklılık göstermemektedir. Kendini ifade etme ve yaratıcı beceriler alt boyutu incelendiğinde 1. ve 2. sınıf öğretmenlerinin mezun olduğu fakülteye göre görüşleri istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($\bar{x}=4,542$, $p>.05$). Düşünce becerileri alt boyutu incelendiğinde katılımcıların mezun olduğu fakülteye göre görüşleri istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($\bar{X} =4,701$, $p>.05$). Dinleme ve yazma becerisi alt boyutu incelendiğinde katılımcıların mezun olduğu fakülteye göre görüşleri istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir farklılık göstermemektedir($\bar{x}=4,340$, $p>.05$). Sınıf içi uyum becerileri alt boyutu

incelendiğinde katılımcıların mezun olduğu fakülteye göre görüşleri istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($\bar{X} = 2,510$, $p > .05$).

Okul öncesi eğitim almayan öğrencilere yönelik olarak ilkökul 1. ve 2. Sınıflarda görev yapan öğretmenlerin görüşleri ‘mezun olunan fakülte’ değişkenine göre karşılaştırılmış ve elde edilen puanlara Kruskal-Wallis çözümlemesi uygulanmıştır. Ortaya çıkan sonuçlar Tablo 4.9’da sunulmaktadır.

Tablo 4.9. *Okul Öncesi Eğitim Almayan Öğrencilere Yönelik Olarak İlkokul 1. ve 2. Sınıflarda Görev Yapan Öğretmenlerin Görüşlerinin ‘Mezun Olunan Fakülte’ Değişkenine göre Kruskal-Wallis Testi Sonuçları*

Boyutlar	Fakülte	N	Sıra Ort.	Sd	\bar{X}	p
Ölçeğin Toplamı	Eğitim fak.	199	122,22	2	2,100	0,35
	Fen-Edebiyat	12	105,42			
	Diğer	35	137,00			
Okula uyum ve akademik başarı	Eğitim fak.	199	120,66	2	2,887	0,23
	Fen-Edebiyat	12	115,88			
	Diğer	35	142,24			
Ayrıntıları önemseme	Eğitim fak.	199	123,87	2	1,016	0,60
	Fen-Edebiyat	12	104,33			
	Diğer	35	127,96			
İsteklilik	Eğitim fak.	199	122,80	2	2,518	0,28
	Fen-Edebiyat	12	98,96			
	Diğer	35	135,91			
Olumlu benlik algısı	Eğitim fak.	199	122,58	2	,607	0,73
	Fen-Edebiyat	12	115,75			
	Diğer	35	131,39			
İletişim ve kas gelişimi	Eğitim fak.	199	122,01	2	2,493	0,28
	Fen-Edebiyat	12	104,54			
	Diğer	35	138,47			

Tablo 4.9 ayrıntılı bir şekilde incelendiğinde katılımcıların mezun olduğu fakülteye göre görüşleri bütün alt boyutlar için istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir farklılık göstermemektedir. Okula uyum ve akademik başarı alt boyutu incelendiğinde 1. ve 2. sınıf öğretmenlerinin mezun olduğu fakülteye göre görüşleri istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($\bar{X} = 2,887$, $p > .05$). Ayrıntıları önemseme alt boyutu incelendiğinde katılımcıların mezun olduğu fakülteye göre görüşlerinde istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir farklılık görülmemektedir ($\bar{X} = 1,016$, $p > .05$). İsteklilik alt boyutu incelendiğine sınıf öğretmenlerinin mezun olduğu fakülteye göre görüşleri arasında istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir farklılık olmadığı görülmüştür ($\bar{X} = 2,518$, $p > .05$). Olumlu benlik algısı alt boyutu incelendiğinde 1. ve 2. sınıf öğretmenlerinin mezun olduğu fakülteye göre görüşleri istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($\bar{X} = ,607$, $p > .05$). İletişim

ve kas gelişimi alt boyutu ($\bar{X} = 2,493$, $p > .05$) incelendiğinde katılımcıların mezun olduğu fakülteye göre görüşleri istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

4.5.Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Okul öncesi eğitim alan öğrencilere yönelik olarak ilkökul 1. ve 2. sınıflarda görev yapan öğretmenlerin görüşleri ‘sınıflarında öğrenim gören öğrenci sayısı’ değişkenine göre değerlendirilmiş ve Kruskal-Wallis çözümlemesi uygulanmıştır. Ortaya çıkan bulgular Tablo 4.10’da sunulmaktadır.

Tablo 4.10. Okul Öncesi Eğitim Alan Öğrencilere Yönelik Olarak İlkokul 1. ve 2. Sınıflarda Görev Yapan Öğretmenlerin Görüşlerinin ‘Sınıflarında Öğrenim Gören Öğrenci Sayısı’ Değişkenine Göre Kruskal-Wallis Testi Sonuçları

Boyutlar	Öğrenci Sayısı	N	Sıra Ort.	Sd	\bar{X}	P
Ölçeğin Toplamı	1-10 kişi	42	95,31	3	8,309	0,04
	11-20 kişi	9	133,17			
	21-30 kişi	157	130,56			
	31-40 kişi	38	123,18			
Kendini ifade etme ve yaratıcı beceriler	1-10 kişi	42	90,08	3	11,363	0,01
	11-20 kişi	9	130,67			
	21-30 kişi	157	131,34			
	31-40 kişi	38	126,36			
Düşünce becerileri	1-10 kişi	42	89,24	3	12,139	0,00
	11-20 kişi	9	136,06			
	21-30 kişi	157	131,56			
	31-40 kişi	38	125,08			
Dinleme ve yazma becerisi	1-10 kişi	42	99,65	3	5,995	0,11
	11-20 kişi	9	140,00			
	21-30 kişi	157	127,58			
	31-40 kişi	38	129,09			
Sınıfıçı uyum becerileri	1-10 kişi	42	104,10	3	5,379	0,14
	11-20 kişi	9	136,17			
	21-30 kişi	157	130,09			
	31-40 kişi	38	114,71			

Tablo 4.10 ayrıntılı bir şekilde incelendiğinde katılımcıların sınıflarında öğrenim gören öğrenci sayısına göre görüşleri istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir şekilde farklılaştığı görülmektedir ($\bar{X} = 8,309$, $p < .05$). Kendini ifade etme ve yaratıcı beceriler alt boyutu incelendiğinde 1. ve 2. sınıf öğretmenlerinin sınıfında öğrenim gören öğrenci sayısına göre görüşleri istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir farklılık görülmektedir ($\bar{X} = 11,363$, $p < .05$). Düşünce becerileri alt boyutu incelendiğinde katılımcıların sınıflarında öğrenim gören öğrenci sayısına göre görüşleri istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir farklılık göstermektedir ($\bar{X} = 12,139$, $p < .05$). Dinleme ve yazma becerisi alt boyutu ($\bar{X} = 5,995$,

$p>0,05$) ile sınıf içi uyum alt boyutu ($\bar{x} =5,379$, $p>0,05$) incelendiğinde katılımcıların sınıflarında öğrenim gören öğrenci sayısına göre görüşleri istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

Ölçeğin toplamı, kendini ifade etme ve yaratıcı beceriler ve düşünce becerileri alt boyutlarında yer alan gruplar kendi aralarında karşılaştırılmış ve puanlara Mann Whitney U-testi uygulanmıştır. Elde edilen sonuçlar Tablo4.11’de sunulmuştur.

Tablo 4.11. *Okul Öncesi Eğitim Alan Öğrencilere Yönelik Olarak İlkokul 1. ve 2. Sınıflarda Görev Yapan Öğretmenlerin Görüşlerinin ‘Sınıflarında Öğrenim Gören Öğrenci Sayısı’ Değişkenine Göre ‘Ölçeğin Toplamı, Kendini İfade Etme Ve Yaratıcı Beceriler, Düşünce Becerileri’ Alt Boyutlarında U-Testi Sonuçları*

Boyutlar	Grup	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Ölçeğin toplamı	1-10kişi	42	77,92	3272,5	2369,5	0,00
	21-30kişi	157	105,91	16627,5		
Kendini ifade etme ve yaratıcı beceriler	1-10kişi	42	74,05	3110,0	2207,0	0,00
	21-30kişi	157	106,94	16790,0		
Düşünce becerileri	1-10kişi	42	34,61	1453,5	550,5	0,01
	31-40kişi	38	47,01	1786,5		
	1-10kişi	42	73,15	3072,5	2169,5	0,00
	21-30kişi	157	107,18	16827,5		
	1-10kişi	42	34,68	1456,5	553,5	0,01
	31-40kişi	38	46,93	1783,5		

Tablo 4.11 ayrıntılı bir şekilde incelendiğinde ‘sınıflarında öğrenim gören öğrenci sayısı’ değişkenine göre alt boyutların toplamında istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı farklılığın 1-10 kişi grubu ile 21-30 kişi grubu arasında olup 21-30 kişi grubu lehine olduğu görülmektedir ($U=2369,5$, $p<.05$). Kendini ifade etme ve yaratıcı beceriler alt boyutuna bakıldığında istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı farklılığın 1-10 kişi grubu ile 21-30 kişi grubu arasında olduğu görülmekte ve 21-30 kişi grubunun lehine olduğu tespit edilmektedir ($U=2207,0$, $p<.05$). 1-10 kişi ile 31-40 kişi grupları arasında istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı farklılığın 31-40 kişi grubu lehine olduğu görülmektedir ($U=550,5$, $p<.05$).

Düşünce becerileri alt boyutuna bakıldığında ise istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı farklılığın 1-10 kişi grubu ile 21-30 kişi grubu arasında olduğu görülmekte ve 21-30 kişi grubunun lehine olduğu tespit edilmektedir ($U=2169,5$, $p<.05$). 1-10 kişi ile 31-40 kişi grupları arasında istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı farklılığın 31-40 kişi grubu lehine olduğu görülmektedir ($U=553,5$, $p<.05$). Tablonun geneline bakıldığında gruplar arası anlamlı farklılığın

sınıflarında öğrenim gören öğrenci sayısının fazla olduğu gruplar lehine olduğu söylenebilir.

Okul öncesi eğitim almayan öğrencilere yönelik olarak ilkökul 1. ve 2. sınıflarda görev yapan öğretmenlerin görüşleri 'sınıflarında öğrenim gören öğrenci sayısı' değişkenine göre karşılaştırılmış ve puanlara Kruskal-Wallis testi uygulanmıştır. Elde edilen bulgular Tablo 4.12'de sunulmaktadır.

Tablo 4.12. Okul Öncesi Eğitim Almayan Öğrencilere Yönelik Olarak İlkokul 1. ve 2. Sınıflarda Görev Yapan Öğretmenlerin Görüşlerinin 'Sınıflarında Öğrenim Gören Öğrenci Sayısı' Değişkenine Göre Kruskal-Wallis Testi Sonuçları

Boyutlar	Öğrenci Sayısı	N	Sıra Ort.	Sd	\bar{X}	P
Ölçeğin Toplamı	1-10 kişi	42	123,50	3	32,548	0,00
	11-20 kişi	9	96,83			
	21-30 kişi	157	110,72			
	31-40 kişi	38	182,61			
Okula uyum ve akademik başarı	1-10 kişi	42	121,92	3	31,602	0,00
	11-20 kişi	9	91,56			
	21-30 kişi	157	111,68			
	31-40 kişi	38	181,66			
Ayrıntıları önemseme	1-10 kişi	42	122,14	3	27,938	0,00
	11-20 kişi	9	102,56			
	21-30 kişi	157	111,73			
	31-40 kişi	38	178,58			
İsteklilik	1-10 kişi	42	126,64	3	30,356	0,00
	11-20 kişi	9	94,61			
	21-30 kişi	157	110,73			
	31-40 kişi	38	179,64			
Olumlu benlik algısı	1-10 kişi	42	119,40	3	35,221	0,00
	11-20 kişi	9	100,44			
	21-30 kişi	157	110,85			
	31-40 kişi	38	185,76			
İletişim ve kas gelişimi	1-10 kişi	42	123,20	3	30,596	0,00
	11-20 kişi	9	98,33			
	21-30 kişi	157	111,14			
	31-40 kişi	38	180,84			

Tablo 4.12 ayrıntılı bir şekilde incelendiğinde katılımcıların sınıflarında öğrenim gören öğrenci sayısına göre görüşlerinin istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir şekilde farklılaştığı görülmektedir ($\bar{X}=32,548$, $p<.05$). Okula uyum ve akademik başarı alt boyutu incelendiğinde 1. ve 2. sınıf öğretmenlerinin sınıflarında öğrenim gören öğrenci sayısına göre görüşleri istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir farklılık göstermektedir ($\bar{X}=31,602$, $p<.05$). Ayrıntıları önemseme alt boyutu incelendiğinde katılımcıların sınıflarında öğrenim gören öğrenci sayısına göre görüşlerinde istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir farklılık görülmektedir ($\bar{X}=27,938$, $p<.05$).

İsteklilik alt boyutu incelendiğinde sınıf öğretmenlerinin sınıflarında öğrenim gören öğrenci sayısına göre görüşleri arasında istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür($\bar{X} = 30,356$, $p < .05$). Olumlu benlik algısı alt boyutu incelendiğinde 1. ve 2. sınıf öğretmenlerinin sınıflarında öğrenim gören öğrenci sayısına göre görüşleri istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir farklılık göstermektedir($\bar{X} = 35,221$, $p < .05$). İletişim ve kas gelişimi alt boyutu ($\bar{X} = 30,596$, $p < .05$) incelendiğinde 1. ve 2. sınıf öğretmenlerinin sınıfında öğrenim gören öğrenci sayısına göre görüşleri istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir farklılık görülmektedir.

Ölçeğin toplamı ve bütün alt boyutlarında yer alan gruplar kendi aralarında karşılaştırılmış ve puanlara Mann Whitney U-testi uygulanmıştır. Elde edilen sonuçlar Tablo 4.13’de sunulmuştur.

Tablo 4.13. *Okul Öncesi Eğitim Almayan Öğrencilere Yönelik Olarak İlkokul 1. ve 2. Sınıflarda Görev Yapan Öğretmenlerin Görüşlerinin ‘Sınıflarında Öğrenim Gören Öğrenci Sayısı’ Değişkenine Göre ‘Ölçeğin Toplamı Ve Bütün Alt Boyutlarında U-Testi Sonuçları*

Boyutlar	Grup	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Ölçeğin toplamı	1-10kişi	42	30,57	1284,0	381,0	0,00
	31-40kişi	38	51,47	1956,0		
	11-20kşi	9	12,50	112,5	67,5	0,00
	31-40kişi	38	26,72	1015,5		
	21-30kişi	157	87,01	13660,5	1257,5	0,00
31-40kişi	38	143,41	5449,5			
Okula uyum ve akademik başarı	1-10kişi	42	31,04	1303,5	400,5	0,00
	31-40kişi	38	50,96	1936,5		
	11-20kşi	9	12,28	110,5	65,5	0,00
	31-40kişi	38	26,78	1017,5		
	21-30kişi	157	87,13	13679,0	1276,0	0,00
31-40kişi	38	142,92	5431,0			
Ayrıntıları önemseme	1-10kişi	42	31,31	1315,0	412,0	0,00
	31-40kişi	38	50,66	1925,0		
	11-20kşi	9	14,50	130,5	85,5	0,02
	31-40kişi	38	26,25	997,5		
	21-30kişi	157	87,67	13764,5	1361,5	0,00
31-40kişi	38	140,67	5345,5			
İsteklilik	1-10kişi	42	31,54	1324,5	421,5	0,00
	31-40kişi	38	50,41	1915,5		
	11-20kşi	9	12,83	115,5	70,5	0,00
	31-40kişi	38	26,64	1012,5		
	21-30kişi	157	87,45	13729,5	1326,5	0,00
31-40kişi	38	141,59	5380,5			
Olumlu benlik algısı	1-10kişi	42	29,15	1224,5	321,5	0,00
	31-40kişi	38	53,04	2015,5		
	11-20kşi	9	10,67	96,0	51,0	0,00
	31-40kişi	38	27,16	1032,0		
	21-30kişi	157	86,73	13616,5	1213,5	0,00
31-40kişi	38	144,57	5493,5			
İletişim ve kas gelişimi	1-10kişi	42	30,83	1295,0	392,0	0,00
	31-40kişi	38	51,18	1945,0		
	11-20kşi	9	13,11	118,0	73,0	0,00
	31-40kişi	38	26,58	1010,0		
	21-30kişi	157	87,33	13711,0	1308,0	0,00
31-40kişi	38	142,08	5399,0			

Tablo 4.13 ayrıntılı bir şekilde incelendiğinde ‘sınıflarında öğrenim gören öğrenci sayısı’ değişkenine göre alt boyutların toplamında istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı farklılığın 1-10kişi/31-40kişi (U=381,0, p<.05), 11-20kişi/31-40kişi (U=67,5, p<.05), 21-30kişi/31-40kişi (U=1257,5, p<.05) grupları arasında olduğu görülmektedir. Farklılığın 31-40kişi grubu lehine olduğu tespit

edilmektedir. Okula uyum ve akademik başarı alt boyutunda istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı farklılığın 1-10kişi/31-40kişi ($U=400,5$ $p<.05$), 11-20kişi/31-40kişi ($U=65,5$, $p<.05$), 21-30kişi/31-40kişi ($U=1276,0$, $p<.05$) grupları arasında olduğu görülmektedir. Farklılığın 31-40kişi grubu lehine olduğu tespit edilmektedir.

Ayrıntıları önemseme alt boyutuna bakıldığında istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı farklılığın 1-10kişi/31-40kişi ($U=412,0$ $p<.05$), 11-20kişi/31-40kişi ($U=85,5$, $p<.05$), 21-30kişi/31-40kişi ($U=1361,5$, $p<.05$) grupları arasında olduğu görülmektedir. Farklılığın 31-40kişi grubu lehine olduğu tespit edilmektedir. İsteklilik alt boyutunda ise istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı farklılığın 1-10kişi/31-40kişi ($U=421,5$ $p<.05$), 11-20kişi/31-40kişi ($U=70,5$, $p<.05$), 21-30kişi/31-40kişi ($U=1326,5$, $p<.05$) grupları arasında olduğu görülmektedir. Farklılığın 31-40kişi grubu lehine olduğu tespit edilmektedir.

Olumlu benlik algısı alt boyutunda istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı farklılığın 1-10kişi/31-40kişi ($U=321,5,5$ $p<.05$), 11-20kişi/31-40kişi ($U=51,0$, $p<.05$), 21-30kişi/31-40kişi ($U=1213,5$, $p<.05$) grupları arasında olduğu görülmektedir. Farklılığın 31-40kişi grubu lehine olduğu tespit edilmektedir. İletişim ve kas gelişimi alt boyutuna bakıldığında ise istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı farklılığın 1-10kişi/31-40kişi ($U=392,0$ $p<.05$), 11-20kişi/31-40kişi ($U=73,0$, $p<.05$), 21-30kişi/31-40kişi ($U=1308,0$, $p<.05$) grupları arasında olduğu görülmektedir. Farklılığın 31-40kişi grubu lehine olduğu tespit edilmektedir. Tablonun geneline bakıldığında okul öncesi *eğitim almayan* öğrencilere yönelik olarak ilkokul 1. Ve 2. Sınıflarda görev yapan öğretmenlerin görüşlerinin ‘sınıflarında öğrenim gören öğrenci sayısı’ değişkenine göre ‘ölçeğin toplamı ve bütün alt boyutlarında anlamlı farklılığın 31-40kişi grubu lehine olduğu görülmektedir.

4.6.Altıncı Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Okul öncesi eğitim alan öğrencilere yönelik olarak ilkökul 1. ve 2. sınıflarda görev yapan öğretmenlerin görüşleri ‘sınıflarında öğrenim gören okul öncesi eğitimi almış öğrenci sayısı’ değişkenine göre değerlendirilmiş ve Kruskal-Wallis çözümlemesi yapılmıştır. Elde edilen bulgular Tablo 4.14’de sunulmaktadır.

Tablo 4.14:Okul Öncesi Eğitim Alan Öğrencilere Yönelik Olarak İlkokul 1. ve 2. Sınıflarda Görev Yapan Öğretmenlerin Görüşlerinin ‘Sınıflarında Öğrenim Gören Okul Öncesi Eğitimi Almış Öğrenci Sayısı(Oöeaös)’ Değişkenine göre kruskal-Wallis Testi Sonuçları

Boyutlar	Oöeaös	N	Sıra Ort.	Sd	\bar{X}	p
Ölçeğin Toplam	0-10 kişi	81	110,79	3	4,556	0,20
	11-20 kişi	101	126,05			
	21-30 kişi,	52	135,70			
	31-40 kişi	12	134,96			
Kendini ifade etme ve yaratıcı beceriler	0-10 kişi	81	106,68	3	7,155	0,06
	11-20 kişi	101	129,09			
	21-30 kişi,	52	136,46			
	31-40 kişi	12	133,83			
Düşünce becerileri	0-10 kişi	81	107,66	3	8,580	0,03
	11-20 kişi	101	125,66			
	21-30 kişi,	52	144,22			
	31-40 kişi	12	122,46			
Dinleme ve yazma becerisi	0-10 kişi	81	118,23	3	1,672	0,64
	11-20 kişi	101	121,71			
	21-30 kişi,	52	132,52			
	31-40 kişi	12	135,04			
Sınıf içi uyum becerileri	0-10 kişi	81	116,99	3	1,121	0,77
	11-20 kişi	101	126,49			
	21-30 kişi,	52	125,69			
	31-40 kişi	12	132,83			

Tablo 4.14 ayrıntılı bir şekilde incelendiğinde katılımcıların sınıflarında öğrenim gören okul öncesi eğitim almış öğrenci sayısına göre görüşleri istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($\bar{X} = 4,556$, $p > .05$). Kendini ifade etme ve yaratıcı beceriler alt boyutu incelendiğinde 1. ve 2. sınıf öğretmenlerinin sınıflarında öğrenim gören okul öncesi eğitim almış öğrenci sayısına göre görüşleri istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($\bar{X} = 7,155$, $p > .05$). Düşünce becerileri alt boyutu incelendiğinde katılımcıların sınıflarında öğrenim gören okul öncesi eğitim almış öğrenci sayısına göre görüşleri istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir farklılaşma görülmektedir ($\bar{X} = 8,580$, $p < .05$). Dinleme ve yazma becerisi alt boyutu ($\bar{X} = 1,672$, $p > .05$) ile sınıf içi uyum alt boyutu ($\bar{X} = 1,121$, $p > .05$) incelendiğinde katılımcıların sınıflarında öğrenim gören okul öncesi eğitim almış öğrenci sayısına göre görüşleri istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

Ölçeğin düşünce becerileri alt boyutunda yer alan gruplar kendi aralarında karşılaştırılmış ve puanlara Mann Whitney U-testi uygulanmıştır. Elde edilen sonuçlar Tablo 4.15’de sunulmuştur.

Tablo 4.15:Okul Öncesi Eğitim Alan Öğrencilere Yönelik Olarak İlkokul 1. ve 2. Sınıflarda Görev Yapan Öğretmenlerin Görüşlerinin ‘Sınıflarında Öğrenim Gören Okul Öncesi Eğitim Almış Öğrenci Sayısı’ Değişkenine Göre Ölçeğin Düşünce Becerileri Alt Boyutunda U-Testi Sonuçları

Boyutlar	Grup	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Düşünce becerileri	0-10kişi	81	59,13	4789,5	1468,5	0,00
	21-30kişi	52	79,26	4121,5		

Tablo 4.15 ayrıntılı bir şekilde incelendiğinde ‘sınıflarında öğrenim gören okul öncesi eğitim almış öğrenci sayısı’ değişkenine göre düşünce becerileri alt boyutunda istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı farklılığın 1-10 kişi grubu ile 21-30 kişi grubu arasında olup 21-30 kişi grubu lehine olduğu görülmektedir(U=1468,5, p<.05). Okul öncesi eğitim almayan öğrencilere yönelik olarak ilkökul 1. ve 2. sınıflarda görev yapan öğretmenlerin görüşleri ‘sınıflarında öğrenim gören okul öncesi eğitimi almış öğrenci sayısı’ değişkenine göre değerlendirilmiş ve Kruskal-Wallis çözümlemesi yapılmıştır. Elde edilen bulgular Tablo 4.16’da gösterilmiştir.

Tablo 4.16:Okul Öncesi Eğitim Almayan Öğrencilere Yönelik Olarak İlkokul 1. ve 2. Sınıflarda Görev Yapan Öğretmenlerin Görüşlerinin ‘Sınıflarında Öğrenim Gören Okul Öncesi Eğitimi Almış Öğrenci Sayısı’ Değişkenine Göre Kruskal-Wallis Testi Sonuçları

Boyutlar	Oöeaös	N	Sıra Ort.	Sd	\bar{X}	p
Ölçeğin Toplam	0-10 kişi	81	104,94	3	42,886	0,00
	11-20 kişi	101	110,07			
	21-30 kişi,	52	155,69			
	31-40 kişi	12	222,29			
Okula uyum ve akademik başarı	0-10 kişi	81	103,13	3	38,139	0,00
	11-20 kişi	101	113,09			
	21-30 kişi,	52	154,59			
	31-40 kişi	12	213,88			
Ayrıntıları önemseme	0-10 kişi	81	105,99	3	35,153	0,00
	11-20 kişi	101	112,33			
	21-30 kişi,	52	151,49			
	31-40 kişi	12	214,46			
İsteklilik	0-10 kişi	81	107,88	3	35,865	0,00
	11-20 kişi	101	110,59			
	21-30 kişi,	52	151,43			
	31-40 kişi	12	216,58			
Olumlu benlik algısı	0-10 kişi	81	106,81	3	46,422	0,00
	11-20 kişi	101	106,02			
	21-30 kişi,	52	161,92			
	31-40 kişi	12	216,75			
İletişim ve kas gelişimi	0-10 kişi	81	108,36	3	41,271	0,00
	11-20 kişi	101	108,28			
	21-30 kişi,	52	153,61			
	31-40 kişi	12	223,29			

Tablo 4.16 ayrıntılı bir şekilde incelendiğinde katılımcıların sınıflarında öğrenim gören okul öncesi eğitim almış öğrenci sayısına göre görüşleri istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir şekilde farklılaştığı görülmektedir ($\bar{X} = 42,886$, $p < .05$). Okula uyum ve akademik başarı alt boyutu incelendiğinde 1. ve 2. sınıf öğretmenlerinin sınıfında öğrenim gören okul öncesi eğitim almış öğrenci sayısına göre görüşleri istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir farklılık göstermektedir ($\bar{X} = 38,139$, $p < .05$). Ayrıntıları önemseme alt boyutu incelendiğinde katılımcıların sınıflarında öğrenim gören okul öncesi eğitim almış öğrenci sayısına göre görüşleri istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir şekilde farklılaştığı görülmektedir ($\bar{X} = 35,153$, $p < .05$). İsteklilik alt boyutu incelendiğinde katılımcıların sınıflarında öğrenim gören okul öncesi eğitim almış öğrenci sayısına göre görüşleri istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir şekilde farklılaştığı görülmektedir ($\bar{X} = 35,865$, $p < .05$). Olumlu benlik algısı alt boyutu incelendiğinde katılımcıların sınıflarında öğrenim gören okul öncesi eğitim almış öğrenci sayısına göre görüşleri istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir şekilde farklılaştığı görülmektedir ($\bar{X} = 46,422$, $p < .05$). İletişim ve kas gelişimi alt boyutu ($\bar{X} = 41,271$, $p < .05$) incelendiğinde 1. ve 2. sınıf öğretmenlerinin sınıfında öğrenim gören okul öncesi eğitim almış öğrenci sayısına göre görüşleri istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir farklılık göstermektedir.

Ölçeğin toplamı ve bütün alt boyutlarında yer alan gruplar kendi aralarında karşılaştırılmış ve puanlara Mann Whitney U-testi uygulanmıştır. Elde edilen sonuçlar Tablo 4.17’de sunulmuştur.

Tablo 4.17. Okul Öncesi Eğitim Almayan Öğrencilere Yönelik Olarak İlkokul 1. ve 2. Sınıflarda Görev Yapan Öğretmenlerin Görüşlerinin ‘Sınıflarında Öğrenim Gören Okul Öncesi Eğitim Almış Öğrenci Sayısı’ Değişkenine Göre Ölçeğin Düşünce Becerileri Alt Boyutunda U-Testi Sonuçları

Boyutlar	Grup	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	P
Ölçeğin toplamı	0-10kişi	81	55,99	4535,0	1214,0	0,00
	21-30kişi	52	84,15	4376,0		
	0-10kişi	81	41,20	3337,5	16,5	0,00
	31-40kişi	12	86,13	1033,5		
	11-20kişi	101	67,56	6823,5	1672,5	0,00
	21-30kişi	52	95,34	4957,5		
	11-20kişi	101	51,61	5212,5	61,5	0,00
	31-40kişi	12	102,38	1228,5		
	21-30kişi	52	29,20	1518,5	140,5	0,00
	31-40kişi	12	46,79	561,5		

(devamı arkadadır.)

(devamı)

<i>Boyutlar</i>	<i>Grup</i>	<i>N</i>	<i>Sıra Ortalaması</i>	<i>Sıra Toplamı</i>	<i>U</i>	<i>P</i>
Okula uyum ve akademik başarı	0-10kişi	81	56,40	4568,5	1247,5	0,00
	21-30kişi	52	83,51	4342,5		
	0-10kişi	81	41,64	3372,5	51,5	0,00
	31-40kişi	12	83,21	998,5		
	11-20kişi	101	68,07	6875,5	1724,5	0,00
	21-30kişi	52	94,34	4905,5		
	11-20kişi	101	51,99	5250,5	99,5	0,00
	31-40kişi	12	99,21	1990,5		
Ayrıntıları önemseme	21-30kişi	52	29,74	1546,5	168,5	0,01
	31-40kişi	12	44,46	533,5		
	0-10kişi	81	57,36	4646,5	1325,5	0,00
	21-30kişi	52	82,01	4264,5		
	0-10kişi	81	41,43	3355,5	34,5	0,00
	31-40kişi	12	84,63	1015,5		
	11-20kişi	101	69,00	6968,5	1817,5	0,00
	21-30kişi	52	92,55	4812,5		
İsteklilik	11-20kişi	101	51,99	5250,5	99,5	0,00
	31-40kişi	12	99,21	1190,5		
	21-30kişi	52	29,93	1556,5	178,5	0,02
	31-40kişi	12	43,63	523,5		
	0-10kişi	81	57,51	4658,0	1337,0	0,00
	21-30kişi	52	81,79	4253,0		
	0-10kişi	81	41,50	3361,5	40,5	0,00
	31-40kişi	12	84,13	1009,5		
Olumlu benlik algısı	11-20kişi	101	68,66	6935,0	1874,0	0,01
	21-30kişi	52	93,19	4846,0		
	11-20kişi	101	51,92	5244,0	93,0	0,00
	31-40kişi	12	99,75	1197,0		
	21-30kişi	52	29,45	1531,5	153,0	0,00
	31-40kişi	12	47,71	548,5		
	0-10kişi	81	54,75	4434,5	1113,5	0,00
	21-30kişi	52	86,09	4476,5		
İletişim ve kas gelişimi	0-10kişi	81	41,42	3355,0	34,0	0,00
	31-40kişi	12	84,67	1016,0		
	11-20kişi	101	65,58	6623,5	1472,5	0,00
	21-30kişi	52	99,18	5157,5		
	11-20kişi	101	51,86	5238,0	87,0	0,00
	31-40kişi	12	100,25	1203,0		
	21-30kişi	52	29,65	1542,0	164,0	0,01
	31-40kişi	12	44,83	538,0		
İletişim ve kas gelişimi	0-10kişi	81	57,19	4632,5	1311,5	0,00
	21-30kişi	52	82,28	4278,5		
	0-10kişi	81	41,15	3333,0	12,0	0,00
	31-40kişi	12	86,50	1038,0		
	11-20kişi	101	67,74	6842,5	1691,0	0,00
	21-30kişi	52	94,98	4939,5		
	11-20kişi	101	51,46	5197,5	46,5	0,00
	31-40kişi	12	103,60	1243,5		
İletişim ve kas gelişimi	21-30kişi	52	29,35	1526,0	148,0	0,00
	31-40kişi	12	46,17	554,0		

Tablo 4.17 ayrıntılı bir şekilde incelendiğinde ‘sınıflarında öğrenim gören okul öncesi eğitim almış öğrenci sayısı’ değişkenine göre alt boyutların toplamında istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı farklılığın 0-10kişi/21-30kişi ($U=1214,0$, $p<.05$), 11-20kişi/21-30kişi ($U=1672,5$, $p<.05$) grupları arasında olduğu görülmektedir. Farklılık 21-30kişi grubunun lehine olduğu tespit edilmektedir. 0-10kişi/31-40kişi ($U=16,5$, $p<.05$), 11-20kişi/31-40kişi ($U=61,5$, $p<.05$) grupları arasındaki anlamlı farklılığın ise 31-40kişi grubu lehine olduğu görülmektedir. 21-30kişi/31-40kişi ($U=140,5$, $p<.05$) grupları arasında istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı farklılığın 31-40kişi grubu lehine olduğu görülmektedir. Okula uyum ve akademik başarı alt boyutunda istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı farklılığın 0-10kişi/21-30kişi ($U=1247,5$, $p<.05$), 11-20kişi/21-30kişi ($U=1774,5$, $p<.05$) grupları arasında olduğu görülmektedir. Farklılık 21-30kişi grubunun lehine olduğu tespit edilmektedir. 0-10kişi/31-40kişi ($U=51,5$, $p<.05$), 11-20kişi/31-40kişi ($U=99,5$, $p<.05$) grupları arasındaki anlamlı farklılığın ise 31-40kişi grubu lehine olduğu görülmektedir. 21-30kişi/31-40kişi ($U=168,5$, $p<.05$) grupları arasında istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı farklılığın 31-40kişi grubu lehine olduğu görülmektedir. Ayrıntıları önemseme alt boyutuna bakıldığında istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı farklılığın 0-10kişi/21-30kişi ($U=1325,5$, $p<.05$), 11-20kişi/21-30kişi ($U=1817,5$, $p<.05$) grupları arasında olduğu görülmektedir. Farklılık 21-30kişi grubunun lehine olduğu tespit edilmektedir. 0-10kişi/31-40kişi ($U=34,5$, $p<.05$), 11-20kişi/31-40kişi ($U=99,5$, $p<.05$) grupları arasındaki anlamlı farklılığın ise 31-40kişi grubu lehine olduğu görülmektedir. 21-30kişi/31-40kişi ($U=178,5$, $p<.05$) grupları arasında istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı farklılığın 31-40kişi grubu lehine olduğu tespit edilmektedir.

İsteklilik alt boyutunda ise istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı farklılığın 0-10kişi/21-30kişi ($U=1337,0$, $p<.05$), 11-20kişi/21-30kişi ($U=1784,0$, $p<.05$) grupları arasında olduğu görülmektedir. Farklılık 21-30kişi grubunun lehine olduğu görülmektedir. 0-10kişi/31-40kişi ($U=40,5$, $p<.05$), 11-20kişi/31-40kişi ($U=93,0$, $p<.05$) grupları arasındaki anlamlı farklılığın ise 31-40kişi grubu lehine olduğu görülmektedir. 21-30kişi/31-40kişi ($U=153,0$, $p<.05$) grupları arasında ise istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı farklılığın 31-40kişi grubu lehine olduğu görülmektedir. Olumlu benlik algısı alt boyutunda istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı farklılığın 0-10kişi/21-30kişi ($U=1113,5$, $p<.05$), 11-20kişi/21-30kişi ($U=1472,5$, $p<.05$) grupları arasında olduğu görülmektedir. Farklılık

21-30kişi grubunun lehine olduğu görölmektedir. 0-10kişi/31-40kişi ($U=34,0$, $p<.05$), 11-20kişi/31-40kişi ($U=87,0$, $p<.05$) grupları arasındaki anlamlı farklılığın ise 31-40kişi grubu lehine olduğu görölmektedir. 21-30kişi/31-40kişi ($U=164,0$, $p<.05$) grupları arasında ise istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı farklılığın 31-40kişi grubu lehine olduğu görölmektedir. İletişim ve kas gelişimi alt boyutuna bakıldığında ise istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı farklılığın 0-10kişi/21-30kişi ($U=1311,5$, $p<.05$), 11-20kişi/21-30kişi ($U=1691,0$, $p<.05$) grupları arasında olduğu görölmektedir. Farklılık 21-30kişi grubunun lehine olduğu görölmektedir. 0-10kişi/31-40kişi ($U=12,0$, $p<.05$), 11-20kişi/31-40kişi ($U=46,5$, $p<.05$) grupları arasındaki anlamlı farklılığın ise 31-40kişi grubu lehine olduğu görölmektedir. 21-30kişi/31-40kişi ($U=148,0$, $p<.05$) grupları arasında ise istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı farklılığın 31-40kişi grubu lehine olduğu görölmektedir. Tablonun geneline bakıldığında okul öncesi *eğitim almayan* öğrencilere yönelik olarak ilkokul 1. Ve 2. Sınıflarda görev yapan öğretmenlerin görüşlerinin ‘sınıflarında öğrenim gören okul öncesi eğitim almış öğrenci sayısı’ değişkenine göre ‘ölçeğin toplamı ve bütün alt boyutlarında anlamlı farklılığın 21-30 kişi ile 31-40kişi grupları lehine olduğu görölmektedir. Bu iki grup arasında ise anlamlı farklılığın 31-40kişi grubu lehine olduğu tespit edilmektedir. Buna göre farklılığın öğrenci sayısının artışı ile ilgili olduğu söylenebilir.

4.7.Yedinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın yedinci alt problemi olan okul öncesi eğitim alan ve almayan öğrencilere yönelik olarak 1. ve 2. sınıflarda görev yapan sınıf öğretmenlerinin okul öncesi eğitimin ilk okuma yazma sürecine katkısına ilişkin görüşlerini değerlendirmek amacıyla elde edilen verilerden kodlar ve temalar oluşturulmuştur. Araştırmada elde edilen kodlar ve temaları Tablo 4.18’de sunulmaktadır.

Tablo 4.18: Araştırma Verilerinden Elde Edilen Kodlar Ve Temalar

Temalar	Kodlar	Kodlara İlişkin Olarak Tespit Edilen Görüş Sayısı (f)	
			%
1. Tema: Hazır Bulunuşluk Düzeyleri	1. Kendini ifade etme ve özgüven	40	53
	2. İletişim ve uyum sağlama	34	45
	3. Kurallara uyma	23	30,6
	4.Kuralları bilmenin sağladığı kolaylıklar	79	107,2
2. Tema: Okumayı Öğrenme Sürecine Etkileri	1. Sesleri tanıma ve okuma becerisi	72	96
	2. Dikkat süresi ve çalışma alışkanlığı	8	10,6
	3.Görselleri sıralama ve yorumlama becerisi	75	100
3. Tema: Yazmayı Öğrenme Sürecine Etkileri	1. Küçük kas gelişimi	54	72
	2. Yazı yazma becerisi	53	70,6
4.Tema: Gelişim Düzeylerine İlişkin Beklentiler	1. Fiziksel gelişim	77	102.6
	2. Zihinsel gelişim	50	66.6
	3. Sosyal gelişim	45	60
	4. Duyuşsal gelişim	20	26.6
5.Tema:Ebeveyn Öğrenci İlişkinine Etkileri	1.Ebeveynlerin yaklaşımlarındaki farklılıklar	40	53
	2. Öğrenci ebeveyn ilişkisinin sürece yansımaları	33	44

Bu bölümde temaların içerisinde yar alan kodlara, kodlara ilişkin yorumlara ve alıntılara yer verilmiştir.

Yedinci alt problem kapsamında ‘Hazır bulunuşluk düzeyleri’ teması oluşturulmuştur. Bu temanın ortaya çıkmasını sağlayan kodlar ise şunlardır: ‘Kendini ifade etme ve özgüven’, ‘İletişim ve uyum sağlama’, ‘Kurallara uyma’, ‘Kuralları bilmenin sağladığı kolaylıklar’.

'Kendini ifade etme ve özgüven' koduna ilişkin olarak öğretmen görüşleri Tablo 4.19'da sunulmaktadır.

Tablo 4.19: "Hazır Bulunuşluk Düzeyleri" Teması Kapsamındaki 'Kendini İfade Etme Ve Özgüven' Koduna İlişkin Olarak Öğretmen Görüşleri

Öğretmen Görüşleri	F	%
O. Ö. E. alan öğrenci kendini rahat bir şekilde ifade edebilmektedir	28	37
O. Ö. E. alan öğrencinin özgüven duygusu gelişmiş olmaktadır.	4	5
O. Ö. E. alan öğrenci duyuşsal açıdan gelişmiş olmaktadır.	3	4
O. Ö. E. alan öğrenci sorulan sorulara rahatlıkla cevap verebilmektedir.	2	2,6
O. Ö. E. alan öğrenci topluluk önünde çekinmeden konuşmaktadır.	2	2,6
O.Ö.E. almayan öğrenci kendini rahat bir şekilde ifade edememektedir.	1	1,3
TOPLAM	40	% 53

Tablo 4.19'a bakıldığında araştırmaya katılan öğretmenlerden 28'i (%37) okul öncesi eğitim alan öğrencilerin kendilerini daha rahat bir şekilde ifade edebildiklerini dile getirmişlerdir. Öğretmenlerin bu konudaki görüşlerini belirten alıntılardan bazıları şöyledir: '(...) Anasınıfına gidenler kendilerini daha iyi ifade edip, okul, öğretmen vb. durumlara daha iyi uyum sağlıyor.' (57, E). '(...) Okul öncesine giden öğrenci diğer öğrencilere göre birkaç adım önde başlıyor. Kendilerini çok daha iyi ifade ediyor.' (67, E).

Öğretmenlerden 4'ü (%5) okul öncesi eğitim alan çocukların özgüven duygusunun geliştiğini söylemiştir. Bu görüşe yönelik alıntılar şu şekildedir: '(...) Okul öncesi eğitim alan öğrencilerin kendilerine güveni artıyor. İlköğrenime hazır başlıyorlar ve okulda daha başarılı oluyorlar.' (16, K). Araştırmaya katılan öğretmenlerden 3'ü (%4) okul öncesi eğitim alan öğrencinin duyuşsal alan gelişiminin sağlandığını söylemiştir. Bu görüşe yönelik alıntılardan bazıları şöyledir: 'Psikomotor becerileri gelişerek geldiği gibi duyuşsal alanda da gelişim göstermiş oluyor.' (4, E).

Katılımcılardan 2'si (%2,6) okul öncesi eğitim alan öğrencilerin topluluk önünde çekinmeden konuşabildiklerini, sorulan sorulara çekinmeden rahatlıkla cevap verdiklerini belirtmişlerdir. Bu görüşlere yönelik alıntılar şu şekildedir: '(...) Kendilerine yöneltilen soruları rahatlıkla ve sıkılmadan yanıtlamaktadırlar.' (1, E). Araştırmaya katılan öğretmenlerden 25'i (%33) okul öncesi eğitimin ilk okuma yazma sürecinde öğrencilerin genel hazır bulunuşluk düzeyini etkilediğini belirtmişlerdir. Bu görüşe ilişkin alıntılardan bazıları şöyledir: '(...) Hazır bulunuşluk düzeylerinde farklılık vardır. O. Ö. E. alan çocuklar her açıdan diğer çocuklardan önde başlamaktadır.' (11, K). '(...) O. Ö. E. alan öğrencilerin genel hazır bulunuşluk düzeyi daha iyi.' (25, K).

Tablo 4.19'dan hareketle verilen bu alıntılarının geneline bakıldığında araştırmada görüş bildiren öğretmenlerin çoğunluğunun okul öncesi eğitim alan öğrencilerin ilk okuma yazma sürecinde genel hazır bulunuşluk düzeylerinin daha iyi olduğunu dile getirdikleri tespit edilmiştir. Araştırmadan elde edilen verilere göre okul öncesi eğitim ilk okuma yazma sürecinde öğrencinin kendini ifade etmesi, özgüven duygusunun gelişimi, topluluk içinde rahatça konuşabilmesi, duyuşsal gelişiminin desteklenmesi, sorulan sorulara rahatlıkla cevap verebilmesi, topluluk önünde çekinmeden konuşabilmesi gibi hazır bulunuşluk düzeylerinin gelişimine katkı sağlamaktadır.

'İletişim ve uyum sağlama' koduna ilişkin olarak öğretmen görüşleri Tablo 4.20'de sunulmaktadır.

Tablo 4.20: "Hazır Bulunuşluk Düzeyleri" Teması Kapsamındaki 'İletişim ve Uyum Sağlama' Koduna İlişkin Olarak Öğretmen Görüşleri

Öğretmen Görüşleri	f	%
O. Ö. E. alan öğrenci öğretmeni ile sağlıklı iletişim kurabilmektedir.	2	2,6
O. Ö. E. alan öğrenci arkadaşları ile sağlıklı iletişim kurabilmektedir.	4	5
O. Ö. E. alan öğrenci yardımlaşmayı-paylaşmayı bilmektedir.	2	2,6
O. Ö. E. alan öğrenci grupla çalışmayı bilmektedir.	2	2,6
O. Ö. E. alan öğrenci sosyal ilişki kurmada daha başarılı olmaktadır.	2	2,6
O. Ö. E. almayan öğrenci çekingen ve içine kapanık olmaktadır.	3	4
O. Ö. E. alan öğrenci okul ve sınıf kavramlarını bildiği için daha kısa sürede adapte olmaktadır.	13	17
O. Ö. E. almayan öğrenci okul ve sınıf ortamına adapte olmada sıkıntı yaşamaktadır.	5	6,6
O. Ö. E. alan öğrenci -daha önce de benzer çalışmalar yaptığı için- ilkokuma yazma etkinlikleri yaparken çabuk sıkılmaktadır.	1	1,3
TOPLAM	34	45

Tablo 4.20'ye bakıldığında araştırmaya katılan öğretmenlerden 2'si (%2,6) okul öncesi eğitim alan öğrencinin öğretmeni ile sağlıklı bir iletişim kurduğunu, 4'ü (%5) ise arkadaşları ile sağlıklı iletişim kurduklarını belirtmiştir. Bu görüşlere yönelik alıntılar şu şekildedir: '(...) Ayrıca okul öncesi eğitim alan öğrenciler okula ve arkadaşlarına çabuk uyum sağlıyorlar.' (35, K). '(...) Okul öncesi eğitim alan öğrenci arkadaşlarıyla yakın ilişki kurmada beceriklidir.' (73, K).

Öğretmenlerden 2'si (%2,6) okul öncesi eğitim alan öğrencilerin yardımlaşmayı, paylaşmayı, grupla çalışmayı bildiklerini, sosyal ilişki kurmada daha başarılı olduklarını dile getirmiştir. Bu görüşlere yönelik alıntılar şu şekildedir: '(...) Okul öncesi eğitimle çocuklar paylaşmayı, dayanışmayı, birlikte çalışmayı öğreniyorlar.' (16, K). Katılımcılardan 3'ü (%4) okul öncesi eğitim almayan öğrencilerin ilkokuma yazma sürecinde çekingen ve içine kapanık olduklarını söylemiştir. Bu görüşlere yönelik

alıntılar şu şekildedir: ‘(...) *Dersten sıkılır. Kendini iyi ifade edemez, çekingen olurlar.*’ (59, E).

Araştırmada görüş bildiren öğretmenlerden 13 (%17) kişi okul öncesi eğitim alan öğrencilerin okul ve sınıf kavramlarını bildikleri için adapte olma sorunu yaşamadıklarını diğer taraftan 5 (%6,6) öğretmen okul öncesi eğitim almayan öğrencilerin okula adapte olmada sorun yaşadıklarını belirtmişlerdir. Bu görüşlere yönelik alıntılar şöyledir: ‘(...) *Okul öncesi eğitim alan öğrencinin sınıf ortamına, okul ortamına yabancılaşmaması öğretimi kolaylaştırıyor.*’ (4, E). ‘(...) *Okul öncesi eğitim alan öğrencilerin oryantasyonu daha iyiydi.*’ (15, K).

Tablo 4.20’den hareketle alıntılarının geneline bakıldığında, öğretmen görüşlerine göre okul öncesi eğitim alan öğrencilerin sosyal ilişki kurmada, sağlıklı bir iletişim ortamı oluşturmada daha başarılı oldukları, grupla çalışmayı bildikleri, okul ve ders ortamına kolay adapte oldukları saptanmıştır. Elde edilen verilere göre okul öncesi eğitimi alan çocukların iletişim becerileri sağlıklı olup, okul ve sınıf ortamına kolay uyum sağlarken okul öncesi eğitim almayan çocuklar ilk okuma yazma sürecinde adaptasyon sorunu yaşamakta ve içine kapanık olmaktadır.

‘Kurallara uyma’ koduna ilişkin olarak öğretmen görüşleri Tablo 4.21’de sunulmaktadır.

Tablo 4.21: “*Hazır Bulunuşluk Düzeyleri*” Teması Kapsamındaki ‘*Kurallara Uyma*’ Koduna İlişkin Olarak Öğretmen Görüşleri

<i>Öğretmen Görüşleri</i>	<i>f</i>	<i>%</i>
O. Ö. E. alan öğrenci okul ve sınıf kurallarını bilmekte/uygulamaktadır.	12	16
O. Ö. E. alan öğrenci ders (ders çalışma, etkinlik yapma vb.) kurallarını çabuk kavraya bilmektedir.	3	4
O. Ö. E. alan öğrenci yönergeleri uygulamada sorun yaşamamaktadır.	3	4
O. Ö. E. alan öğrencilerde de disiplin sorunu olmaktadır.	4	5
O. Ö. E. almayan öğrenci kurallara uymak istememektedir.	1	1,3
TOPLAM	23	30,3

Tablo 4.21 incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerden 12’si (%16) okul öncesi eğitim alan öğrencinin okul ve sınıf kurallarını bildiğini ve uyguladığını belirtmiştir. Bu görüşlere yönelik alıntılar şu şekildedir: ‘(...) *Öncelikle okul öncesine giden bir öğrenci okula hazır olarak geliyor ve kuralları biliyor.*’ (61, E). ‘(...) *Okul öncesi eğitim alan öğrencilerin almayan öğrencilere göre kurallara uyumu daha iyidir.*’ (75, K).

Katılımcılardan 3'ü (%4) okul öncesi eğitim alan öğrencinin kuralları çabuk kavradığını ve yönergeleri uygulamada sorun yaşamadığını dile getirmiştir. Bu görüşlere yönelik alıntılar şu şekildedir: *'(...) Okul öncesi eğitim alan öğrencide kurallar daha çabuk kavranıyor.'* (31, K). Diğer taraftan görüş bildiren öğretmenlerden 4'ü (%5) okul öncesi eğitim alan öğrencilerde disiplin sorunu olduğunu yapılan etkinliklerde çabuk sıkıldıklarını ve yapmak istemediklerini belirtmişlerdir. Bu görüşlere yönelik alıntılar şöyledir: *'(...) Eğitim alan öğrenciler daha çabuk sıkılır, okuldan bıkar, yazmaya isteksiz olur. Hep oyun oynamak ister.'* (20, K). *'(...)Anasınıfına giden öğrencilerde disiplin sorunu oluyor. Derslerde diğer öğrencilere oranla daha fazla oyun oynamak ve öğrenmelerini de oyun içerisinde gerçekleştirmek istiyorlar.'* (22, E).

Tablo 4.21'den hareketle alıntılarının geneline bakıldığında okul öncesi eğitim alan öğrencilerin okul ve sınıf kurallarını bilip uyguladığı, yönergeleri anlama ve yerine getirmede sorun yaşamadığı tespit edilmiştir. Elde edilen verilere göre okul öncesi eğitimi alan öğrenciler ilk okuma yazma sürecinde kuralları çabuk kavrama, yönergeleri uygulama davranışı sergilemektedir. Zaman zaman O. Ö. E. alan öğrencilerde de disiplin sorunu olsa da genel olarak bu çocuklar kurallara uyma konusunda duyarlılık göstermektedir. Elbette ki okul öncesi eğitim kurumlarında okul, sınıf ve ders kuralları ile karşılaşmış olan öğrencinin bunları ilkokulda da sürdürmesi olağan davranışlar olarak değerlendirilebilir.

'Kuralları bilmenin sağladığı kolaylıklar' koduna ilişkin öğretmen görüşleri Tablo 4.22'de verilmiştir.

Tablo 4.22: "Hazır Bulunuşluk Düzeyleri" Teması Kapsamındaki 'Kuralları Bilmenin Sağladığı Kolaylıklar' Koduna İlişkin Olarak Öğretmen Görüşleri

Öğretmen Görüşleri	F	%
O. Ö. E. alan öğrenci okul ve sınıf kurallarını bilmekte, uygulamaktadır.	18	24
O. Ö. E. alan öğrenci okul ve sınıf kurallarına çabuk ve kolayca uyum sağlamaktadır.	23	30.6
O. Ö. E. almayan öğrenci okul ve sınıf kurallarına uyum sağlamada sorun yaşamaktadır.	11	14.6
O. Ö. E. almayan öğrenci okul ve sınıf kurallarına uyma konusunda daha başarılı olmaktadır.	3	4
O. Ö. E. alan öğrenci okul ve sınıf kurallarına uymak istememektedir.	3	4
O. Ö. E. alan öğrenci okul ve sınıf kurallarını bildiği için okuma yazmaya çabuk geçmektedir.	5	6.6
O. Ö. E. almayan öğrenci okul ve sınıf kurallarına uyum sağlamada sorun yaşadığı için okuma yazmayı öğrenme geç gerçekleşmektedir.	1	1.3
O. Ö. E. alan öğrenci okuma yazmayı öğrenme sürecinde dersi sessizce dinleme, parmak kaldırma, derse zamanında gelme gibi olumlu davranışlar sergilemektedir.	7	9
O. Ö. E. alan ve almayan öğrencilerin okul ve sınıf kurallarına uymalarında fark olmamaktadır.	8	10.6
TOPLAM	79	% 107,2

Tablo 4.22'ye bakıldığında araştırmaya katılan öğretmenlerden 18'i (%24) okul öncesi eğitim alan öğrencinin okul ve sınıf kurallarını bilip, uyguladığını söylemiştir. Öğretmenlerin bu konudaki görüşlerini belirten alıntılardan bazıları şöyledir: '(...) Eğitim almış öğrenci önceden okul ve sınıf kurallarına alışmış olarak geliyor.' (9, K). '(...) O. Ö. E. alan öğrenci okul ve sınıf kurallarına daha iyi adapte olmakta kurallara uymaktadır.' (13, K).

Öğretmenlerden 23'üne göre (%30.6) okul öncesi eğitim alan öğrenci, okul ve sınıf kurallarına çabuk ve kolayca uyum sağlamaktadır. Bu görüşe yönelik alıntılar şu şekildedir: '(...) O. Ö. E. alan öğrenci sınıf kurallarına aşinadır ve çok çabuk uyum sağlamaktadır.' (8, E). '(...)O.Ö.E. Alanların okul ve sınıf kurallarına uymada büyük ilerlemeler gösterdiği gözlenmekte, neredeyse tam uyumlu öğrenciler de olmaktadır.' (60, E). '(...)Eğitimi alan öğrenciler kuralara daha çabuk uyum sağlamakta bu da okuma yazma sürecini olumlu yönde etkilemektedir.' (21,E).

Araştırmaya katılan öğretmenlerden 11'i (%14.6) okul öncesi eğitim almayan öğrencinin 1. sınıfa başladığında okul ve sınıf kurallarına uymada sorun yaşadığını belirtmiştir. Bu görüşe yönelik alıntılardan bazıları şöyledir: '(...) Yeni bir ortam, yeni arkadaşlar ve kurallar bu nedenle uyum sağlamada sıkıntı oluyor. Arkadaşına vurma,

yere çöp atma, hırçınlık, kıskançlık, eşyalarını toplamama ve sahip çıkmama gibi. Uyum yapmada zorlanan öğrenci yalnız ve mutsuz oluyor. Mutsuzluk da okula gelme isteğini azaltabiliyor.' (39, E). *'(...) Tabi ki O.Ö. E. almayan öğrenci sınıf kurallarına uzun süre uyum sağlayamıyor.'*(58, E). Katılımcılardan 3'ü (%4) okul öncesi eğitim almayan öğrencilerin okul ve sınıf kurallarına uymada daha başarılı olduklarını dile getirmiştir. Bu görüşe yönelik alıntılar şu şekildedir: *'(...) O. Ö. E. almayan öğrencilerin söz dinleme ve kurallara uymada daha iyi olduğunu düşünmekteyim.'* (24, E).

Araştırmaya katılan 3 (%4) öğretmen ise okul öncesi eğitim alan öğrencilerin 1. sınıfa başladıklarında okul ve sınıf kurallarına uymak istemediklerini söylemiştir. Bu görüşe yönelik alıntılar şu şekildedir: *'(...) O. Ö. E. alan çocuklar sınıf içinde gereğinden fazla rahat olabiliyor. Sınıf içinde gezme, ayakta çalışma gibi davranışlar görülebiliyor.'* (46, K). *'(...) O. Ö. Eğitimi alan öğrenciler kurallar konusunda daha şımarıklar. Okul ortamına alıştikları için kurallara uymuyorlar.'* (47, K).

Araştırmaya katılan öğretmenlerden 5'i (%6.6) okul öncesi eğitim alan öğrencinin okul ve sınıf kurallarını bildiği için okuma yazmayı daha çabuk öğrendiğini belirtmektedir. Öğretmenlerin bu konudaki görüşlerini belirten alıntılardan bazıları şöyledir: *'(...) O. Ö. E. alarak gelen öğrenci okul ve sınıf kurallarını öğrenerek geliyor. Okula ve sınıfa adaptasyon süresi daha kısa olduğu için okuma yazma sürecine başlamak daha hızlı oluyor.'* (50, K).

Öğretmenlerden 7'si (%9) okul öncesi eğitim alan öğrencilerin okuma yazmayı öğrenme sürecinde parmak kaldırma, derse zamanında gelme, dersi sessizce dinleme gibi sınıf kurallarını uyguladığını dile getirmişlerdir. Bu görüşe yönelik alıntılar şu şekildedir: *'(...)Alan öğrenciler sessiz ders dinlemeyi, parmak kaldırarak konuşmayı, derse zamanında gelmeyi biliyor. Bu da okuma yazma sürecini etkiliyor.'* (14, K). *'(...) Vardır. Derse giriş çıkış zamanlarını bilmektedirler.'* (38, E).

Araştırmaya katılan öğretmenlerden 8'i (%16.6) okul öncesi eğitim alan ve almayan öğrenciler arasında okul ve sınıf kurallarına uymada fark olmadığını ifade etmiştir. Bu görüşe yönelik alıntılardan bazıları şöyledir: *'(...) Okul ve sınıf kurallarına uymada eğitim alan ile almayan öğrenci arasında bir fark yok.'* (25, K). *'(...) Bu konuda çok fark yok. Burada da çocuğunu kişisel özelliği ön plana çıkıyor.'*(35, K).

Araştırmaya katılan 21 öğretmene (%28) göre okul öncesi eğitim alan öğrencilerin okuma yazmayı öğrenme sürecinde okul ve sınıf kurallarını bilmesi, uygulaması öğrencilerin okuma yazmaya çabuk geçmesini sağlamaktadır. Okul öncesi eğitim alan öğrenci sınıf kurallarını belli ölçüde bilerek gelmekte ve yeni sınıf

kurallarına uymakta zorluk yaşamamaktadır. Bu durum elbette ki okul ve sınıf içerisinde doğru davranışların kazandırılmasını sağlamakta, öğretmenin işini kolaylaştırmakta, öğrenme öğretme sürecinin de niteliğini yükseltmektedir. 58 öğretmen (%77.2) okul öncesi eğitim alan öğrencilerin okul ve sınıf kurallarına uymada sorun yaşamadıklarını belirtmiştir. Bu öğrenciler 1. sınıfa daha çabuk ve kolay bir şekilde uyum sağlamakta ve sınıf düzeninin sağlanmasında önemli bir rol üstlenmektedir. Okul öncesi eğitim almayan öğrencilerin ise okul ve sınıf kurallarına uymada sorun yaşadıkları dile getirilmiştir.

‘Okumayı öğrenme sürecine etkileri’ temasının çıkmasını sağlayan kodlar ise şunlardır: ‘Sesleri tanıma ve okuma becerisi’, ‘Dikkat süresi ve çalışma alışkanlığı’, ‘Görselleri sıralama ve yorumlama becerisi’. ‘Sesleri tanıma ve okuma becerisi’ koduna ilişkin olarak öğretmen görüşleri Tablo 4.23’de sunulmaktadır.

Tablo 4.23: ‘Okumayı Öğrenme Sürecine Etkileri’ Teması Kapsamındaki ‘Sesleri Tanıma Ve Okuma Becerisi’ Koduna İlişkin Olarak Öğretmen Görüşleri

Öğretmen Görüşleri	F	%
O. Ö. E. alan öğrenciler okumayı kısa sürede öğrenmektedir.	16	21
O.Ö. E. alan öğrenci sesleri tanımaktadır.	12	16
O.Ö. E. alan öğrencinin kelime hazinesi daha zengin olmaktadır.	6	8
O. Ö. E. alan öğrenci okuma sürecinde zorluk yaşamamaktadır.	11	14,6
O. Ö. E. alan öğrenci okumayı öğrenme sürecinde daha başarılı olmaktadır.	8	10,6
O. Ö. E. alan öğrenci okumayı öğrenme sürecinde sıkılmaktadır.	3	4
O.Ö.E. almayan öğrenci sesleri tanımada zorluk yaşamaktadır.	1	1,3
O. Ö. E. almayan öğrenci okumayı geç öğrenmektedir.	2	2,6
O.Ö.E. alan ve almayan öğrenciler arasında okumayı öğrenme sürecinde belirgin bir fark olmamaktadır.	13	17
TOPLAM	72	96

Tablo 4.23’e bakıldığında katılımcılardan 16’sı (%21) okul öncesi eğitim alan öğrencilerin okumayı kolay ve kısa sürede öğrendiğini dile getirmiştir. Öğretmenlerin bu görüşleriyle ilgili alıntılardan bazıları şu şekildedir: ‘(...) Kelimeleri daha kolay birleştirip okuyorlar.’ (9, K). ‘(...) Okul öncesi eğitim alan çocuklar, hazır olduğu için daha kolay adapte olup okumaya daha çabuk geçmektedir.’ (11, K). ‘(...) Okumayı öğrenme sürecinde genelde okul öncesi eğitim alanlar daha önce öğreniyorlar.’ (28, E).

Araştırmaya katılan öğretmenlerden 12’si (%16) okul öncesi eğitim alan öğrencilerin okumayı öğrenme sürecinde sesleri tanımada daha başarılı olduklarını belirtmiştir. Öğretmenlerin bu konudaki görüşlerini belirten alıntılardan bazıları şöyledir: ‘(...) Harflerin okul öncesi dönemde tanınması ve boyama çalışmaları okuma

sürecinde etkilidir.' (48, K). *'(...) O. Ö. E'de Harflerin sesleri sezdirilmiştir. Çocuklar sesleri daha çabuk sezip daha önce kavramaktadırlar.'* (50, K). Görüş bildiren öğretmenlerden 6'sı (%8) okul öncesi eğitim alan öğrencilerin zengin bir kelime hazinesine sahip olduklarını söylemiştir. Bu görüşlerle ilgili alıntılar şu şekildedir: *'Kelime hazineleri daha geniş oluyor.'*(44, K).

Öğretmenlerden 11'i (%14,6) okul öncesi eğitim alan öğrencinin okumayı öğrenme sürecinde zorluk yaşamadığını söylemiştir. Bu görüşlerle ilgili alıntılar şu şekildedir: *'(...) Okul öncesi eğitim alan çocuk kendini daha rahat ifade ettiğinden birçok harf ve sayıyla iç içe olduğundan daha rahat kavramaktadır.'* (62, K). Araştırmada görüş bildiren öğretmenlerden 8'i (%10,6) okul öncesi eğitim alan öğrencinin okumayı öğrenme sürecinde daha başarılı olduğunu belirtmiştir. Bu görüşlerle ilgili alıntı şu şekildedir: *'(...) Okumayı öğrenme sürecinde de okul öncesi eğitim almış öğrenciler daha başarılıdır.'* (52, E).

Bunun yanında araştırmaya katılan 13 (%17) öğretmen okul öncesi eğitim alan ve almayan öğrenciler arasında okumayı öğrenme sürecinde fark olmadığını belirtmişlerdir. *'(...) Okumayı öğrenme sürecinde eğitim alan ile almayan arasında bence fark yok. Çünkü okumayı öğrenmek için O. Ö. E. eğitim şart değil. O. Ö. E olmadan da okuma öğreniliyor. Çünkü günümüzde etrafta onu etkileyen araçlar sayesinde bu olabiliyor (bilgisayar klavyesi gibi).'*' (3, K). *'(...) Fark görmedim. Bu biraz da öğrencilerin algısıyla ilgiliydi.'* (35,K).

Tablo 4.23 incelendiğinde araştırmada görüş bildiren öğretmenlerin çoğunluğu okul öncesi eğitim alan öğrencilerin okumayı öğrenme sürecinde sesleri tanıdıkları için daha önce ve kolay bir şekilde okumaya geçişi gerçekleştirdiklerini belirttiği görülmektedir. Diğer taraftan katılımcılara göre bu öğrencilerin zengin bir kelime hazinesine sahip oldukları tespit edilirken O.Ö.E. almayan öğrencilerin ise okumayı geç öğrendikleri de belirtilmiştir. Araştırmada elde edilen bir başka bulgu ise her iki öğrenci grubunun okumayı öğrenmede benzer özellikler gösterdiğiidir. Bu durumda iki farklı görüş ortaya çıkabilir; ya O.Ö.E. alan öğrenciler nitelikli bir şekilde ilk okuma yazmaya hazırlık eğitimi almamakta ya da O.Ö.E. almayan öğrenciler ilkokulda yapılan çalışmalarda aradaki farkı bir şekilde kapatabilmektedir. Bu noktada MEB'in okul öncesi eğitim programlarının ilk okuma yazma eğitimine hazırlık açısından sorgulanması gerekliliği ortaya çıkmaktadır. Elde edilen veriler ışığında okul öncesi eğitimi alan çocukların okumayı öğrenme sürecinde daha başarılı oldukları

söylenbilir. 'Dikkat süresi ve çalışma alışkanlığı' koduna ilişkin olarak öğretmen görüşleri Tablo 4.24'te sunulmaktadır.

Tablo 4.24: 'Okumayı Öğrenme Sürecine Etkileri' Teması Kapsamındaki 'Dikkat Süresi Ve Çalışma Alışkanlığı' Koduna İlişkin Olarak Öğretmen Görüşleri

Öğretmen Görüşleri	f	%
O.Ö. E. alan öğrencilerin etkinliklerdeki dikkat süresi daha uzun olmaktadır.	3	4
O. Ö. E. alan öğrenci derse daha iyi odaklanmaktadır.	1	1,3
O. Ö. E. alan öğrenci planlı/düzenli çalışmaktadır.	2	2,6
O. Ö. E. alan öğrenci zamanı verimli kullanmaktadır.	1	1,3
O. Ö. E. almayan öğrencinin etkinliklerdeki dikkat süresi kısa olmaktadır.	1	1,3
TOPLAM	8	10,5

Tablo 4.24'e bakıldığında araştırmaya katılan öğretmenlerin 3'ü (%4) okul öncesi eğitim alan öğrencilerin ilk okuma yazma sürecinde yer verilen etkinlikleri yapmada dikkat sürelerinin daha uzun olduğunu ve etkinliğe daha iyi odaklanabildiklerini belirtmişlerdir. Bu görüşlere ilişkin alıntılar şu şekildedir: '(...) Okumayı öğrenmede çocuklar daha dikkatli olduklarından dolayı kavrama düzeyleri de yüksek olmaktadır.' (68, E).

Görüş bildiren katılımcılar okul öncesi eğitim alan öğrencilerin zamanı verimli kullandıklarını, düzenli ve planlı çalıştıklarını ve dikkat sürelerinin okul öncesi eğitim almayan öğrencilere göre daha uzun olduğunu belirtmiştir. Elde edilen veriler ışığında okul öncesi eğitim alan öğrencilerin ders sırasında ortaya koydukları dikkat süresinin olması gereken düzeyde olduğu söylenebilir. Diğer taraftan bu öğrenciler dikkat süresine de bağlı olarak düzenli ve planlı çalışma alışkanlığına da sahiptir. O.Ö.E. alan öğrencilerin bu kurumlarda yapmış olduğu çalışmalar onların dikkat sürelerini ve ders çalışma alışkanlıklarını olumlu yönde etkilemektedir.

'Görselleri sıralama ve yorumlama becerisi' koduna ilişkin öğretmen görüşleri tablo 4.25'de sunulmaktadır.

Tablo 4.25: 'Okumayı Öğrenme Sürecine Etkileri' Teması Kapsamındaki 'Görselleri Sıralama ve Yorumlama Becerisi' Koduna İlişkin Olarak Öğretmen Görüşleri

Öğretmen Görüşleri	f	%
O.Ö.E. alan öğrenci görselleri yorumlamada başarılı olmaktadır.	37	49
O.Ö.E. alan öğrencinin hayal gücü daha güçlü olmaktadır.	3	4
O.Ö.E. alan öğrenciler yorum yapmada daha başarılı olmaktadır	4	5
O.Ö.E. alan öğrenci daha yaratıcı olmaktadır.	4	5
O.Ö.E. almayan öğrencilerin görselleri yorumlamada kullandıkları kelimeler sınırlı olmaktadır.	4	5
O.Ö.E. alan ve almayan öğrenciler arasında görsel okuma becerisine sahip olmada belirgin farklar bulunmamaktadır.	8	10,6
O.Ö.E. alan öğrenci görselleri sıraya koyabilmektedir.	2	2,6
O.Ö.E. alan öğrenci görselde yer alan ayrıntıları fark etmede daha başarılı olmaktadır.	11	14,8
O.Ö.E. almayan öğrenci görseller arası bağlantı kuramamaktadır.	2	2,6
TOPLAM	75	100

Tablo 4.25 incelendiğinde ve alıntılarının geneline bakıldığında araştırmada görüş bildiren katılımcılardan 37'si (%49) okul öncesi eğitim alan öğrencilerin görsel okuma ve yorumlama becerilerinin daha başarılı olduğunu belirtmiştir. Öğretmenlerin bu görüşleriyle ilgili alıntılarında bazıları şu şekildedir: '(...) Görsel okumada okul öncesi eğitim alanlar daha başarılıdır.' (40, K). '(...) Okul öncesi eğitim alanlar ne yapacağını bildiği için diğerlerine göre daha dikkatli oluyor. Görsel okumayı daha iyi yapıyorlar.' (51, K). '(...) Okul öncesi eğitim alan öğrenciler görsel nesnelere daha fazla tanıyorlar. Böylece görsel okuma düzeyleri iyi oluyor.' (61, E).

Araştırmaya katılan öğretmenlerden 3'ü (%4) okul öncesi eğitim alan öğrencilerin görsel okuma çalışmalarına alışkın olmaları sebebiyle gelişmiş bir hayal gücüne sahip olduklarını söylemiştir. Öğretmenlerin bu konudaki görüşlerini belirten alıntılardan bazıları şöyledir: '(...) Kurulan cümleler ve hayal gücü gelişmiş oluyor.' (49, K). '(...) Hayal güçleri geniş olduğu için çok farklı yorumlar çıkabiliyor.' (14, K).

Görüş bildiren öğretmenlerden 4'ü (%5) öğrencilerin görsel okuma etkinliklerinde çok daha yaratıcı yorumlamalar yapabildiklerini dile getirmişlerdir. Öğretmenlerin bu görüşleri ile ilgili alıntılar şu şekildedir: '(...) Fikirleri daha orijinal, daha yaratıcıydı.' (15, K). Öğretmenlerden 8'i (%10,6) okul öncesi eğitim alan ve almayan öğrenciler arasında görsel okuma becerilerine yönelik fark olmadığını belirtirken ilgili alıntılar şu şekildedir: '(...) Görsel okuma düzeylerinde çok farklılık olduğu kanaatinde değilim.' (2, K). '(...) Pek farklılık yok.' (22, E).

Öğretmenlerden 11'i (%14,6) okul öncesi eğitim alan öğrencilerin görsel okuma çalışmalarında ayrıntılara daha çok dikkat ettiklerini dile getirmiştir. Öğretmenlerin bu görüşleriyle ilgili alıntılardan bazıları şu şekildedir: '(...) *Ayrıntıların farkında olmakta ve yorumları daha iyi olmaktadır.*' (7, K). '(...) *Okul öncesi eğitim alan çocuk görsel okumada ayrıntıya dikkat etmektedir. Resimleri daha iyi yorumlamaktadır.*' (13, K). '(...) *Cümleleri daha doğru kuruyor ve ayrıntıları daha iyi fark edebiliyor.*' (35, K). Katılımcılardan 2 kişi (%2,6) okul öncesi eğitim alan öğrencinin görselleri sıraya koyabildiğini belirtmiş. Konu ile ilgili alıntı şu şekildedir: '(...) *Okul öncesi eğitim alan öğrencilerin olayları oluş sırasına göre anlatmaları, resimleri yorumlamaları gayet iyi olmaktadır.*' (1, E).

Tablo 4.25 incelendiğinde görüş bildiren öğretmenler okul öncesi eğitim alan öğrencilerin görselleri sıraya koyabildiklerini, görseller arasında bağlantı kurabildiklerini belirtmiştir. Katılımcıların görüşlerine göre okul öncesi eğitim alan öğrencilerin daha yaratıcı olduklarını, gelişmiş bir hayal gücüne sahip olduklarını belirtmiştir. Okul öncesi eğitim almayan öğrencilerin ise görsel yorumlamada çok sınırlı kelimeler kullandıkları belirlenmiştir. Elde edilen verilere bakıldığında okul öncesi eğitim alan öğrenci görselleri okuma ve yorumlamada okul öncesi eğitim almayan öğrenciye göre daha başarılıdır. Okul öncesi eğitim kurumlarında yapılan görsel okuma ve görsel sunu çalışmaları öğrencilerin bu konudaki becerilerinin gelişmesini olumlu yönde etkilemektedir.

'Yazmayı öğrenme sürecine etkileri' temasının ortaya çıkmasını sağlayan kodlar ise şunlardır: 'Küçük kas gelişimi', 'Yazı yazma becerisi'. 'Küçük kas gelişimi' koduna ilişkin olarak öğretmen görüşleri Tablo 4.26'da sunulmaktadır.

Tablo 4.26: 'Yazmayı Öğrenme Sürecine Etkileri' Teması Kapsamındaki 'Küçük Kas Gelişimi' Koduna İlişkin Olarak Öğretmen Görüşleri

Öğretmen Görüşleri	f	%
O. Ö. E. alan öğrenciler kalem doğru tutma becerisine sahip olmaktadır.	23	30,6
O. Ö. E. alan öğrencinin küçük kas gelişimi yazı yazma becerisinin kazanılması için yeterli düzeyde olmaktadır.	22	29
O. Ö. E. alan öğrencinin el-göz koordinasyonu gelişmiş olmaktadır.	2	2,6
O. Ö. E. almayan öğrenci kalem yanlış tutmaktadır.	5	6,6
O. Ö. E. almayan öğrencinin küçük kas gelişimi yazı yazma becerisinin kazanılması için yeterli değildir.	2	2,6
TOPLAM	54	72

Tablo 4.26'ya bakıldığında araştırmaya katılan öğretmenlerden 23 kişi (%30,6) okul öncesi eğitim alan öğrencilerin yazmayı öğrenme sürecinde doğru kalem tutma becerisini gösterdiklerini belirtmiştir. Öğretmenlerin bu konudaki görüşlerini belirten alıntılardan bazıları şöyledir: *'(...) Okul öncesi eğitim alan öğrenci kalem tutma becerisine sahip oluyor.'* (61, K). *'(...) Okul öncesi eğitim almış öğrencilerin el kasları daha iyi gelişmiş olduğu için kalem tutmada da daha iyiler.'* (65, K).

Katılımcılardan 22'si (%29) okul öncesi eğitim alan öğrencilerin küçük kas gelişiminin yazma becerisi için yeterli olduğunu belirtmiştir. Öğretmenlerin bu görüşleriyle ilgili alıntılardan bazıları şu şekildedir: *'(...) Ana sınıfındaki el beceri alıştırmaları ince motor becerilerini 1 yıl boyunca geliştirdiği için bu fark belirgin bir şekilde ortaya çıkıyor.'*(4, K). *'(...) Yazmayı öğrenme sürecinde ciddi bir fark oluşuyor. Çünkü okul öncesine giden çocukların kas gelişimi daha iyi oluyor.'* (5, K). *'(...) Kaslar geliştiği için çabuk yorulmuyorlar.'*(35, K).

Görüş bildiren öğretmenlerden 5'i (%6,6) okul öncesi eğitim almayan öğrencilerin kalemi doğru tutma davranışı sergileyemediklerini belirtmişlerdir. Öğretmenlerin bu görüşlerini belirten ilgili alıntılar şu şekildedir: *'(...) Eğitim almayan öğrencinin kalem tutuşu ve yazısı bozuk olur, yavaş yazar, geç öğrenir.'* (20, K). *'(...)Okul öncesi eğitim almayanlar ise (eğer bir de aile eğitimsiz ise) yazmada çok güçlük çekmektedir. Uzun bir süre kalem tutmaya ve yazılarını düzeltmeye ayrılmakta olup bu da kazanımlarının gecikmesine neden olmaktadır.'* (60, E).

Tablo 4.26'dan hareketle alıntılarının geneline bakıldığında öğretmenler okul öncesi eğitim alan öğrencilerin yazmayı öğrenme sürecinde doğru kalem tuttuklarını, küçük kas gelişimlerinin yeterli düzeyde olduğunu ve el-göz koordinasyonunu sağlayabildiklerini belirtmişlerdir. Elde edilen verilere göre okul öncesi eğitim alan öğrencilerin yazı yazma becerisini kısa sürede kazandıkları ve daha başarılı oldukları belirlenmiştir. Öğrencilerin okul öncesi eğitim kurumlarında yapmış oldukları boyama ya da kalem kullanmaya yönelik çalışmalar onların birinci sınıfta beklenen düzeye ulaşmasında önemli ölçüde etki etmektedir.

‘Yazı yazma becerisi’ koduna ilişkin olarak öğretmen görüşleri Tablo 4.27’de sunulmaktadır.

Tablo 4.27: ‘Yazmayı Öğrenme Sürecine Etkileri’ Teması Kapsamındaki ‘Yazı Yazma Becerisi’ Koduna İlişkin Olarak Öğretmen Görüşleri

Öğretmen Görüşleri	f	%
O. Ö. E. alan öğrenci harf bağlantılarını doğru yapmaktadır.	4	5
O.Ö.E alan öğrenci harfleri yazılış yönlerine uygun bir şekilde yapmaktadır.	2	2,6
O.Ö.E. alan öğrenci yazı yazmayı kolay/çabuk öğrenmektedir.	17	22,6
O.Ö.E almayan öğrenci yazmayı geç öğrenmektedir.	1	1,3
O.Ö.E almayan öğrenci yavaş yazmaktadır.	2	2,6
O.Ö.E. almayan öğrenci harfleri yazılış yönlerine uygun bir şekilde yapamamaktadır.	2	2,6
O.Ö.E. alan öğrenci yazmaya daha istekli olmaktadır.	2	2,6
O.Ö.E. almayan öğrenci yazmaya karşı isteksiz olmaktadır.	2	2,6
O.Ö.E. alan öğrenci yazmayı öğrenmede daha başarılı olmaktadır.	2	2,6
O.Ö.E. alan öğrenciler yazıları daha düzgün yazmaktadır.	8	10,6
O.Ö.E. almayan öğrencinin yazısı bozuk olmaktadır.	2	2,6
O. Ö. E. alan öğrenciler daha düzenli defter tutmaktadır.	7	9
O.Ö.E. alan ve almayan öğrenciler arasında yazı yazma becerisini kazanma sürecinde belirgin bir fark olmaktadır.	2	2,6
TOPLAM	53	70,6

Tablo 4.27’ye bakıldığında katılımcılardan 4’ü (%5) yazmayı öğrenme sürecinde okul öncesi eğitim alan öğrencilerin harf bağlantılarını doğru yaptıklarını belirtmişlerdir. Öğretmenlerin bu görüşleriyle ilgili alıntılardan bazıları şu şekildedir: ‘(...) Okul öncesi eğitim alan öğrencinin yazıları ve çalışmaları düzenlidir, harf bağlantılarını iyi yapar, çizgileri ve şekilleri iyi çizer.’ (59, E).

Araştırmaya katılan öğretmenlerden 2’si (%2,6) okul öncesi eğitim alan öğrencilerin harflerin yazılış yönlerini bildiklerini, yazı yazmaya daha istekli olduklarını ve yazmayı öğrenmede daha başarılı olduklarını söylemişlerdir. Bu görüşlere ilişkin alıntılar şu şekildedir: ‘(...) Kalem tutma, defter kullanma, harflerin yazılış yönleri ve boylarını doğru yapma okul öncesi eğitim alan öğrencilerde olumludur.’ (1, E). ‘(...)Harflerin yazılış yönünde önceden bilgileri oldukları için eğitim alanlar daha iyidir.’ (15, K).

Öğretmenlerden 17’si (%22,6) okul öncesi eğitim alan öğrencilerin yazı yazmayı daha çabuk ve kolay öğrendiklerini belirtmişlerdir. Bu görüşlere ilişkin alıntılar şu şekildedir: ‘(...) Kalem tutmayı, resim yapmayı, geometrik şekilleri ve çizgi çalışmalarını okul öncesinde öğrendikleri için yazmayı daha kolay öğrenebilirler.’ (7, K). ‘(...) Okul öncesi eğitim alan öğrenci yazmaya daha çabuk geçmektedir.’ (8, E).

Öğretmenlerden 8'i (%10,6) okul öncesi eğitim alan öğrencilerin yazılarının daha düzgün ve doğru olduğunu belirtmişlerdir. Bu görüşlere ilişkin alıntılar şu şekildedir: *'(...) Yazmayı öğrenmede ise eğitimi alanlar daha düzenli defter tutma, yazma becerisine ulaşıyor.'* (2, K). *'(...) Harfler ve defter kullanımı daha düzgün oluyor.'* (4, E). Görüş bildiren öğretmenlerden 7'si (%9) öğrencilerin yazmayı öğrenme sürecinde defterlerini düzenli kullandıklarını söylemişlerdir. İlgili alıntılar şu şekildedir: *'(...) Eğitim alan öğrencilerde defter kullanımı daha verimli ve düzenli olmaktadır.'* (38, E).

Katılımcılardan 2'si (%2,6) ise okul öncesi eğitim almayan öğrencinin harflerin yazılış yönlerini doğru bir şekilde yapamadığı ve yavaş yazdığı için yazmaya karşı isteksiz olduğunu dile getirmişlerdir. Görüşlere ilişkin alıntılar şöyledir: *'(...) O. Ö. E. almayan öğrenci kontrol altında tutulmadığında harflerin yazılış yönlerinde hata yapabiliyor.'* (44, K). Araştırmaya katılan öğretmenlerden 2'si (%2,6) okul öncesi eğitim alan öğrenciler ile almayan öğrenciler arasında yazma sürecinde belirgin bir fark görmediklerini belirtmiştir. Bu görüşlere ilişkin alıntılar şu şekildedir: *'(...) Aile bilinçli olduktan sonra fark etmediğini düşünüyorum.'* (57, E).

Tablo 4.27'den hareketle alıntılarının geneline bakıldığında araştırmada görüş bildiren öğretmenler okul öncesi eğitim alan öğrencilerin yazmayı öğrenme sürecinde istekli olduklarını, yazı yazmayı çabuk öğrendiklerini, defter kullanımında düzenli olduğunu, harflerin bağlantılarını doğru yaptıklarını belirtmiştir. Bu beceriler güzel yazı yazma alışkanlığının gelişmesinde de temel özellikler olarak görülmektedir. Okul öncesi eğitim öğrencilerin güzel yazı yazma alışkanlığının gelişmesinde etkili bir faktör gibi görülebilir. Elde edilen verilere göre okul öncesi eğitim alan öğrenciler ilk okuma yazma sürecinde harfleri doğru, çabuk ve düzenli yazarlar.

'Gelişim düzeylerine ilişkin beklentiler' temasının ortaya çıkmasını sağlayan kodlar ise şunlardır: 'Fiziksel gelişim', 'Zihinsel gelişim', 'Sosyal gelişim', 'Duyuşsal gelişim'.

'Fiziksel gelişim' koduna ilişkin olarak öğretmen görüşleri Tablo 4.28'de sunulmaktadır.

Tablo 4.28: "Gelişim Düzeylerine İlişkin Beklentiler" Teması Kapsamındaki 'Fiziksel Gelişim' Koduna İlişkin Olarak Öğretmen Görüşleri

Öğretmen Görüşleri	F	%
O. Ö. E. alan öğrenci küçük kas gelişimini tamamlanmış olmaktadır.	26	34.6
O. Ö. E. alan öğrenci kesme, yapıştırma, boyama gibi etkinlikleri zorlanmadan yapabilmektedir.	5	6.6
O. Ö. E. alan öğrencinin el-göz koordinasyonu gelişmiş olmaktadır.	5	6.6
O. Ö. E. alan öğrenci doğru kalem tutma becerisine sahip olmaktadır.	41	54.6
TOPLAM	77	102.6

Tablo 4.28'e bakıldığında araştırmaya katılan öğretmenlerden 26'sı (%34.6) okul öncesi eğitim alan öğrencilerin ilkokula başladıklarında küçük kas gelişimini tamamlamış olmalarını beklediklerini dile getirmişlerdir. Öğretmenlerin bu konudaki görüşlerini belirten alıntılardan bazıları şöyledir: '(...) *Küçük kaslarının gelişmiş olması gerekir.*' (13, K). '(...) *Küçük kaslarının gelişmiş, iyi olması gerekir. Okul öncesinde oynatılan oyun hamurlarının çok faydası bulunmaktadır.*' (15, K). '(...) *Küçük kas gelişimi maksimum düzeyde olmalıdır.*' (64, E).

Öğretmenlerden 5'i (%6.6) okul öncesi eğitim alan çocukların kesme, boyama, yapıştırma, makas kullanma gibi etkinlikleri zorlanmadan yapmasını istemektedir. Bu görüşe yönelik alıntılar şu şekildedir: '(...) *El kaslarının gelişmiş olmasını, kesme yapıştırma gibi becerileri kendi kendine yapabilmesini bekliyorum.*' (3, K). '(...) *1.Sınıfa başlayan O. Ö. E. almış öğrencilerin makası iyi kullanma, kesme, boyama çalışmalarının, kalem tutma ve yazma becerilerinin çok çok iyi olmasını beklerim.*' (25, K).

Araştırmaya katılan öğretmenlerden 5'i (%6.6) okul öncesi eğitim alan öğrencinin el-göz koordinasyonunun gelişmiş olması gerektiğini söylemiştir. Bu görüşe yönelik alıntılardan bazıları şöyledir: '(...) *Okuma yazma çalışmaları için gerekli el kasları ve göz koordinasyonunun gelişmiş olması.*' (54, K). Katılımcılardan 41 kişi (%54.6) okul öncesi eğitim alan öğrencilerin doğru kalem tutma becerisine sahip olarak 1. sınıfa başlamaları gerekliliğini dile getirmiştir. Bu görüşlere yönelik alıntılar şu şekildedir: '(...) *Kalem tutma becerisini kazanmış olmasını beklerim.*' (11, K). '(...) *Kalem tutmasını bilmesi gerekiyor. Resimde çocuk yapmayı, bulut, ağaç gibi şeyleri yapmayı bilmesi gerekiyor.*' (14, K). '(...) *Parmak kasları gelişmiş olsun, kalemi doğru tutsun.*' (32, E).

Araştırmaya katılan öğretmenlerin tümü (%100) okul öncesi eğitimin öğrencinin bedensel gelişimini desteklemesi gerektiğini düşünmektedir. Alıntılarının geneline bakıldığında araştırmada görüş bildiren öğretmenler okul öncesi eğitim alan öğrencilerin 1. sınıfa başladıklarında küçük kas gelişimlerini tamamlamış olmasını; doğru kalem tutma becerisine sahip olmasını; kesme, boyama, yapıştırma, çizgilerin üzerinden gitme gibi etkinlikleri kolayca yapabilmesini, okuma yazma çalışmalarında gerekli el-göz koordinasyonuna sahip olması gerektiğini beklemektedir. Elde edilen verilere göre öğretmenler okul öncesi eğitim alan öğrencilerin ilk okuma yazma çalışmaları için gerekli olan psikomotor becerileri geliştirmiş olarak okula gelmelerini istemektedir.

‘Zihinsel gelişim’ koduna ilişkin olarak öğretmen görüşleri Tablo 4.29’de sunulmaktadır.

Tablo 4.29:“Gelişim Düzeylerine İlişkin Beklentiler’ Teması Kapsamındaki ‘Zihinsel Gelişim’ Koduna İlişkin Olarak Öğretmen Görüşleri

Öğretmen Görüşleri	F	%
O. Ö. E. alan öğrenci rakamları tanımaktadır.	15	20
O. Ö. E. alan öğrenci rakamları doğru bir şekilde yazabilmektedir.	15	20
O. Ö. E. alan öğrenci ritmik sayma yapabilmektedir.	5	6.6
O. Ö. E. alan öğrenci basit toplama ve çıkarma işlemlerini yapabilmektedir.	2	2.6
O. Ö. E. alan öğrenci renklerin isimlerini bilmektedir.	10	13
O. Ö. E. alan öğrenci yer-yön kavramlarını bilmektedir.	2	2.6
O. Ö. E. alan öğrenci görselleri okuma, anlama ve yorumlama becerisine sahip olmaktadır.	9	12
O. Ö. E. alan öğrencinin dikkat süresi gelişmiş olmaktadır.	4	5
O. Ö. E. alan öğrenci sesleri tanımalı ve harflerin yazılış yönlerini bilmektedir.	3	4
TOPLAM	50	% 66.6

Tablo 4.29’a bakıldığında araştırmaya katılan öğretmenlerden 15’i (%20) okul öncesi eğitim alan öğrencilerin ilkokula başladıklarında rakamları tanımlarını ve yazabilmelerini beklediklerini dile getirmişlerdir. Öğretmenlerin bu konudaki görüşlerini belirten alıntılardan bazıları şöyledir: ‘(...) 1’den 10’a kadar sayıların yazılışını ve okunuşunu kesinlikle bilmesi gerekiyor’ (14, K). ‘(...) Sayıları tanımasını ve rakamları doğru yazmasını beklerim’ (33, E). ‘(...) Sayıların yazılışını (0-9 arası) doğru olarak bilmesini beklerim’ (36, E).

Öğretmenlerden 5’i (%6.6) okul öncesi eğitim alan çocukların ritmik sayma yapabilmesini istemektedir. Bu görüşe yönelik alıntılar şu şekildedir: ‘(...) Sayı bilgisine sahip, ileriye ve geriye ritmik sayma yapabilen bir çocuk olsa harika olur’ (56, E). ‘(...)

1'den 100'e kadar sayabilmeli' (7, K). Araştırmaya katılan öğretmenlerden 2'si (%2.6) okul öncesi eğitim alan öğrencinin basit toplama çıkarma işlemlerini yapmasını istemiştir. Bu görüşe yönelik olarak şu alıntı sunulabilir: *'(...) Basit toplama, çıkarma işlemini yapabilmeliler'* (67, E).

Katılımcılardan 10'u (%13) okul öncesi eğitim alan öğrencilerin renkleri bilmesi gerektiğini belirtmiştir. Bu görüşlere yönelik alıntılar şu şekildedir: *'(...) O.Ö.E almış öğrencilerin renkleri bilmesi gerektiğini düşünüyorum.'* (62, K). *'(...) O. Ö. E alan öğrencilerin renkleri tanınması oldukça iyi. Bu sayede çizgi ve boya çalışmalarında daha nitelikli bir şekilde yürütülebiliyor.'* (71, K).

Öğretmenlerden 9'u (%12) okul öncesi eğitim alan öğrencilerin görselleri okuma, anlama ve yorumlama becerisine sahip olmaları gerektiğini dile getirmişlerdir. Bu görüşlere yönelik alıntılar şu şekildedir: *'(...) Görsel okuma becerilerinin diğer öğrencilere oranla daha da gelişmiş olmasını beklerim.'* (21, E). *'(...) Görsel okuma becerilerine sahip olmasını beklerim.'* (28, E). Görüş bildiren öğretmenlerden 4'ü (%5) okul öncesi eğitim alan öğrencilerin ilk okuma yazma öğretimi çalışmalarında gereken dikkat süresine sahip olması gerektiğini ifade etmiştir. Bu görüşlere yönelik alıntılar şu şekildedir: *'(...) Dikkatini daha uzun sürede ve daha kolay toplayabilen kişiler olmasını isterim'* (17, K). Araştırmaya katılan öğretmenlerden 3'ü (%4) okul öncesi eğitim alan öğrencilerin 1. sınıfa başladıklarında sesleri tanımaları ve harflerin yazılışlarını bilmeleri gerektiğini söylemişlerdir. Bu görüşlere yönelik alıntılar şu şekildedir: *'(...) Anasınıfının sonlarında harflerin yazımı gösterilmelidir.'* (22, E).

Tablo 4.29'da yer alan veriler ve alıntılara bakıldığında araştırmaya katılan 50 öğretmen (%66) okul öncesi eğitim alan öğrencilerin 1. sınıfa başladıklarında renkleri, rakamları bilmelerini; ritmik sayma yapabilmelerini; yer-yön kavramalarını bilmelerini; görsel okuma becerilerine sahip olmaları gerektiğini düşünmektedir. Elde edilen verilere göre okul öncesi eğitim ilk okuma yazma çalışmaları için bireyin sahip olması gereken harf bilgisi, rakam bilgisi, renk bilgisi, görsel okuma becerisi kazandırma konusunda zihinsel becerileri destekler nitelikte olmalıdır.

‘Sosyal gelişim’ koduna ilişkin olarak öğretmen görüşleri Tablo 4.30’da sunulmaktadır.

Tablo 4.30:“Gelişim Düzeylerine İlişkin Beklentiler’ Teması Kapsamındaki ‘Sosyal Gelişim’ Koduna İlişkin Olarak Öğretmen Görüşleri

Öğretmen Görüşleri	f	%
O. Ö. E. alan öğrenci okul fobisi yaşamamaktadır.	5	6.6
O. Ö. E. alan öğrenci okul ve sınıf kurallarını bilmektedir.	27	36
O. Ö. E. alan öğrenci yardımsever ve paylaşımcı olmaktadır.	7	9
O. Ö. E. alan öğrenci grup çalışmalarında sorun yaşamamaktadır.	4	5
O. Ö. E. alan öğrenci arkadaşlık ilişkilerinde sorun yaşamamaktadır.	4	5
O. Ö. E. alan öğrenci öğretmen-öğrenci ilişkisi hakkında bilgi sahibi olmaktadır.	2	2.6
TOPLAM	45	% 60

Tablo 4.30’a bakıldığında araştırmaya katılan öğretmenlerden 5’i (%6.6) okul öncesi eğitim alan öğrencilerin ilkokula başladıklarında okul korkusu yaşamamaları gerektiğini belirtmiştir. Öğretmenlerin bu konudaki görüşlerini belirten alıntılardan bazıları şöyledir: ‘(...) En azından okul korkusu olmayan...’ (13, K). ‘(...) Okul fobisini yenmiş olmasını beklerim.’ (6, E). Öğretmenlerden 27’si (%36) okul öncesi eğitim alan çocukların okul ve sınıf kurallarını bilmesi ve bu kurallara uyması gerektiğini dile getirmiştir. Bu görüşe yönelik alıntılar şu şekildedir: ‘(...) Sınıf-okul düzenine ve kurallarına uymalı.’ (30, E). ‘(...) Sınıf kurallarına ve okul kurallarına uyumlu olmasını beklerim.’ (20, K). ‘(...) Sınıf ve okul kurallarına uymayı öğrenmelerini beklerim.’ (36, E).

Araştırmaya katılan öğretmenlerden 7’si (%9) okul öncesi eğitim alan öğrencinin ilk okuma yazma sürecinde paylaşımcı ve yardımsever bir birey olmasını beklediklerini dile getirmiştir. Bu görüşe yönelik alıntılardan bazıları şöyledir: ‘(...) Bencil değil paylaşımcı olmasını isterim.’ (2, K). ‘(...) Sosyal ilişkilerde uyum, yardımseverlik ve paylaşım...’ (39, E). Katılımcılardan 4’ü (%5) okul öncesi eğitim alan öğrencilerin 1.sınıfa başladıklarında arkadaş ilişkilerinde ve grup çalışmalarında sorun yaşamamalarını istemektedir. Bu görüşe yönelik alıntılardan bazıları şu şekildedir. ‘(...) Öncelikle sınıf içinde diğer arkadaşlarıyla uyum sorunu olmamalı.’ (74, K). ‘(...)Grup çalışması yapmada ve sınıf kurallarına uymada sorumluluk yeteneğinin gelişmiş olmasını beklerim.’ (71, K).

Öğretmelerden 2’si (%2.6) okul öncesi eğitim alan öğrencinin ilk okuma yazma sürecinin başlangıcında öğretmen-öğrenci ilişkisi hakkında bilgi sahibi olmaları

gerekliliğine değinmiştir. Bu görüşe yönelik alıntılardan bazıları şu şekildedir: ‘(...) Okulu sevmesi, öğretmeniyle gerekli iletişimi kurabilmesi gereklidir.’ (54, K).

Araştırmaya katılan öğretmenlere göre okul öncesi eğitim alan öğrenciler 1. sınıfa başladıklarında okul korkusu yaşamamalı, kurallara uygun davranışlar sergilemeli, arkadaş ilişkilerinde sorun yaşamamalı ve paylaşımcı olmalıdır. Elde edilen verilere göre okul öncesi eğitim ilkokula başlayan öğrencinin sosyal ilişkilerini geliştirmesine, kural bilincini oluşmasına yardımcı olmalıdır.

‘Duyuşsal gelişim’ koduna ilişkin olarak öğretmen görüşleri Tablo 4.31’de sunulmaktadır.

Tablo 4.31: “Gelişim Düzeylerine İlişkin Beklentiler” Teması Kapsamındaki ‘Duyuşsal Gelişim’ Koduna İlişkin Olarak Öğretmen Görüşleri

Öğretmen Görüşleri	f	%
O. Ö. E. alan öğrenci kendini doğru bir şekilde ifade edebilmektedir.	18	24
O. Ö. E. alan öğrencinin özgüven duygusu gelişmiş olmaktadır.	2	2.6
TOPLAM	20	% 26.6

Tablo 4.31’e bakıldığında araştırmaya katılan öğretmenlerden 18’i (%24) okul öncesi eğitim alan öğrencilerin ilkokula başladıklarında kendilerini doğru bir şekilde ifade edebilmeleri gerektiğini dile getirmişlerdir. Öğretmenlerin bu konudaki görüşlerini belirten alıntılardan bazıları şöyledir: ‘(...) Kendini ifade etmede iyi olmalıdırlar.’ (26, K). ‘(...) Kendini ifade edebilen bireyler olmasını beklerim.’ (29, K). ‘(...) Kendini etki bir şekilde ifade etmesini beklerim.’ (55, E). Katılımcılardan 2’si (%2.6) okul öncesi eğitim alan öğrencinin 1. sınıfa başladığında özgüven duygusunun gelişmiş olması gerektiğini belirtmiştir. Bu görüşe yönelik alıntılardan bazıları şu şekildedir. ‘(...) Kendine güveninin artmış olmasını beklerim.’ (6, E).

Ayrıca araştırmaya katılan 8 (%10.6) öğretmen okul öncesi eğitim alan öğrencilerin öz bakım becerilerine sahip olarak, 4’ü (%5) ise ders araç gereçlerini kullanmayı bilerek ilkokula başlamaları gerektiğini söylemişlerdir. Öğretmenlerin bu konudaki görüşlerini belirten alıntılardan bazıları şöyledir: ‘(...) Temel gereksinimlerini kendisinin karşılayabilmesini beklerim.’ (73, K). ‘(...) Öğrenci gereksinimleri konusunda kendi kendine yetmeli ve bunu öğrenerek birinci sınıfa başlamalıdır.’ (74, K). ‘(...)1. Sınıfa başlayan öğrencilerde kalem tutma, defter kullanma, ders araç gereçlerini yerinde kullanma, kağıt kesme gibi becerilere sahip olmasını beklerim. (1, E). Araştırmaya katılan 20 öğretmene (%26) göre okul öncesi eğitim alan öğrenciler

kendilerini doğru bir şekilde ifade edebilmeli ve özgüven duygusuna sahip olmalıdır. Elde edilen verilere göre okul öncesi eğitim, bireyin özgüven duygusunu geliştirmeli ve kendini ifade etme becerisini destekler nitelikte olmalıdır.

‘Ebeveyn-Öğrenci ilişkisine etkileri’ temasının ortaya çıkmasını sağlayan kodlar ise şunlardır: ‘Ebeveynlerin yaklaşımlarındaki farklılıklar’, ‘Öğrenci-Ebeveyn ilişkisinin sürece yansımaları’, ‘Ebeveynlerin yaklaşımlarındaki farklılıklar’ koduna ilişkin olarak öğretmen görüşleri Tablo 4.32’de sunulmaktadır.

Tablo 4.32:“Ebeveyn-Öğrenci İlişkisine Etkileri’ Teması Kapsamındaki ‘Ebeveynlerin Yaklaşımındaki Farklılıklar’ Koduna İlişkin Olarak Öğretmen Görüşleri

Öğretmen Görüşleri	f	%
O. Ö. E. alan öğrencinin ebeveyni okul kültürü konusunda tecrübe sahibi olmaktadır.	5	6.6
O. Ö. E. alan öğrencinin ebeveyni ilkokuma yazma sürecine ilgili olmaktadır.	4	5
O. Ö. E. almayan öğrencinin ebeveyni ilk okuma yazma sürecinde tedirgin olmaktadır.	5	6.6
O. Ö. E. almayan öğrencinin ebeveyni ilk okuma yazma sürecinde fazla çaba sarf etmektedir.	6	8
O. Ö. E. alan öğrenci ile ebeveynler sağlıklı bir ilk okuma yazma süreci geçirmektedirler.	20	26.6
TOPLAM	40	% 53

Tablo 4.32’ye bakıldığında araştırmaya katılan öğretmenlerden 5’i (%6.6) okul öncesi eğitim alan öğrenci ebeveynlerinin okul kültürü konusunda bilgi ve tecrübe sahibi olduklarını dile getirmişlerdir. Öğretmenlerin bu konudaki görüşlerini belirten alıntılardan bazıları şöyledir: ‘(...) O. Ö. E. alan ebeveynler okul ilişkilerinde daha tecrübelidirler. Bu da okuma yazma sürecine olumlu katkılar sağlamaktadır.’ (8, E). ‘(...) O. Ö. E. alan öğrencilerin velileri daha ilgili, dersler hakkında daha fazla bilgi sahibidir. Okuma yazma öğretimindeki yöntemlerden ve çalışmalarından haberdardır.’ (15, K). ‘(...)Okul öncesi eğitimi alan öğrenci velileri daha önceden sınıf ortamı, öğretmen veli ilişkisi diğer öğrencilerin velileriyle olan ilişkilere aşinadırlar. Bu nedenle daha olumlu bir tutum sergilemektedirler. Bu tutum öğrencilerin okuma yazma sürecine olumlu yönde etki etmektedir.’ (73, K). Öğretmenlerden 4’ü (%5) okul öncesi eğitim alan öğrenci ebeveynlerinin ilk okuma yazma sürecinde daha ilgili olduklarını belirtmiştir. Bu görüşe yönelik alıntılardan bir tanesi şu şekildedir: ‘(...) O. Ö. E. alan öğrenci velisi daha ilgili oluyor.’ (18, E).

Araştırmaya katılan öğretmenlerden 5’i (%6.6) okul öncesi eğitim almayan öğrenci ebeveyninin ilk okuma yazma sürecinde tedirgin olduğunu dile getirmiştir. Bu

görüŖe yönelik alıntılardan bazıları Ŗöyledir: ‘(...) Hem öğrenci hem veli (O. Ö. E. almamıŖ) daha panik oluyor. Motivasyonu düşük oluyor.’ (50, K). ‘(...) Çocukları anaokuluna gitmemiŖ veliler biraz daha tedirgin oluyor. Çocuklarının okula alıŖması, okuma yazma öğrenmeye adapte olması gibi bazı durumlar bu tür veliler yüzünden gecikebiliyor. Okul öncesi eğitim aslında velileri de okula hazırlıyor diyebiliriz.’ (56, E). Katılımcılardan 6’sı (%8) okul öncesi eğitim alan öğrencilerin ebeveynlerinin ilk okuma yazma sürecinde fazla çaba sarf ettiklerini belirtmiŖlerdir. Bu görüşlere yönelik alıntılar Ŗu Ŗekildedir: ‘(...) O. Ö. E. almayan çocukların velisinin daha çok uğraŖıp emek verdiğini düşünüyorum. Hazır olmayan çocukların eksiklerini gidermede daha çok emek harcıyıp ilgi gösteriyorlar.’ (4, E).

Görüş bildiren öğretmenlerden 20’sine (%26.6) göre okul öncesi eğitim alan öğrenciler ile ebeveynleri sağlıklı bir ilk okuma yazma süreci geçirirler. Bu görüşlere yönelik alıntılar Ŗu Ŗekildedir: ‘(...) O. Ö. E. alan öğrenci okumaya yazmaya daha kolay geçtiği için ebeveynle karşı karşıya gelmemekte daha kaliteli ilişkiler geliŖtirmektedir.’ (13, K). ‘(...) Okul öncesine gönderen ebeveynlerin öğrencileriyle ilk okuma yazma süreci daha iyidir.’ (27, E). ‘(...) Öğrenci ve veliler arasında olumsuzluklar olmuyor.’ (28, E). AraŖtırmaya katılan 40 öğretmene (%53) göre okul öncesi eğitim alan öğrenciler ile ebeveynleri arasında sağlıklı bir ilk okuma yazma süreci yaŖanmaktadır. Okul öncesi eğitim alan öğrencilerin ebeveynleri daha ilgilidir. Okul öncesi eğitim almayan öğrencilerin ebeveynleri ise süreç içerisinde tedirgin davranıŖlar sergileyip daha fazla çaba harcamaktadır. Elde edilen verilere ıŖıđında okul öncesi eğitim ilk okuma yazma sürecinde öğrenci ve ebeveyn arasındaki ilişkiyi sağlıklı kılmakta ve sürecin sorunsuz yaŖanmasına yardımcı olmaktadır.

'Öğrenci-ebeveyn ilişkisinin sürece yansımaları' koduna ilişkin olarak öğretmen görüşleri Tablo 4.33'de sunulmaktadır.

Tablo 4.33: "Ebeveyn-Öğrenci İlişkisine Etkileri" Teması Kapsamındaki 'Öğrenci-Ebeveyn İlişkisinin Sürece Yansımaları' Koduna İlişkin Olarak Öğretmen Görüşleri

Öğretmen Görüşleri	f	%
O. Ö. E. alan öğrencinin ilk okuma yazma sürecinde ebeveyni ile sağlıklı ilişkisi öğrenciye akademik açıdan başarı sağlamaktadır.	9	12
O. Ö. E. almayan öğrencinin ilk okuma yazma sürecinde ebeveyni ile ilişkisi öğrencinin akademik başarısızlığına sebep olmaktadır.	5	6.6
O. Ö. E. almayan öğrenci ilk okuma yazma sürecinde ebeveynleri tarafından terk edilme endişesi yaşamaktadır.	3	4
O. Ö. E. almayan öğrenci okula geç adapte olmaktadır.	2	2.6
O. Ö. E. almayan öğrenci okul korkusu yaşamaktadır.	4	5
O. Ö. E. alan öğrenci ilk okuma yazma sürecinde ebeveynlerinden yardım alma ihtiyacı duymamaktadır.	4	5
O. Ö. E. alan ve almayan öğrencilerin ilk okuma yazma sürecinde ebeveynleri ile ilişki düzeyleri arasında fark olmamaktadır.	6	8
TOPLAM	33	% 44

Tablo 4.33'e bakıldığında 9 öğretmen (%12) okul öncesi eğitim alan öğrencilerinebeveynleri ile daha sağlıklı iletişim kurduğunu ve buna bağlı olarak da ilk okuma yazma öğrenme sürecinde akademik açıdan başarılı olduklarını belirtmiştir. Öğretmenlerin bu konudaki görüşlerini belirten alıntılardan bazıları şöyledir: '(...) Eğitim alanlar daha başarılı oluyor.' (36, E). '(...) O. Ö. E. alan öğrenciler kendilerini okulda olduğu gibi evde de iyi ifade ediyor. Aile ile iletişimleri daha iyi olduğu için bu da okul başarısına yansıyor.' (44, K).

Öğretmenlerden 5'ine göre (%6.6) okul öncesi eğitim almayan öğrenci ile ebeveyni arasındaki ilişki ilk okuma yazma sürecinde öğrencinin akademik açıdan başarısız olmasına sebep olmaktadır. Bu görüşe yönelik alıntılar şu şekildedir: '(...) Eğitim almamış çocuklar bazen verilenleri yapamadıklarında karın ağrısı, baş ağrısı vb. hastalıklar yaşamaktadır. Bunun başarısızlık sonucu olduğunu anlayan ebeveyn ile çocuk arasında olumsuz ilişkiler başlamaktadır.' (1, E).

Araştırmaya katılan öğretmenlerden 3'ü (%4) okul öncesi eğitim almayan öğrencinin 1. sınıfa başladığında terk edilme endişesi yaşadığını belirtmiştir. Bu görüşe yönelik alıntılardan bazıları şöyledir: '(...) Eğitim almayan çocuklarda ise okula alışma biraz sıkıntılı bir hal alıyor. Hatta annesini sınıfta bekleten bahçede bekleten çocuklarla karşılaşıyoruz. Terk edileceği düşüncesi hakim oluyor.' (2, K).

Katılımcılardan 2'si (%2.6) okul öncesi eğitim almayan öğrencilerin okula geç adapte olduğunu ifade etmektedir. Bu görüşlere yönelik alıntılar şu şekildedir: '(...) O.

Ö. E. almayan öğrenciler biraz daha geç adapte oluyor.’ (38, E). Görüş bildiren öğretmenlerden 4’ü (%5) okul öncesi eğitim almayan öğrencilerin ilk okuma yazma sürecinde kaygılı olduklarını ve okul korkusu yaşadıklarını belirtmiştir. Bu görüşlere yönelik alıntılar şu şekildedir: ‘(...) Eğitim almayanlar ise korku, kaygı içinde oldukları için bu ebeveynleri ile olan ilişkilerine olumsuz yansıyor.’ (6, E). ‘(...) O. Ö. Eğitimi almayan öğrenciler 1. Sınıfa başladıklarında korkarak geliyorlar.’ (47, K).

Araştırmaya katılan öğretmenlerden 4’ü (%5) okul öncesi eğitim alan öğrencinin ilk okuma yazma sürecinde ebeveynlerinden yardım almaya gerek duymadığını dile getirmiştir. Bu görüşlere yönelik alıntılardan biri şu şekildedir: ‘(...) Çocukların el kasları gelişmiş olduğundan okuma yazma çalışmalarında ailelerinden fazla yardım almazlar.’ (23, E). Görüş bildiren öğretmenlerden 6’sına (%8) göre okul öncesi eğitim alan ve almayan öğrencilerin ilk okuma yazma sürecinde ebeveynleri ile ilişki düzeyleri arasında fark yoktur. Bu görüşlere yönelik alıntılar şu şekildedir: ‘(...) Okuma yazma süresinde bunun çok farklı olduğunu düşünmüyorum.’ (10, K). ‘(...) Eğitim alan ve almayan öğrencilerin ebeveynleri ile ilişkilerinde çok fark görmedim.’ (25, K).

Araştırmaya katılan 33 öğretmene (%44) göre ebeveyn ve öğrenci arasında sağlıklı bir şekilde yaşanan ilişki ilk okuma yazma sürecini olumlu yönde etkilemektedir. Bu öğretmenlere göre veli ve öğrenci arasında sağlıklı bir ilişki varsa öğrenci okul fobisi yaşamamakta; kaygı düzeyi düşük olmakta; terk edilme endişesi yaşamamakta ve akademik olarak başarılı bir süreç geçirmektedir. Elde edilen veriler ışığında okul öncesi eğitim alan öğrencilerin ebeveynleri ile daha sağlıklı ilişkiler kurduğunu buna bağlı olarak da akademik açıdan daha başarılı oldukları söylenebilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

5.SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

5.1. Tartışma

Bu çalışmada, sınıf öğretmenlerinin okul öncesi eğitimin ilk okuma yazma sürecine etkisi ile ilgili görüşlerinin cinsiyet, mesleki kıdem, mezun olunan fakülte, sınıflarında öğrenim gören öğrenci sayısı ve sınıflarında öğrenim gören okul öncesi eğitim almış öğrenci sayısı bakımından karşılaştırılması amaçlanmıştır. Bu amaçla 246 sınıf öğretmenine araştırmacı tarafından geliştirilen tutum ölçeği uygulanmıştır. Elde edilen veriler analiz edildiğinde sınıf öğretmenlerinin okul öncesi eğitim *alan* ve *almayan* öğrencilerin ilk okuma yazma sürecine ilişkin görüşlerinden elde edilen aritmetik ortalama puanlarının orta ve üst düzeyde olduğu gözlenmektedir.

Sınıf öğretmenlerinin OÖE *alan* ölçeğinden aldıkları puanlarda cinsiyete göre bütün alt boyutlar için; kendini ifade etme ve yaratıcı beceriler, düşünce becerileri, dinleme ve yazma başarısı, sınıf içi uyum becerileri alt boyutlarında da anlamlı bir farklılık görülmemiştir. Katılımcıların OÖE *almayan* ölçeğinden aldıkları puanlarda cinsiyete göre bütün alt boyutlar için; okula uyum ve akademik başarı, ayrıntıları önemseme, isteklilik, olumlu benlik algısı, iletişim ve kas gelişimi alt boyutlarında farklılık görülmemiştir.

Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin OÖE *alan* ölçeğinden aldıkları puanlarda mesleki kıdemlerine göre bütün alt boyutlar için; kendini ifade etme ve yaratıcı beceriler, düşünce becerileri, dinleme ve yazma başarısı, sınıf içi uyum becerileri alt boyutlarında anlamlı bir farklılık görülmemiştir. Sınıf öğretmenlerinin OÖE *almayan* ölçeğinden aldıkları puanlarda mesleki kıdemlerine göre bütün alt boyutlarda; okula uyum ve akademik başarı, ayrıntıları önemseme, isteklilik, olumlu benlik algısı, iletişim ve kas gelişimi alt boyutlarında anlamlı bir farklılık görülmemiştir.

Sınıf öğretmenlerinin OÖE *alan* ölçeğinden aldıkları puanlarda mezun olduğu fakülteye göre bütün alt boyutlar için; kendini ifade etme ve yaratıcı beceriler, düşünce becerileri, dinleme ve yazma başarısı, sınıf içi uyum becerileri alt boyutlarında da anlamlı bir farklılık görülmemiştir. Katılımcıların OÖE *almayan* ölçeğinden aldıkları puanlarda mezun olduğu fakülteye göre bütün alt boyutlar için; okula uyum ve akademik başarı, ayrıntıları önemseme, isteklilik, olumlu benlik algısı, iletişim ve kas gelişimi alt boyutlarında da farklılık görülmemiştir. Erden ve Altun'un (2014) yapmış

oldukları çalışmada sınıf öğretmenlerinin okul öncesi eğitim hakkındaki görüşleri cinsiyete göre farklılık göstermezken, mezun oldukları bölüme göre farklılık göstermiş, mezun olunan bölümün okul öncesi eğitimine yönelik bakış açıları üzerinde etkili olduğu belirtilmiştir.

Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin OÖE *alan* ölçeğinden aldıkları puanlarda sınıflarında öğrenim gören öğrenci sayısı değişkenine göre bütün alt boyutlar için anlamlı bir farklılık gözlenmiştir. Sınıflarında öğrenim gören öğrenci sayısı değişkenine göre alt boyutların toplamında anlamlı farklılığın 1-10 kişi grubu ile 21-30 kişi grubu arasında olup 21-30 kişi grubu lehine olduğu görülmüştür. Kendini ifade etme ve yaratıcı beceriler alt boyutuna ise anlamlı farklılığın 1-10 kişi grubu ile 21-30 kişi grubu arasında olduğu gözlenmiş ve 21-30 kişi grubunun lehine olduğu tespit edilmiştir. 1-10 kişi ile 31-40 kişi grupları arasındaki farklılığın ise 31-40 kişi grubu lehine olduğu tespit edilmiştir. Düşünce becerileri alt boyutuna bakıldığında ise anlamlı farklılığın 1-10 kişi grubu ile 21-30 kişi grubu arasında olduğu görülmüş ve 21-30 kişi grubunun lehine olduğu tespit edilmiştir. 1-10 kişi ile 31-40 kişi grupları arasındaki farklılığın 31-40 kişi grubu lehine olduğu görülmüştür. Okul önce *eğitim alan* ölçeğinden alınan puanlarda sınıflarında öğrenim gören öğrenci sayısı değişkenine göre gruplar arası anlamlı farklılığın sınıflarında öğrenim gören öğrenci sayısının fazla olduğu gruplar lehine olduğu söylenebilir.

Sınıf öğretmenlerinin OÖE *almayan* ölçeğinden aldıkları puanlarda sınıflarında öğrenim gören öğrenci sayısı değişkenine göre bütün alt boyutlar için anlamlı bir farklılık gözlenmiştir. Alt boyutların toplamında anlamlı farklılığın 1-10kişi/31-40kişi, 11-20kişi/31-40kişi, 21-30kişi/31-40kişi grupları arasında olduğu gözlenmiş ve farklılığın 31-40kişi grubu lehine olduğu tespit edilmiştir. Okula uyum ve akademik başarı alt boyutunda farklılığın 1-10kişi/31-40kişi, 11-20kişi/31-40kişi, 21-30kişi/31-40kişi grupları arasında olduğu tespit edilmiş. Bu farklılığın 31-40kişi grubu lehine olduğu görülmüştür. Ayrıntıları önemseme alt boyutunda anlamlı farklılığın 1-10kişi/31-40kişi, 11-20kişi/31-40kişi, 21-30kişi/31-40kişi grupları arasında olduğu görülmüştür. Farklılığın 31-40kişi grubu lehine olduğu tespit edilmiştir.

İsteklilik, olumlu benlik algısı, iletişim ve kas gelişimi alt boyutlarında da yine anlamlı farklılığın 1-10kişi/31-40kişi, 11-20kişi/31-40kişi, 21-30kişi/31-40kişi grupları arasında olduğu görülmüştür. Farklılığın 31-40kişi grubu lehine olduğu tespit edilmiştir. Okul öncesi *eğitim almayan* öğrencilere yönelik olarak ilkökul 1. Ve 2. Sınıflarda görev yapan öğretmenlerin görüşlerinin 'sınıflarında öğrenim gören öğrenci sayısı'

değişkenine göre ‘ölçeğin toplamı ve bütün alt boyutlarında anlamlı farklılığın 31-40kişi grubu lehine olduğu görülmüştür. Sınıf öğretmenlerinin OÖE *alan* ölçeğinden aldıkları puanlarda sınıflarında öğrenim gören okul öncesi eğitim almış öğrenci sayısı değişkenine göre ölçekten alınan toplam puanlar ve bütün alt boyutlar için anlamlı bir farklılık gözlenmemişken düşünce becerileri alt boyutunda farklılık tespit edilmiştir. Sınıflarında öğrenim gören okul öncesi eğitim almış öğrenci sayısı’ değişkenine göre düşünce becerileri alt boyutunda anlamlı farklılığın 1-10 kişi grubu ile 21-30 kişi grubu arasında olduğu ve 21-30 kişi grubu lehine olduğu görülmüştür.

Sınıf öğretmenlerinin OÖE *almayan* ölçeğinden aldıkları puanlarda sınıflarında öğrenim gören okul öncesi eğitimi almış öğrenci sayısı değişkenine göre bütün alt boyutlar için anlamlı bir farklılık gözlenmiştir. Alt boyutların toplamında anlamlı farklılığın 0-10kişi/21-30kiş, 11-20kişi/21-30kişi grupları arasında olduğu görülmüş ve farklılık 21-30kişi grubunun lehine olduğu tespit edilmiştir. 0-10kişi/31-40kişi, 11-20kişi/31-40kişi grupları arasındaki anlamlı farklılığın ise 31-40kişi grubu lehine olduğu görülmüştür. 21-30kişi/31-40kişi grupları arasındaki anlamlı farklılığın ise 31-40kişi grubu lehine olduğu tespit edilmiştir.

Okula uyum ve akademik başarı, ayrıntıları önemseme, isteklilik, olumlu benlik algısı, iletişim ve kas gelişimi alt boyutlarının tümünde anlamlı farklılığın 0-10kişi/21-30kişi, 11-20kişi/21-30kişi grupları arasında olduğu görülmüş ve farklılığın 21-30kişi grubunun lehine olduğu tespit edilmiştir. 0-10kişi/31-40kişi, 11-20kişi/31-40kişigrupları arasındaki anlamlı farklılığın ise 31-40kişi grubu lehine olduğu görülmüştür. 21-30kişi/31-40kişi grupları arasındaki anlamlı farklılığın ise 31-40kişi grubu lehine olduğu görülmüştür. Okul öncesi *eğitim almayan* öğrencilere yönelik olarak ilkökul 1. Ve 2. Sınıflarda görev yapan öğretmenlerin görüşlerinin ‘sınıflarında öğrenim gören okul öncesi eğitim almış öğrenci sayısı’ değişkenine göre ‘ölçeğin toplamı ve bütün alt boyutlarında anlamlı farklılığın 21-30 kişi ile 31-40kişi grupları lehine olduğu görülmektedir. Bu iki grup arasında ise anlamlı farklılığın 31-40kişi grubu lehine olduğu tespit edilmektedir. Buna göre farklılığın okul öncesi eğitim almış olan öğrenci sayısının artışı ile ilgili olduğu söylenebilir.

Araştırmanın nitel boyutunda sınıf öğretmenlerine uygulanan açık uçlu soru anketinden elde edilen verilerin analizi sonucunda okul öncesi eğitimin ilk okuma yazma sürecinde sınıf öğretmenine kolaylık sağladığı, öğretmene süreçte zaman kazandırdığı tespit edilmiştir. Öğretmenler okul öncesi eğitim alan öğrencilerin küçük kas gelişimlerini tamamladıklarını, kalem doğru tutma becerisine sahip olduklarını,

defter kullanımlarının düzenli olduğunu, etkinliklerde daha aktif yer aldıklarını dile getirmişlerdir. Okul öncesi eğitim almayan öğrencilerde ise küçük kas gelişimlerinin olması gereken düzeyde olmadığı, öğrencilerin doğru kalem tutma becerisini gösteremedikleri için ilk okuma yazma sürecinde bu becerilerin kazanılmasının zaman aldığı dile getirilmiştir. Araştırmadan elde edilen bu sonuçlar Erdoğan, Özen Altınkaynak ve Erdoğan (2013) tarafından yapılan ‘Okul öncesi öğretmenlerin okuma-yazmaya hazırlığa yönelik yaptıkları çalışmaların incelenmesi’ başlıklı araştırma sonucuyla benzerlik göstermektedir. Bu araştırmaya göre okul öncesi dönemde yazma becerisini geliştirmeye yönelik etkinlikler çocukların yazının yönü, satır bilgisi, sayfa akışı hakkında bilgi sahibi olmalarına olanak sağlarken aynı zamanda küçük kas gelişimini sağlamaktadır. Çakmak ve Yılmaz’ın (2009) ‘Okul Öncesi Dönem Çocuklarının Okuma Alışkanlığına Hazırlık Durumları’ konulu araştırmasında ‘Okul öncesi eğitim kurumlarında düzenlenen etkinliklerle çocukların kitaplara ilgi duydukları, okumaya istekli oldukları ve dolayısıyla okumaya karşı büyük ölçüde hazır oldukları görülmektedir.’ şeklinde yer alan sonuçla da örtüşmektedir.

Katılımcıların görüşlerine göre okul öncesi eğitim alan öğrencilerin görsel okuma becerileri ilk okuma yazma eğitimi için uygun bir düzeyde olduğu, görselleri ayırt etmede, sıralamada, ayrıntılara dikkat etmede ve yorumlamada oldukça başarılı oldukları tespit edilmiştir. Aynı zamanda bu öğrencilerin okul öncesi eğitim almayan öğrencilere göre daha yaratıcı oldukları ve kelime hazinelerinin daha zengin olduğu belirlenmiştir. Ayrıca okul öncesi eğitim alan öğrencilerin ilk okuma yazma sürecinde eğitim almayan gruba göre daha önce okuma ve yazma becerisini kazandıkları tespit edilmiştir. Okul öncesi eğitim almayan öğrenciler ilk okuma yazma sürecinde çekingen, içine kapanık, tedirgin davranışlar sergilemektedir. Diğer taraftan görüş bildiren öğretmenlere göre okul öncesi eğitim alan öğrencilerin süreç boyunca algıları daha açık, grup çalışmalarında daha etkili, kendini ifade etmede daha başarılı oldukları belirlenmiştir. Erişilen bu sonuçlar Uyanık ve Kandır’ın (2010) çalışmasında yer alan ‘okul öncesi eğitimle kazanılan beceriler sayesinde çocuk girişimci ve araştırmacı, duygu ve düşüncelerini özgürce ifade edebilen, yeteneklerini kullanabilen bir birey olur’ sonucuyla örtüşmektedir. Ayrıca Lokumcu Tozar (2011) tarafından elde edilen okul öncesi eğitim almış öğrencilerin sosyal, duygusal, fiziksel ve zihinsel becerileri almayan öğrencilere göre daha fazla gelişmiştir sonucunu da destekler niteliktedir.

Öğretmen görüşlerinden elde edilen verilere göre okul öncesi eğitim alan öğrenci ilk okuma yazma sürecinde uyum sorunu yaşamamaktadır. Buna bağlı olarak da

öğrenci rahat ve sorunsuz bir şekilde öğrenme öğretme sürecine dahil olmaktadır. Bu sonuç Çelenk'in (2008) 'Okul öncesi eğitimin, öğrencilerin okul öncesi dönemde duyuşsal hazırlık düzeyi üzerinde önemli bir etki gücüne sahip olduğu saptanmıştır.' şeklindeki araştırma sonucunu desteklemektedir. Yine Erbay'ın (2008) elde ettiği sonuca göre de okul öncesi eğitim alan ilkokul birinci sınıf öğrencisinin sosyal beceri düzeyi okul öncesi eğitimi almayan öğrenciye göre daha fazla gelişmiştir.

Araştırmaya katılan bütün öğretmenlere göre (%100) okul öncesi eğitim süreci öğrencinin bedensel gelişimini; öğretmenlerden 50'sine (%66) göre zihinsel gelişimini; 45'ine (%60) göre de sosyal gelişimini desteklediğinde ilk okuma yazma eğitimi daha nitelikli ve kolay bir şekilde gerçekleştirilmektedir. Sınıf öğretmenleri okul öncesi eğitim alan çocukların 1. sınıfa başladıklarında küçük kas gelişimleri tamamlanmış, el-göz koordinasyonunu sağlamada sorun yaşamayan, kalem doğru tutma becerisine sahip, kesme, yapıştırma, boyama gibi çalışmaları başarılı bir şekilde gerçekleştiren, rakamları tanıyıp, ritmik sayma yapan, basit toplama çıkarma işlemlerini yapmada sorun yaşamayan, renkleri ayırt eden, görselleri okuma becerilerine sahip, dikkat süresi gelişmiş, okul fobisi yaşamayan, arkadaşlarıyla iyi geçinen, paylaşımcı, işbirlikçi, kurallara uyan, kendini doğru ifade edebilen, özgüven sahibi, özbakım becerilerini yardım alamadan yerine getirebilme gibi becerilere sahip olmasını beklemektedirler. Elde edilen sonuçlar Senemoğlu'nun (1994) 'Okulöncesi Eğitim Hangi Yeterlilikleri Kazandırmalıdır?' başlıklı çalışmasında yer alan 'okul öncesi eğitim bireyin sosyal açıdan gelişmesini sağlamalı, çocuk kendisinin farkında olmalı, başkalarıyla dostluk kurabilmeli, işbirliği yapabilmelidir. Ayrıca öğrencinin büyük küçük kas gelişimi sağlamaya yönelik çalışmalar yapılmalı, sayı becerileri, problem çözme becerileri, sıralama becerileri kazandırılmalıdır.' saptamalarıyla örtüşmektedir. Yine bu sonuçlar Yapıcı ve Ulu'nun (2010) 'İlköğretim 1.Sınıf Öğretmenlerinin Okul Öncesi Öğretmenlerinden Beklentileri' konulu çalışmalarında elde ettikleri 'El becerilerinin geliştirilmesi, okul ve sınıf kurallarının bilinmesi, çizgi becerilerinin kazandırılması, kalem tutmanın bilinmesi, boyama ve desen becerileri, kendini ifade edebilme yeteneği, harfleri tanınması, rakamları kavraması, sosyal becerilerin geliştirilmesi, duygusal yönden hazır olması, dinleme becerisinin geliştirilmesi, iletişim becerilerinin geliştirilmesi, toplama-çıkarmayı bilmesi' şeklinde belirlenen sonuçları destekler niteliktedir.

Araştırmaya katılan 40 öğretmene (%53) göre çocuğuna okul öncesi eğitim aldırın veliler ile öğrenci arasında daha sağlıklı bir ilişki ve daha nitelikli bir ilk okuma

yazma süreci yaşanmaktadır. Diğer taraftan araştırmaya katılan 33 öğretmene (%44) göre de ebeveyn ve öğrenci arasında sağlıklı bir ilişki olması ilk okuma yazma sürecini de olumlu yönde etkilemektedir. Araştırma sonucuna göre okul öncesi eğitim alan öğrencilerin ebeveynleri ilk okuma yazma sürecinde çocuklarıyla ilgilidirler. Okul kültürü konusunda tecrübe sahibidirler ve bu süreci çocuklarıyla sağlıklı bir ilişki içerisinde geçirirler. Ulaşılan bu sonuçlar Pehlivan'ın (2006, s.59) elde ettiği okul öncesi eğitim alan öğrencilerin, okul öncesi eğitim almayan öğrencilerden daha fazla anne babalarıyla okulda yaptıkları ile ilgili paylaşımları paylaştıkları görülmüştür sonucunu destekler niteliktedir. Okul öncesi eğitim alan çocuk ebeveynleriyle sağlıklı bir ilişki içerisinde olmasından dolayı okuma yazmayı öğrenme sürecinde başarılı olur. Okul öncesi eğitim almayan öğrenci ise terk edilme endişesi yaşar, okula geç adapte olur bu da öğrencinin akademik açıdan başarısız olmasına sebep olur.

Araştırmaya katılan 58 öğretmen (%77.2) okul öncesi eğitim alan öğrencilerin okul ve sınıf kurallarına uyma noktasında daha başarılı ve etkili davranışlara sergilediklerini ifade etmiştir. Yapılan analizler sonucunda okul öncesi eğitim alan öğrencilerin almayan öğrencilere kıyasla okul ve sınıf kurallarını bilip, uyguladıkları, okula ve sınıfa uyum sorunu yaşamadıkları bu sayede ilk okuma yazmayı daha çabuk ve sorunsuz bir şekilde öğrendikleri saptanmıştır. Bu saptamalar Kılıç'ın (2008, s:95) belirlediği 'Okul öncesi eğitim alan öğrenciler, okula gelmede istekli olma, okul ve sınıf içi kurallara uyma, nezaket ve görgü kurallarına uyma becerilerinde daha başarılı olurlar' sonucuyla örtüşmektedir.

Okul öncesi eğitim bireyin sosyalleşmesi, toplum hayatına adım atması demektir. Okul öncesi eğitim alan bireyler işbirliği, paylaşma, yardımlaşma gibi sosyalleşmeye yönelik kazanımlara sahip olarak ilkokula başlamaktadırlar. Okul öncesi eğitim alan öğrenciler ilkokula okul ve sınıf kurallarını bilerek gelirler. Okul-sınıf-öğretmen kavramlarını bildikleri için adaptasyon sorunu yaşamazken aynı zamanda ebeveynlerinden ayrılma korkusu ya da ebeveynleri tarafından terk edildiği duygusunu yaşamamaktadırlar. Okul öncesi eğitim almayan öğrencilere göre daha sosyal ve daha aktif olmaktadır. Kalem tutma becerisine sahip olarak okula başlarlar. Bu nedenle okul öncesi eğitim alan öğrenciler ilk okuma yazma sürecinde sınıf öğretmenine zaman kaybettirmezken süreçte de daha başarılı olmaktadır. Okul öncesi eğitim almayan öğrencilerin ise ilk okuma yazma sürecinde içine kapanık, çekingen ve tutuk davranışlar sergilemekte, kurallara uymada sorun yaşamakta, okula uyum sağlamakta güçlük çekmektedirler. Okul öncesi eğitim almayan öğrenciler okula başlarken

ebeveynlerinden ayrılmak istemez, arkadaşlarından, öğretmeninden uzak durur, bu da bireyin adaptasyon sorunu yaşamasına, zorlanmasına sebep olmaktadır. Öğretmenler zorlanan öğrencilerle her seferinde bire bir ilgilenmek zorunda kalır bu da ilk okuma yazma sürecinin uzun ve yorucu olmasına sebep olmaktadır. Ayrıca dezavantajlı olarak nitelendirilen çocukların okul öncesi eğitim alarak ilkökula başlaması onların dezavantajlı durumlarını ortadan kaldırmakta ve sınıf öğretmenine süreçte büyük oranda kolaylık sağlamaktadır. Nitekim bu sonuçlar okullaşma oranının yüksek olduğu Denizli ilinde de tespit edilmiştir.

5.2. Öneriler

Bu sonuçlar doğrultusunda geliştirilen öneriler şunlardır;

1. Okul öncesi eğitimin ilkökula hazırlık olduğu düşünüldüğünde programda yer alan kazanımların ilkökula hazırlama amacını taşıması sağlanmalıdır.
2. Okul öncesi eğitim öğrencinin bedensel, zihinsel, duygusal ve sosyal davranışlarının geliştirirken ilk okuma yazma sürecine hazırlık göz önünde bulundurulmalıdır. Program geliştirme çalışmaları bu doğrultuda gerçekleştirilmelidir.
3. Okul öncesi eğitimin önemi hakkında veliler bilinçlendirilmelidir. İlkokuma yazma sürecinde ebeveyn desteğinin ne kadar önemli olduğu okul öncesi eğitim programlarına da yansıtılmalıdır.
4. Milli Eğitim Bakanlığı okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan öğretmenler için ilk okuma yazma sürecine hazırlama konusunda -etkili ve kaliteli eğitim öğretim sağlamak adına-hizmet içi eğitim destekleri vermelidir.
5. Milli Eğitim Bakanlığı okul öncesi eğitime daha çok önem vermelidir.
6. Okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan öğretmenler ve sınıf öğretmenleri iletişim halinde olmalıdır.
7. Okul öncesi eğitim alan ve almayan öğrencilerin ilk okuma yazma eğitimi süreci bilimsel araştırmalar yapılarak incelenmeli elde edilen veriler MEB tarafından duyarlı bir şekilde değerlendirilmelidir.

KAYNAKÇA

Akyol, H., Temur, T. (2008). Ses Temelli Cümle Yöntemi Ve Cümle Yöntemi İle Okuma Yazma Öğrenen Öğrencilerin Okuma Becerilerinin Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/mkusbed/issue/19561/208530> sayfasından erişilmiştir.

Avcı, K.(2015). *Okul Öncesi Eğitimi Alan 48-66 Aylık Çocukların Matematik Becerilerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi*, Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Çanakkale.

Balcı, A. (2007). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntem, teknik ve ilkeler*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.

Bay, Y. (2008). *Ses Temelli Cümle Yöntemiyle İlk Okuma Yazma Öğretiminin Değerlendirilmesi (Ankara İli Örneği)*. Yayınlanmamış doktora tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Büyüköztürk, Ş., Kılıç, Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2012). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi yayıncılık.

Büyüköztürk, Ş. (2014). *Sosyal bilimler için veri analizi elkitabı: istatistik, araştırma deseni, spss uygulamaları ve yorumu*. Ankara: Pegem Yayıncılık.

Casbergue, R. M. Ve Strickland, D. S. (2016). Reading and Writing in Preschool: Teaching The Essentials, www. guilford.com sayfasından erişilmiştir.

Christensen, L. B., Johnson, R. B. ve Turner, L. A. (2015). *Araştırma yöntemleri desem ve analiz* (A. Aypay, çev.). Ankara: Anı Yayıncılık.

Curtis, A. (1998). *A Curriculum for the Pre-School Child Learning to Learn*, Routledge, London. <http://ecrp.uiuc.edu/v4n2/kwon.html> sayfasından erişilmiştir.

Çakmak, T. ve Yılmaz, B. (2009). Okul Öncesi Dönem Çocuklarının Okuma Alışkanlığına Hazırlık Durumları Üzerine Bir Araştırma: Hacettepe Üniversitesi Beytepe Anaokulu Örneği, <http://www.tk.org.tr/index.php/TK/article/view/502/495> sayfasından erişilmiştir.

Çelenk, S. (2008). İlköğretim Okulları Birinci Sınıf Öğrencilerin İlk Okuma Ve Yazma Öğretimine Hazırlık Düzeyleri, <http://dergipark.ulakbim.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.

Dağlı, A. (2007). *Okul Öncesi Eğitimi Alan Ve Almayan İlköğretim Birinci Sınıf Öğrencilerinin Türkçe Ve Matematik Derslerindeki Akademik Başarılarının Karşılaştırılması*, Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.

Düşek, G. (2008). *2006 Yılında Uygulamaya Konulan Okul Öncesi Eğitim Programı Hakkında İlköğretim Müfettişleri, Okul Öncesi Eğitim Veren Kurum Müdürleri Ve Okul Öncesi Öğretmenlerinin Görüşlerinin İncelenmesi (Ordu İli*

Örneği).Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.

Erbay, E. (2008). *Okul Öncesi Eğitim Alan ve Almayan İlköğretim Birinci Sınıf Öğrencilerinin Sosyal Becerilere Sahip Olma Düzeyleri*, Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Denizli.

Erdoğan, Ö. (2009). *İlköğretim Birinci Sınıf Öğrencilerinin Fonolojik Farkındalık Becerileri İle Okuma Ve Yazma Becerileri Arasındaki İlişki*, Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Erdoğan, Ö. (2011). İlköğretim Birinci Sınıf Öğrencilerinin Fonolojik Farkındalık Becerileri ile Yazma Becerileri Arasındaki İlişki, <http://egitimvebilim.ted.org.tr/index.php/EB/article/download/1008/437> sayfasından erişilmiştir.

Erdoğan, T. , Altınkaynak, Ş. Ö. ve Erdoğan, Ö. (2013). Okul Öncesi Öğretmenlerinin Okuma-Yazmaya Hazırlığa Yönelik Yaptıkları Çalışmaların İncelenmesi, <http://ilkogretim-online.org.tr> sayfasından erişilmiştir.

Ergin, T. (2013). *İki Temel Akademik Beceri: Okuma Yazmaya Hazır Oluş Ve Okul Olgunluğu*, www.terakki.org.tr/rehberlik sayfasından erişilmiştir.

Erkan, S. , Kırca, A. (2010). Okul Öncesi Eğitimin İlköğretim Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Hazır Bulunuşluklarına Etkisinin İncelenmesi, <http://dergipark.ulakbim.gov.tr/hunefd/article/view/5000048367/5000045687> sayfasından erişilmiştir.

Falconer, L. (2010). Encouraging Preschoolers' Early Writing Effects, Early Literacy Exchange. <https://www.childcareexchange.com/library> sayfasından erişilmiştir.

Gerde, H.K., Bingham, G. E., Wasik, B. (2012). Writing in Early Childhood Classrooms: Guidance for Best Practices, <https://www.researchgate.net/journal/1082-3301-Early-Childhood-Education-Journal> sayfasından erişilmiştir.

Gül, C. Ş. (2009). *Okul Öncesi Eğitimi Öğretmen Ve Öğretmen Adaylarının 2006 Okul Öncesi Eğitim Programının Değerlendirme Unsuruna Yönelik Görüş Ve Davranışlarının İncelenmesi*, Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Denizli.

Güneş, F. (2013). Okuma Yazma Öğrenme Yaşı, cikerisim.lib.comu.edu.tr sayfasından erişilmiştir.

Güney, F. (2012). *Okul Öncesi Öğretmenlerinin Zihinsel Yetersizliği Bulunan Öğrencilerin Erken Okuryazarlık Becerilerinin Desteklenmesine İlişkin Görüşleri*, Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bolu.

Kandır, A. (2001). Çocuk Gelişiminde Okulöncesi Eğitim Kurumlarının Yeri Ve Önemi. dhgm.meb.gov.tr/yayimlar/dergiler/Milli_Egitim_Dergisi sayfasından erişilmiştir.

Kayhan N. , Şengül A. ve Akmeşe P.P. (Ağustos, 2012). İlköğretim Birinci ve İkinci Kademe Öğretmen Adaylarının Kaynaştırmaya İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi, <http://www.jret.org/FileUpload/ks281142/File/28z.kayhan.pdf> sayfasından erişilmiştir.

Kılıç, S. (2013). Örnekleme Yöntemleri. <https://dergipark.org.tr> sayfasından erişilmiştir.

Kılıç, Z. (2008). *İlköğretim Birinci Sınıf Öğretmenlerinin Görüşlerine Göre Okul Öncesi Eğitim Alan Ve Almayan Öğrencilerin Gelişim Becerilerinin Karşılaştırılması*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Ljubica M., Simona K. And Urska F. (2008). The Effect of Preschool on Children's School Readiness. <https://www.tandfonline.com> sayfasından erişilmiştir.

Lokumcu Tozar, S. B. (2011). *Okul Öncesi Eğitim Alan ve Almayan İlköğretim 1.Sınıf Öğrencilerinin Okula Hazır Bulunuşluklarındaki Farklılıklar ve Çözüm Önerileri*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

McBryde, C.,Ziviani, J., Cuskelly,M. (2004). School Readiness and Factors that Influence Decision Making, <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.1002/oti.211> sayfasından erişilmiştir.

Milli Eğitim Bakanlığı Okul Öncesi eğitim Programı (2013) ttkb.meb.gov.tr sayfasından erişilmiştir.

Oktay, A. (1990). Türkiye’de Okul Öncesi Eğitimi, <https://dergipark.org.tr> sayfasından erişilmiştir.

Pehlivan, D. (2006). *Okul Öncesi Eğitim Alan ve Almayan Öğrencilerin İlk Okuma Yazmaya Geçiş Sürecinin, Öğretmen ve Öğrenci Görüşleri Doğrultusunda Değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisan tezi. Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.

Senemoğlu, N. (1994). Okul Öncesi Eğitim Programı Hangi Yeterlikleri Kazandırmalıdır? <http://www.efdergi.hacettepe.edu.tr/yonetim/icerik/makaleler/1216-published.pdf> sayfasından erişilmiştir.

Şahiner, V. N. (2013). Okul Öncesi Öğretmenlerinin Anasınıflarında Okuma-Yazma Öğretimi Konusundaki Görüşlerinin Araştırılması (İstanbul İli; Şişli İlçesi Örneği). Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Tanrıöğen, A. (2014). M. Ellez içinde, *Bilimsel araştırma yöntemleri* (s. 165-190). Ankara: Anı Yayıncılık.

Tok, Ş. (2001). İlk Okuma Yazma Öğretiminde Kullanılan Yöntemlerin Değerlendirilmesi, Kuram Ve Uygulamada Eğitim Yönetimi, <https://www.pegem.net> sayfasından erişilmiştir.

Tuğluk, İ. H., Kök, M., Koçyiğit, S., Kaya, H. İ., Gençdoğan, B. (2008). Okul Öncesi Öğretmenlerinin Okuma-Yazma Etkinliklerini Uygulamaya İlişkin Görüşlerinin Değerlendirilmesi, e-dergi.atauni.edu.tr sayfasından erişilmiştir.

Turaşlı, N. K. ve Zembat, R. (2013). 6 Yaş Grubu Çocuklarda ‘Benlik Algısını Desteklemeye Yönelik Sosyal-Duygusal Hazırlık Programı’nın Etkililiğinin İncelenmesi, <http://dergipark.ulakbim.gov.tr/nevsosbilen/article/view/1043000145/1043000092> sayfasından erişilmiştir.

Tutal, Ö. (2013). *İlk Okuma Yazma Öğrenmede Okula Başlama Yaşının Okuma-Yazma Başarısına Etkisi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Dicle Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Diyarbakır.

Uyanık, Ö., Kandır, A. (2010). Okul Öncesi Dönemde Erken Akademik Beceriler. www.keg.aku.edu.tr sayfasından erişilmiştir.

Welch, M. D. and White, B. (1999). Teacher and Parent Expectations for Kindergarten Readiness. <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED437225.pdf> sayfasından erişilmiştir.

Wildova, R. ve Kropackova, J. (2015). Early Childhood Pre-reading Literacy Development, <https://reader.elsevier.com> sayfasından erişilmiştir.

<http://tdk.gov>

Yangın, B. (2007). Okul Öncesi Eğitim Kurumlarındaki Altı Yaş Çocuklarının Yazmayı Öğrenmeye Hazır Bulunuşluk Durumları. <http://www.efdergi.hacettepe.edu.tr> sayfasından erişilmiştir.

Yapıcı, M., Ulu, F. B. (2010). İlköğretim 1. Sınıf Öğretmenlerinin Okul Öncesi Öğretmenlerinden Beklentileri, <https://pegem.net/dosyalar> sayfasından erişilmiştir.

www.keg.aku.edu.tr

Yazıcı, Z., Temel, F. Z. (2011). İki Dilli Ve Tek Dilli Çocuklarda Dil Gelişimi Okuma Olgunluğu İlişkisi, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/181345> sayfasından erişilmiştir.

Yıldırım, N., Demirtaş, Z. (2008). Öğrenci Görüşlerine Dayalı Sınıf Öğretmenliği Bölümü İlk Okuma ve Yazma Öğretimi Dersine İlişkin Bir Öneri, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/223440> sayfasından erişilmiştir.

Yıldırım, A., Şimşek, H. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. (9. baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Ek-1**Saygıdeğer Öğretmenim;**

Bu ölçek, "Sınıf Öğretmenlerinin Görüşlerine Göre Okul Öncesi Eğitimin İlk Okuma Yazma Sürecine Etkisini" belirlemek amacıyla hazırlanmıştır. Ölçekte 44 adet yargı ifadesi yer almaktadır. Sol kısımda okul öncesi eğitim alan öğrenciler, sağ kısımda ise okul öncesi eğitim almayan öğrenciler bölümü yer almaktadır. Her bir ifadeyi okuduktan sonra düşüncenizi size verilen liste üzerinde ayrılan yere işaretleyiniz. **ADINIZI VE SOYADINIZI YAZMAYINIZ. KATKILARINIZDAN DOLAYI ŞİMDİDEN TEŞEKKÜR EDERİZ.**

Kişisel Bilgiler

- 1.Cinsiyetiniz: () Bay () Bayan
 2.Meslekte kaçınıcı yılınız? (Lütfen yazınız.):
 3. Hangi fakülteden mezun oldunuz? Eğitim Fakültesi () Fen-Edebiyat Fakültesi () Diğer ()
 4. Sınıf mevcudunuz? (Lütfen yazınız.):
 5. Sınıfınızda okul öncesi eğitim almış kaç öğrenciniz var? (Lütfen yazınız.):

SINIF ÖĞRETMENLERİNİN GÖRÜŞLERİNE GÖRE OKUL ÖNCESİ EĞİTİMİN İLK OKUMA YAZMA SÜRECİNE ETKİSİ

OKUL ÖNCESİ EĞİTİM <u>ALAN</u> ÖĞRENCİ					MADDELER	OKUL ÖNCESİ EĞİTİM <u>ALMAYAN</u> ÖĞRENCİ				
Katılıyor (5)	Genel Olarak Katılıyor (4)	Orta Düzeyde Katılıyor (3)	Pek Katılmıyorum (2)	Katılmıyorum (1)		Katılıyor (5)	Genel Olarak Katılıyor (4)	Orta Düzeyde Katılıyor (3)	Pek Katılmıyorum (2)	Katılmıyorum (1)
					1.İlk okuma yazma öğrenmek için heveslidir.					
					2.İlk okuma yazma sürecindeki çalışmalarda yaratıcıdır.					
					3.Karşılaştığı sorunlara çözüm üretme becerisi gelişmiştir.					
					4.Verilen ödevleri zamanında yapar.					
					5.Hayal gücü yeterince gelişmiştir.					
					6.Öğretmen ile gerekli düzeyde iletişim kurar.					
					7.İlk okuma yazma süreci için kelime hazinesi yeterlidir.					
					8.Düşüncelerini rahatlıkla ifade eder.					
					9.Arkadaşları ile birlikte çalışmayı bilir.					

					32.Sesle ilgili kelimelere örnek verir.						
					33.Yazmayı beklenen sürede öğrenir/kavrar.						
					34.Okul fobisi yaşamaz.						
					35.Özgüveni yeterince geliştirmiştir.						
					36.Sebep sonuç ilişkisi kurar.						
					37.Küçük kasları ilk okuma yazma çalışmaları için yeterince geliştirmiştir gelişimi iyidir (Makas tutma gibi).						
					38.Belirtilen bir alanı taşırmadan boyar.						
					39.Zamanı verimli kullanır.						
					40.Derse katılmak için dikkat süresi uygundur.						
					41.Sırada doğru oturur.						
					42.Kurallara uymada duyarlıdır.						
					43.Okula uyum sorunu yaşamaz.						
					44.Sorumluluk almaya yatkındır.						

*Bu sıralama Okul öncesi eğitim alan öğrencilerin eğilimlerine göre yapılmıştır. Ölçeğin kullanılması için araştırmacılardan izin alınması uygundur.

Ek-2**Saygıdeğer Öğretmenim;**

Açık uçlu sorulardan oluşan bu anket formu, "Sınıf Öğretmenlerinin Görüşlerine Göre Okul Öncesi Eğitimin İlk Okuma Yazma Sürecine Etkisini" belirlemek amacıyla hazırlanmıştır. Aşağıda yer alan sorulara zaman ayırıp yanıt verirseniz bize bu konuda yardımcı olmuş olursunuz. **ADINIZI VE SOYADINIZI YAZMAYINIZ. KATKILARINIZDAN DOLAYI ŞİMDİDEN TEŞEKKÜR EDERİZ.**

Kişisel Bilgiler

- 1.Cinsiyetiniz: () Bay () Bayan
- 2.Meslekteki kıdeminiz? (lütfen yazınız):
3. Sınıf mevcudunuz? (lütfen yazınız):
4. Sınıfınızda okul öncesi eğitim almış olan kaç öğrenci var? (lütfen yazınız).....
5. Görev yeriniz? () İl Merkezindeki İlkokul () İlçe Merkezindeki İlkokul () Köy İlkokulu

AÇIK UÇLU SORU ANKETİ FORMU

1-Okul öncesi eğitim alan ve almayan öğrencilerin ilk okuma yazma sürecinde genel hazır bulunuşluk düzeylerinde (kalem tutma becerisi, dikkat süresi, kendini ifade etme gibi) farklılıklar var mıdır? Varsa nelerdir?

.....

.....

.....

.....

2-Okumayı öğrenme sürecinde okul öncesi eğitim alan öğrenci ile almayan öğrenciler arasında farklılıklar var mıdır? Varsa nelerdir?

.....

.....

.....

.....

3-Yazmayı öğrenme sürecinde okul öncesi eğitim alan öğrenci ile almayan öğrenciler arasında farklılıklar var mıdır? Varsa nelerdir?

.....

.....

.....

.....

4-Okul öncesi eğitim alan ve almayan öğrencilerin görsel okuma düzeyleri arasında farklılık var mıdır? Varsa nelerdir?

.....

.....

.....

.....

5-Birinci sınıfa başlayan, okul öncesi eğitim almış öğrencilerin hangi özelliklere (becerilere) sahip olmasını beklersiniz?

.....
.....
.....
.....

6-Okul öncesi eğitim alan ve almayan öğrencilerin ebeveynleri ile ilişkilerinin ilk okuma yazma sürecine yansıma düzeyi nedir?

.....
.....
.....
.....

7-Okul öncesi eğitim alan ve almayan öğrencilerin okul ve sınıf kurallarına uymasında farklılıklar var mıdır? Varsa nelerdir? Bu farklılıklar okuma yazma sürecini etkilemekte midir?

.....
.....
.....
.....

8-Konuya ilişkin olarak eklemek istediğiniz bir şeyler varsa lütfen yazınız.

.....
.....
.....
.....

Ek-3

T.C.
DENİZLİ VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 16605029/44-E.13879479
Konu : Anket İzni

08/12/2016

VALİLİK MAKAMINA

İlgi : Pamukkale Üniversitesi Rektörlüğünün 25/11/2016 tarih ve 22275 sayılı yazıları.

Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Temel Eğitim Ana Bilim Dalı, Sınıf Eğitimi Bilim Dalı öğrencisi Emel SALGUT "Sınıf Öğretmenlerinin Görüşlerine Göre Okul Öncesi Eğitiminin İlk Okuma Yazma Sürecine Etkisi Ölçeği" konulu tez çalışması kapsamında hazırlanmış olduğu anket/ölçek formlarını ilgili yazı gereği Müdürlüğümüze bağlı Merkezefendi ve Pamukkale ilçelerinde bulunan temel eğitim okullarında uygulamak istemektedir.

Yukarıda adı geçen müracaatlar ile ilgili (Lisans/Lisansüstü/Doktora) öğrencileri ve Öğretim Görevlilerinin ilgi yazıları ekinde belirtmiş oldukları okullarda, (Ortaöğretim/İlköğretim/Okulöncesi) konuları ile ilgili anket çalışmalarının "Araştırma, Yarışma ve Sosyal Etkinlik İzni" Genelgesinde belirtilen esaslar gereğince; Okul ve kurumların eğitim-öğretim faaliyetlerini aksatmayacak şekilde 2016/2017 eğitim-öğretim yılı içerisinde uygulamaları Müdürlüğümüzce uygun görülmüştür.

Olurlarınıza arz ederim.

Mahmut OĞUZ
Millî Eğitim Müdürü

OLUR

08/12/2016

Ali ŞANLIER

Vali a.

Vali Yardımcısı

Güvenli Elektronik İmza

Ali H. Aydınlar

14.12.2016

T.C.

DENİZLİ VALİLİĞİ

İl Millî Eğitim Müdürlüğü

PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE

Kurumunuzca Müdürlüğümüzden talep edilen araştırma isteklerine ait Makam Onayı ve Müdürlüğümüze Onay verilen anket formları ekte gönderilmiştir.

Gereğini rica ederim.

Ali ŞANLIER
Vali a.
Vali Yardımcısı

Ek:
1-Anket Formları

Sırapıklar Mh. Saltak Cd.No :76 Merkezefendi/DENİZLİ
Elektronik Ağ: <http://denizli.meb.gov.tr>
e-posta: strateji20@meb.gov.tr

Ayrıntılı bilgi için: R.ÇAN-Memur / S. GELMİŞ-ŞEF
Tel: (0 258) 265 55 54 / 109-106
Faks: (0 258) 265 01 69

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <http://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden 5a2f-462c-3a47-9f9a-c3cb kodu ile teyit edilebilir.

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler	
Adı	Emel
Soyadı	SALGUT
Doğum Yeri ve Tarihi	İzmir/1984
Uyruğu	Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı
İletişim Adresi ve e-mail Adresi	Zeytinköy. Mah. 5083 sok. no. 7 slgt_emel@hotmail.com
Eğitim	
İlköğretim	Telekler İlkokulu
Ortaöğretim	Emiralem Ortaokulu/ Menemen Yabancı Dil Ağırlıklı Lisesi
Yükseköğretim (Lisans)	Pamukkale Üniversitesi
Yükseköğretim (Yüksel Lisans)	
Yabancı Dil	
Yabancı Dil Adı	İngilizce
Sınav Adı	YDS
Sınavın Yapıldığı Ay ve Yıl	17 Nisan 2013
Alınan Puan	42,500
Mesleki Deneyim	
2006/2011	Erciş/Van
2011/...	Denizli